

LIETUVOS
MOKSLŲ
AKADEMIJOS
2025 METŲ
VEIKLOS ATASKAITA

LUX ET VERITAS

LIETUVOS
MOKSLŲ
AKADEMIJOS
2025 METŲ
VEIKLOS ATASKAITA

Turinys

Akademijos statusas, misija ir struktūra	9
LMA narių visuotiniai susirinkimai	11
Prezidiumo ir prezidento veikla	26
REKOMENDACIJOS IR IŠVADOS	33
LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOJE VYKUSIO SEMINARO-DISKUSIJOS DĖL NENUTRŪKSTAMO LAIVYBOS KELIO NERIES UPE SUKŪRIMO REZOLIUCIJA	35
Tarptautinių asociacijų, kurių narė yra LMA, pareiškimai, analizės ir rekomendacijos	37
LMA MOKSLŲ SKYRIŲ VEIKLA	41
Humanitarinių ir socialinių mokslų skyrius	43
Matematikos, fizikos ir chemijos mokslų skyrius	52
Biologijos, medicinos ir geomokslų skyrius	60
Žemės ūkio ir miškų mokslų skyrius	69
Technikos mokslų skyrius	76
MOKSLINĖS VEIKLOS KOORDINAVIMAS IR SKATINIMAS	85
Tarptautiniai LMA ryšiai	87
Ryšiai su tarptautinėmis organizacijomis, kurių narė yra LMA	91
Ryšiai su tarpakademinių mokslinių mainų partneriais	93
2025 m. moksliniai vizitai pagal Lietuvos mokslų akademijos ir užsienio šalių mokslų akademijų tarptautinio bendradarbiavimo sutartis	94
LMA vardinės premijos	95

Bendradarbiaujant su savivaldybėmis mokslininkams teikiamos premijos	98
Jaunųjų mokslininkų ir studentų mokslinės veiklos skatinimas	99

LMA PADALINIŲ IR ĮSTAIGŲ VEIKLA **107**

Jaunoji akademija	109
LMA Leidybos skyrius	116
Skyrius „Mokslininkų rūmai“	118
LMA Vrublevskių biblioteka	123

FINANSAI **131**

LMA biudžetinių lėšų panaudojimas programai „Mokslinių tyrimų plėtojimas bei jų rezultatų panaudojimo efektyvumo didinimas“ vykdyti 2025 m.	133
Kitų institucijos lėšų panaudojimas	134

PRIEDAI **135**

LMA ir Jaunosios akademijos narių apdovanojimai ir pripažinimas	137
LMA narių veiklos rezultatai, leidybinė mokslo žinių sklaida	140
I LENTELĖ. LMA narių tiriamųjų ir mokslo populiarinimo darbų skaičius 2025 m., narių pripažinimas	140
II LENTELĖ. Informacija apie LMA leidžiamus periodinius mokslo žurnalus	141
Lietuvos mokslų akademijos 2025 metų veiklos rodikliai	142
Lietuvos mokslų akademijos narių sąrašas 2025 m. gruodžio 31 d.	149
LMA ir su partneriais organizuoti 2025 metų renginiai	152
Naudoti sutrumpinimai	160

Lietuvos mokslų akademijos struktūra

Akademijos statusas, misija ir struktūra

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJA (toliau – LMA) yra žymiausias Lietuvos ir savo veikla su Lietuva susijusius užsienio mokslininkus jungianti valstybės biudžetinė įstaiga, kurios savininkė yra valstybė. Lietuvos Respublikos Seimas (toliau – Seimas) yra valstybės, kaip LMA savininkės, teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija. LMA veikia vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos įstatymais, LMA statutu ir kitais teisės aktais. Remiantis Lietuvos Respublikos Mokslo ir studijų įstatymu (Žin., 2009, Nr. 54-2140), pakeistas ir LMA narių visuotinio susirinkimo patvirtintas LMA statutas (nauja redakcija) patvirtintas Seimo 2011 m. gegužės 19 d. nutarimu Nr. XI-1397 (Žin., 2011, Nr. 66-3101) ir papildytas 2017 m. birželio 6 d. nutarimu (Nr. XIII-419, 2017-06-06, paskelbta TAR 2017-06-13, i. k. 2017-09950).

MOKSLŲ AKADEMIJOS MISIJA – sutelkus iškilus mokslininkus, inicijuoti veiklas, kurios stiprintų Lietuvos gerovę, prisidėtų prie mokslo, socialinės, kultūrinės ir ekonominės krašto plėtros. Įgyvendindama savo misiją,

LMA siekia šių svarbiausių strateginių tikslų:

- 1) nuosekliai skatinti aukštą mokslinių tyrimų ir studijų lygį, ypač daug dėmesio skiriant svarbiausiems Lietuvos mokslo, kultūros, kalbos, ūkio ir socialinės pažangos klausimams, atsižvelgiant į pasaulio mokslo tendencijas;**
- 2) ugdyti visuomenės kritinį mokslinį mąstymą;**
- 3) puoselėti mokslo ir akademinę laisvę, mokslinių tyrimų etiką.**

Penki Mokslų akademijoje veikiančios mokslų skyriai ir jų nariai įgyvendina šią misiją, pasitelkdami savo mokslinę ir praktinę kompetenciją.

Aukščiausias Mokslų akademijos kolegialus savivaldos organas yra jos narių visuotinis susirinkimas. LMA veikia tarp narių visuotinių susirinkimų vadovauja Mokslų akademijos prezidentas ir prezidentas. LMA turi mokslų skyrius ir administraciją. Mokslų skyrių skaičių ir vidinę struktūrą nustato LMA narių visuotinis susirinkimas.

Mokslų akademijos nariai yra akademikai, jie yra tikrieji nariai, nariai eme-

ritai ir užsienio nariai. Kiekvienas LMA narys kartu yra ir kurio nors LMA mokslų skyriaus narys. Nariai renkami iki gyvos galvos. Mokslų akademijos tikrieji nariai tampa nariais emeritais, kai jiems sukanka 75 metai. Mokslų akademijos tikrųjų narių skaičius – ne daugiau kaip 120. Narių emeritų ir užsienio narių skaičius neribojamas.

2025 metų pabaigoje LMA buvo 115 tikrųjų narių, 66 nariai emeritai ir 65 užsienio nariai (žr. 4 priedą).

Mokslų akademijoje veikia nuo 2018 m. įkurta Jaunoji akademija (toliau – LMAJA), į kurią LMA nariai kasmet išrenka 10 šalių jaunu – iki 40 metų amžiaus – mokslininkų ketverių metų kadencijai. Vėliau jie tampa LMAJA alumnais. LMAJA vadovauja jos pirmininkas ir vicepirmininkas

bei renkamas biuras. LMAJA veikia vadovaudamasi LMA narių visuotinio susirinkimo tvirtinamais nuostatais.

2025 m. pabaigoje LMAJA buvo 40 jaunųjų akademikų.

LMA prezidiumas 2025 m. sausio 9 d. posėdyje patvirtino 2025 m. pareigybių sąrašą – 52 pareigybes, 58 darbo vietas (etatus). 2025 m. gruodžio 31 d. buvo užimtos 52 LMA darbo vietos (etatai). LMA vadovybę sudarė LMA prezidentas ir viceprezidentas, buvo 5 administracijos darbuotojai; penkiuose mokslų skyriuose – 10 darbuotojų; Finansinės apskaitos skyriuje – 3 darbuotojai; Organizaciniame skyriuje – 8; skyriuje „Mokslininkų rūmai“ – 2; Leidybos skyriuje – 9; LMA Jaunojoje akademijoje – 2; Inžinerinėje ir ūkio tarnyboje – 12 darbuotojų.

LMA narių visuotiniai susirinkimai

2025 metais įvyko penki Lietuvos mokslų akademijos (LMA) narių visuotiniai susirinkimai.

BALANDŽIO 8 D. įvyko ataskaitinis ir rinkiminis LMA narių visuotinis susirinkimas, kuriame dalyvavo LMA konkursų laimėtojai, kiti apdovanojamieji ir jų artimieji, Vilniaus miesto savivaldybės vicemerė Simona Bieliūnė ir savivaldybės administracijos Kultūros skyriaus darbuotojos Patricija Radzevič bei Daiva Meilutė-Šeršniova, Valstybinės lietuvių kalbos komisijos (VLKK) pirmininkė dr. Violeta Meiliūnaitė ir VLKK Bendrojo skyriaus vedėja Aurelija Dvylytė bei ryšių su visuomene atstovė Aurelija Baniulaitienė, taip pat LMA Jaunosios akademijos nariai, LMA darbuotojai, kiti svečiai.

Renginio pradžioje jubiliejų proga pasveikinti LMA nariai Vytautas Konstantinas Sirvydis (90) ir Giedrius Uždavinsys (85). LMA atminimo medaliu apdovanotas akademikas Albertas Malinauskas. Eugenijui Norkui (70) skirta LMA prezidiumo padėka, LMA atminimo medalis ir Teodoro Grotuso atminimo medalis už nuopelnus chemijos mokslui, kurį įteikė LMA Teodoro Grotuso fondo pirmininkas akad. Aivaras Kareiva.

Jau antrą kartą buvo paskelbti Vilniaus miesto mokslininkų premijų laureatai. Jais tapo Lietuvos istorijos instituto vyresnioji mokslo darbuotoja dr. Vitalija Stravinskienė už nuopelnus humanitarinių ir socialinių mokslų srityse (Vilniaus miesto istorijos tyrimai, migracijos procesai), o akademikas Vilniaus universiteto išskirtinis profesorius habil. dr. Gediminas Juzeliūnas įvertintas už nuopelnus gamtos, technologijos, medicinos ir sveikatos mokslų srityse (kvantinė netiesinė optika, šaltieji atomai). G. Juzeliūno žodžiais tariant, jis yra tikras vilnietis. Todėl jam itin malonu gauti šį svarbų apdovanojimą. Kvantinių sistemų tyrimai labai aktualūs, kuriant naujas technologijas. Taip pat ir dalijimasis idėjomis. Todėl jis su kolegomis ne pirmą kartą organizuoja Vilniuje tarptautinę kvantinės optikos konferenciją.

Laureatus sveikino Vilniaus m. vicemerė S. Bieliūnė: „Didžiuojamės, kad galime būti šio renginio dalimi. Džiaugiuosi, kad ir Šv. Kristoforo apdovanojimus nuolat pelno mokslininkai. Džiugu, kad įvertintas darbas, kuris padeda geriau pažinti Vilniaus istoriją. Tikiuosi, kad šią tradiciją tęsime ir kitamet.“

Įteiktos LMA vardinės Pranciškaus Šivickio (biologija), Algirdo Žukausko (šiluminė fizika ir energetika) ir Jono Kriščiūno (žemės ūkio mokslai) premijos. Pranciškaus Šivickio (biologija) premijos laureatu tapo akad. Vaidutis Kučinskas. Padėkos kalboje jis pažymėjo, jog bene pusę amžiaus tyrė mikroevoliucinius procesus lietuvių genome. Mūsų genomą ir dabar veikia migracijos, atranka, mutacijos ir genų dreifas. Vienas pagrindinių veiksmų – migracijos. V. Kučinskui su kolegomis pavyko nustatyti geno mutacijas, lemiančias vieną sunkią ligą, ir susijusių genetinių polimorfizmų sąryšį su žmonių paplitimu Europoje. Algirdo Žukausko (šiluminė fizika ir energetika) premija įvertintas dr. Nerijus Striūgas (Lietuvos energetikos institutas). Jis tiria biomasės skaidymo procesus, siekiant gauti degias sintetines dujas, kurias būtų galima naudoti sintetinių degalų gamybai. Jono Kriščiūno (žemės ūkio mokslai) premijos laureate tapo dr. Rūta Šveistienė. Ji rūpinasi Lietuvos ūkinių gyvūnų genetinių išteklių išsaugojimu, vertina vietines veisles, ieškodama unikalių fenotipinių ir genetinių savybių.

Jaunųjų mokslininkų ekonomistų geriausių mokslinių darbų konkurso akademiko Kazimiero Meškausko premija skirta dr. Akvilei Aleksandravičienei (VDU) už mokslo darbą „Technologinių inovacijų poveikio nedarbui vertinimas Europos Sąjungos šalyse“. Buvo apdovanoti ir Jaunųjų mokslininkų ir doktorantų bei Aukštųjų mokyklų studentų mokslinių darbų konkursų nugalėtojai. LMA

Teodoro Grotuso fondo stipendijos diplomą Kauno technologijos universiteto doktorantei Aistei Pupiūtei įteikė fondo pirmininkas akad. A. Kareiva.

VLKK pirmininkė V. Meiliūnaitė, pakviesta į tribūną LMA prezidento akad. Jūro Banio, paskelbė VLKK apdovanojimus už taisyklingiausia ir stilingiausia lietuvių kalba parašytus 2024 m. LMA konkursams teiktus mokslo darbus. Laureatais tapo Kristina Šerkšnienė (VU Kauno fakultetas) už mokslo darbą „Lietuviškų įmonių pavadinimų aktualizacija ir pragmatika“ ir dr. Jonas Rapsikevičius (KTU) už mokslo darbą „Struktūrinių reformų sąlygotos ekonominės veiklos atsparumas ekonominiams šokams“. Kaip sakė V. Meiliūnaitė, smagu apdovanoti žmones, kurie aprašo savo tyrimus aiškiai ir stilingai, kad jie būtų suprantami ir plačiajai auditorijai.

Po apdovanojimų LMA prezidentas akad. J. Banys pristatė Lietuvos mokslų akademijos 2024 metų veiklos ataskaitą. Jis pabrėžė, kad LMA paskelbė tris rezoliucijas (dėl pandemijos, doktorantūros studijų ir darnaus vystymosi įgyvendinimo). Organizuota beveik 150 renginių. Tarp jų verta paminėti tarptautinę „Trijų jūrų iniciatyvos“ konferenciją. Kitas svarbus renginys – Baltijos šalių stipendijų konkurso „Moterims moksle“ apdovanojimų išskilmės, vykusios LMA. Pasirašytos sutartys ir protokolai su Vengrijos, Moldovos, Albanijos mokslų akademijomis. Taivane pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su Taivano mokslų akademija „Academia Sinica“. LMA ne tik bendradarbiauja su įvairiomis tarptautinėmis organizacijomis, ski-

ria stipendijas, jos nariai vykdo ir didelius verslo projektus. Pavyzdžiui, akademikas Vladas Algirdas Bumelis Vilniuje atidarė pirmąjį Europoje genų terapijos centrą „Celltechna“. Aktyvi ir LMA Jaunosios akademijos veikla. LMA leidžia mokslo populiarinimo knygas, septynis periodinius mokslo žurnalus. Daug renginių organizavo ir LMA skyrius „Mokslininkų rūmai“. Akademikai dalijasi savo žiniomis su visuomene, skaito paskaitas moksleiviams.

Toliau buvo balsuojama dėl LMA 2024 m. veiklos ataskaitos, biudžetinių lėšų panaudojimo ataskaitos, tvirtinama 2025 m. biudžetinių išlaidų sąmata. Bendru sutarimu buvo priimtas nutarimas Nr. 1 dėl LMA veiklos ir biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2024 m., taip pat priimtas nutarimas Nr. 2 dėl LMA vykdomos programos „Mokslinių tyrimų plėtojimas bei jų rezultatų panaudojimo efektyvumo didinimas“ 2025 m. sąmatos.

Susirinkimo pabaigoje įvyko kandidatų į LMA tikruosius ir užsienio narius pristatymas ir rinkimai. Kandidatus pristatė LMA mokslų skyrių pirmininkai. Buvo balsuojama dėl kandidatų įrašymo į slapto balsavimo biuletenius LMA tikriesiems nariams ir užsienio nariams rinkti. Pasiūlytos balsų skaičiavimo komisijos LMA tikrųjų narių ir LMA užsienio narių rinkimams.

Suskaičiavus rinkėjų balsus paaiškėjo, kad visi siūlyti kandidatai tapo naujaisiais LMA nariais: prof. dr. (HP) Tomas Kačerauskas, prof. dr. (HP) Ineta Dabašinskienė, prof. dr. Andrius Vaišnys, prof. habil. dr. Gražina Daunoravičienė,

prof. dr. (HP) Almira Ramanavičienė, prof. dr. Ramūnas Garunkštis, habil. dr. Gražina Tautvaišienė, prof. Daumantas Matulis, prof. Arvydas Laurinavičius, prof. Vaiva Lesauskaitė, prof. Egidijus Rimkus, prof. dr. Gediminas Brazaitis, prof. dr. Modestas Ružauskas, prof. dr. Petras Rimantas Venskutonis, prof. dr. Audrius Dėdelė ir prof. dr. (HP) Juozas Valivonis. Naujais LMA užsienio nariais išrinkti prof. Danielis Pti (Daniel Petit), prof. Maitas Metspalu (Mait Metspalu), prof. dr. Nazimas Gruda (Nazim Gruda), prof. Bernhardas Pėtersas (Bernhard Peters) ir prof. Barbara Elizabetė Lotenbach (Barbara Elisabeth Lothenbach). Buvo priimtas LMA narių visuotinio susirinkimo nutarimas Nr. 3 dėl LMA tikrųjų narių išrinkimo ir nutarimas Nr. 4 dėl LMA užsienio narių išrinkimo.

BIRŽELIO 17 D. LMA narių visuotiniame susirinkime dalyvavo trys inauguruojami LMA užsienio nariai, Ateities biomedicinos fondo valdybos pirmininkė dr. Eglė Radzevičienė, apdovanojami laureatai ir kiti svečiai. Renginio pradžioje LMA atminimo medaliais įvertinti akademikai Aleksandras Laucevičius, Raimundas Šiaučiūnas ir Vidmantas Stanys. Naujai išrinktiems LMA tikriesiems nariams – T. Kačerauskui, I. Dabašinskienei, A. Vaišniui, G. Daunoravičienei, A. Ramanavičienei, G. Tautvaišienei, R. Garunkščiui, E. Rimkui, A. Laurinavičiui, V. Lesauskaitei, M. Ružauskui, A. Dėdelei, P. R. Venskutoniui ir J. Valivoniui – buvo įteikti narių ženklai, pažymėjimai ir LMA statusas.

LMA Teodoro Grotuso fondo stipendijos diplomą KTU doktorantei Aistei Pupiūtei įteikė fondo pirmininkas akad. Aivaras Kareiva (kairėje) ir LMA prezidentas akad. Jūras Banys. Ataskaitinis ir rinkiminis LMA narių visuotinis susirinkimas. 2025 04 08.

Inauguruotas LMA užsienio narys Nazimas Gruda (Nazim Gruda). Lietuvos mokslų akademijos narių visuotinis susirinkimas. 2025 06 17.

Akad. Barbara Elizabetė Lotenbach (Barbara Elisabeth Lothenbach) –
inauguruota LMA užsienio narė. Lietuvos mokslų akademijos narių
visuotinis susirinkimas, 2025 06 17.

Inauguruotas LMA užsienio narys Maitas Metspalu (Mait Metspalu).
Lietuvos mokslų akademijos narių visuotinis susirinkimas, 2025 06 17.

Jauniesiems mokslininkams įteiktos LMA ir Ateities biomedicinos fondo premijos. Laureatus paskelbė akad. Zenonas Dabkevičius, diplomus įteikė dr. E. Radzevičienė ir akad. J. Banys. Dr. Rolandui Gedgaudui (LSMU) skirta premija medicinos kryptyje už darbą „Mikrobiotos vaidmuo personalizuotoje medicinoje: nuo žarnyno ir kraujo mikrobiotos tyrimų iki tikslinių terapinių intervencijų“. Paskirtos trys skatinamosios stipendijos gyvybės mokslų kryptyse, bendrą premijos sumą padalijant į tris lygias dalis: dr. Agatai Mlynskai (Nacionalinis vėžio institutas) už darbą „Personalizuotos medicinos link: imuninės naviko mikroaplinkos tyrimai ir inovatyvių imunoterapijos strategijų kūrimas“, dr. Giedrei Valiulienei (VU) už darbą „Medikamentams atsparios depresijos tyrimai: transkranijinės magnetinės stimuliacijos efektyvumą prognozuojančių biožymenų paieška“, dr. Raimondai Kubiliūtei (VU, Nacionalinis vėžio institutas) už darbą „Skysčių biopsijos testas ankstyvai inkstų vėžio diagnostikai ir gydymo personalizavimui“.

Susirinkime buvo inauguruoti trys nauji LMA užsienio nariai: N. Gruda (Albanija ir Vokietija), B. E. Lotenbach (Šveicarija) ir M. Metspalu (Estija). Kiekvienam buvo įteiktas nario ženklas ir diplomai. Inauguracinėje paskaitoje Bonos universiteto profesorius N. Gruda kalbėjo apie sodininkystę klimato kaitos sąlygomis. Klimatas planetoje šyla, stiprėja šiltnamio efektas, o tai turi įtakos žemdirbystei ir sodininkystei. Temperatūros kilimo ten-

dencijos panašios ir Lietuvoje, ir visame pasaulyje. N. Grudos ir jo kolegų tyrimai liudija, kad dėl išaugusio anglies dioksido kiekio kai kurių medžiagų augaluose susikaupia daugiau (tai yra gerai), bet kai kurių ir mažiau, pvz., prastėja mineralinių medžiagų pasisavinimas. Todėl būtina veikti kompleksiskai – reikia politinių reformų, šviesti visuomenę apie klimato kaitos pasekmes.

Statybinių medžiagų geocheminio ir termodinaminio modeliavimo specialistė, chemikė prof. B. E. Lotenbach, dirbanti Šveicarijos federalinėje medžiagų mokslo ir technologijų laboratorijoje, pristatė savo tyrimus apie aliuminio ir magnio įtaką kristalinių kalcio hidrosilikatų stabilumui. Kartu su KTU mokslininkais ji tyrinėja silikatų chemiją ir technologijas, cementų hidrataciją ir jų sąveiką su aplinka. Mokslininkės sukurti modeliai patikimai prognozuoja eksperimentų rezultatus.

Evoliucinės genomikos specialistas prof. M. Metspalu skaitė pranešimą „Naujieji senovės DNR tyrimų horizontai“. Jis pabrėžė, kad šiuo metu labiausiai ieškoma atsakymų į tris evoliucinės genomikos klausimus. Pirmasis – kaip genų sąveika su aplinka veikia individų prisitaikymą, kitaip tariant, kaip moderni aplinka keičia mūsų evoliuciją. Antrasis – struktūrinės variacijos ir reguliacinių elementų (enhancerių, promotorių, nekoduojančių RNR) vaidmuo evoliucijoje, rūšių formavimuisi. Ir trečiasis – kaip genų dreifas (*flow*) formuoja šiuolaikinių ir archajiškų populiacijų genomų kraštovaizdį, kaip

gimsta evoliucinės inovacijos bei atsparumas ir kaip tai skatina biologinę įvairovę.

Toliau akad. J. Banys susirinkimo dalyviams priminė LMA statuto ir LMA prezidiumo rinkimų reglamento nuostatas. Mokslų akademijos prezidentu, viceprezidentu, vyriausiuoju moksliniu sekretoriumi, mokslų skyriaus pirmininku tas pats asmuo gali būti ne daugiau kaip dvi kadencijas iš eilės. Dabartinio prezidento J. Banio (taip pat viceprezidento Z. Dabkevičiaus, MFChMS pirmininko Leono Valkūno) antroji kadencija baigsis 2026 m. sausio 31 d. LMA prezidento rinkimus pasiūlyta rengti 2025 m. spalio 28 d. Taip pat priminta, kad 2026 m. sausio 31 d. baigsis ir likusių LMA prezidiumo narių kadencija, kuri LMA narių visuotinio susirinkimo nutarimu buvo patvirtinta ketveriems metams nuo 2022 m. vasario 1 d.

Susirinkimo pabaigoje architektas Algirdas Kaušpėdas pristatė susirinkusiesiems savąją Vilniaus Aukštutinės pilies atkūrimo viziją. Jis pabrėžė, kad šiais itin dramatiškais laikais turime stiprinti savo valstybės gynybines galias, viena jų – minkštoji galia, kurią įkūnija valstybės simboliai. Todėl siūloma atkurti Aukštutinę pilį Vilniuje. Tik ar tai įmanoma? Pagal įstatymus tokie objektai gali būti atkuriami, jeigu turi ypatingą meninę ar simbolinę reikšmę. Be to, atkurta pilis darniai papildytų kraštovaizdį (kaip Zalcburgo, Edinburgo, Talino, Bratislavos pilys). Kol kas formalaus sprendimo, kad reikia atkurti pilį, nėra. Tačiau yra daug abejonių, pavyzdžiui, ar atlaikys kalnas? Pasak eksperto akad. Algimanto Grigelio,

kalno stuomuo yra stabilus. Kitas klausimas – ar saugomi pilies griuvėsiai yra autentiški? Anot jo, tai veikiau mitas. Pilies bokštas iš dalies buvo atstatytas lenkų 1939 metais. Tad „griuvėsiai“ labiau egzistuoja mūsų galvose: turime modernius griuvėsius, bet pilies atkurti nesiryžtame. Pagaliau, ką pasakys UNESCO? Pranešėjas priminė, kad atkūrus Valdovų rūmus ši tarptautinė organizacija Lietuvą netgi pažyrė. A. Kaušpėdas pažymėjo, kad Aukštutinės pilies rekonstrukcijos projektus anksčiau kūrė architektai Napoleonas Kitkauskas, vėliau – ir Sigitas Lasavickas (parengęs pirmąjį Vilniaus senamiesčio regeneravimo planą). Užduotį lengvina tai, kad duomenų apie Aukštutinę pilį turime daugiau nei apie Valdovų rūmus. Vienas svarbiausių šaltinių – Pranciškaus Smuglevičiaus piešiniai. Todėl „Jungtinių pajėgų“ architektai pagal P. Smuglevičiaus piešinius sukūrė tūrinę Aukštutinės pilies vaizdą. A. Kaušpėdo manymu, būtina įtikinti Seimą priimti Aukštutinės pilies atkūrimo įstatymą.

RUGSĖJO 23 D. įvyko LMA narių visuotinis susirinkimas, kurio svarbus akcentas – kandidatų į LMA prezidento rinkimus iškėlimas. Tylos minute buvo pagerbtas akad. Romualdo Grigo atminimas. Po to akad. Vladas Žulkus buvo apdovanotas LMA atminimo medaliu ir sveikinimo adresu (80), akad. Romui Lazutkai įteiktas sveikinimo adresas (70), o akad. Juozas Augutis apdovanotas LMA atminimo medaliu. LMA nario ženklai, pažymėjimai ir LMA statutai įteikti neseniai tikraisiais

Pirmame plane iš kairės: LMA užsienio nariai Bernhardas Pėtersas (Bernhard Peters) ir Danielis Pti (Daniel Petit). Lietuvos mokslų akademijos narių visuotinis susirinkimas. 2025 09 23.

Balsuoja akad. Benediktas Juodka, LMA prezidentas (1992–2003). Rinkiminis Lietuvos mokslų akademijos narių visuotinis susirinkimas. 2025 10 28.

Rinkiminis Lietuvos mokslų akademijos narių visuotinis susirinkimas. 2025 10 28.

↓ 2025 m. jau aštuntą kartą buvo išrinkta dešimt LMA Jaunosios akademijos narių. Pirmoje eilėje – jaunieji akademikai. Rinkiminis Lietuvos mokslų akademijos narių visuotinis susirinkimas. 2025 12 16.

LMA nariais išrinktiems D. Matuliui ir G. Brazaičiui.

LMA prezidentas akad. J. Banys įteikė pažymėjimus LMA Jaunųjų mokslininkų stipendijų konkurso nugalėtojams. LMA prezidiumas, remdamasis mokslų skyrių ekspertų komisijų LMA Jaunųjų mokslininkų stipendijoms gauti siūlymais, nutarė 2025–2026 m. stipendijas humanitarinių ir socialinių mokslų srityse skirti dr. Jūratei Charenkovej (VU) ir dr. Dovilei Čypaitei-Gilei (VU). Gamtos, medicinos ir sveikatos, žemės ūkio ir technologijos mokslų srityse stipendijos skirtos dr. Ievai Čėsnienei (LAMMC), dr. Justui Eimontui (LEI), dr. Gretai Inkrataitei (VU), dr. Ramūnui Levinui (FTMC), dr. Mykolai Karpenko (VGTU), dr. Ugnei Kuliešiūtei (VU) ir dr. Katrynei Pampuščenko (LSMU). Stipendijos mokamos nuo 2025 m. spalio 1 d. kartą per mėnesį vienerius metus.

Susirinkimas patvirtino LMA Jaunosios akademijos nuostatų pakeitimą, kuriuo aiškiau apibrėžiamas Jaunosios akademijos ir jos alumnų santykis. Bendru sutarimu pakeitimui pritarta.

Vėliau vyko iškilminga dviejų LMA užsienio narių inauguracija, kurios metu jiems įteikti diplomai ir LMA nario ženklai. Susirinkimo dalyviai išklausė naujųjų užsienio narių pranešimus. Prancūzų kalbininkas D. Pti lietuviškai skaitė pranešimą apie indoeuropiečių paveldą lietuvių kalboje, pabrėždamas jos svarbą indoeuropiečių kalbų gramatikai.

Antrasis LMA užsienio narys, Liuksemburgo universiteto profesorius B. Pėtersas inauguraciniame pranešime „Judesio kie-

čio momento pernašos Oilerio ir Lagranžo formalizme sprendimas įterptosios ribos metodu“ pristatė savo tyrimus. Jis kuria įvairius modelius skysčių ir kietųjų dalelių dinamikos analizei. Tyrimų rezultatai liudija, kad kompiuterinės simuliacijos neretai neatitinka tikrovės. Jo tyrimai padeda tobulinti efektyvius procesus atsinaujinančios energetikos ir šiluminės inžinerijos srityse.

Vėliau vyko kandidatų į LMA prezidentus iškėlimas. LMA prezidentas akad. J. Banys pakvietė akademikus teikti pasiūlymus kandidatuoti. Pagal LMA prezidiumo rinkimų reglamentą „Kandidatus į MA prezidentus siūlo MA narių visuotiniame susirinkime MA tikrieji nariai ir nariai emeritai. Kandidatu gali būti siūlomas ir susirinkime nedalyvaujantis asmuo, jam sutikus.“

Akademikai pristatė siūlomus ir skyrių palaikomus kandidatus: Gintautą Dzemydą, Vytautą Nekrošių ir Artūrą Žukauską. Aušra Maslauskaitė pristatė kandidatą V. Nekrošių. Vytautas Ostasėvičius – G. Dzemydą, o Valdemaras Razumas – A. Žukauską. Susirinkimo dalyviams pritarus, buvo priimtas LMA narių visuotinio susirinkimo nutarimas dėl kandidatų tinkamumo registruoti. Priminta, kad kandidatai privalo pateikti raštišką sutikimą eiti pareigas, jei būtų išrinkti, glaustą numatomos veiklos programą bei trumpą informaciją apie mokslinę ir organizacinę veiklą. Taip pat buvo nutarta, kad LMA prezidento rinkimai vyks spalio 28 d.

Teminėje susirinkimo dalyje „Mokslas gynybai“ dalyviai išklausė tris praneši-

mus apie mokslininkų indėlį stiprinant gynybą. Apie mokslą ir inovacijas gynybai pirmoji kalbėjo Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos (LKA) Mokslo projektų ir analizės centro direktorė dr. Olga Navickienė. Ji pristatė naują LKA struktūrą ir veiklą. LKA mokslo grupės įgyvendina mokslinių tyrimų programą „Mažųjų valstybių saugumas ir gynyba“, taip prisidedant prie gynybos sektoriaus plėtros. Pavyzdžiui, kartu su Fizinių ir technologijos mokslų centro specialistais ir bendrove „Astrolight“ sukurtas ir išbandytas lazerinės komunikacijos tarp laivų terminalas POLARIS.

KTU prof. akad. V. Ostaševičius perskaitė pranešimą „Lietuvos gynybos pramonės perspektyvos“. Akademikas atstovavo Lietuvai NATO „Mokslo taikai ir saugumui“ ir NATO–Rusijos Tarybos komitetuose. Lietuvos mokslininkai turi nemažai patirties šioje srityje, pavyzdžiui, KTU gynybos technologijų institute dirbęs akad. Algimantas Fedaravičius su komanda kūrė raketines sistemas. Šiuo metu universitete kuriamos komunikacijos stotelių sistemos, padedančios pagerinti ryšį karo niokojamoje Ukrainoje, bei mechatroniniai protezai. Lietuvoje pradėta iniciatyva „Vytis“ gynybos pramonei skatinti, kuri vienija 100 įmonių. Šalyje formuojasi gynybos pramonės sistema. Planuojama Lietuvoje pradėti Ukrainos ginklų gamybą, tam skirta 20 mln. eurų. Įsteigtas VILNIUS TECH ir KTU autonominių sistemų kompetencijos centras. Baisogaloje jau veikia gamykla, įkurta bendradarbiaujant su vokiečių bendrove „Rheinmetall“. „Northrop Grumman“ taip

pat investuoja Lietuvoje į šovinių gamybą, planuojama gaminti ir priešpėstines minas.

Trečiąjį pranešimą pristatė akad. Laimas Kupčinskas. Jis kalbėjo apie medicinos mokslą ir inovacijas ekstremalioms situacijoms bei pabrėžė, kad itin svarbus personalo pasirengimas tokio pobūdžio situacijoms, ką akivaizdžiai parodė praėjusi pandemija. Medikams teko skubiai kurti inovacijas. LSMU specialistai, pasitelkę telemedicinos technologijas ir naudodami imitavimo sistemą lygiaverčiams agentams, sukūrė nuotolinio mokymo regioninių centrų tinklą. Tai leido apmokyti per 2 000 medikų ir 500 studentų. Nuotolinės pagalbos centras įkurtas Kauno klinikose. Vėliau, Rusijos Federacijai užpuolus Ukrainą, penkiuose šios šalies universitetuose atidaryti nuotoliniai apmokymo punktai. Parengta per 15 tūkst. Ukrainos paramedikų ir kariškių, galinčių suteikti medicininę pagalbą.

Akad. L. Kupčinskas pažymėjo, kad yra apskaičiuota, jog karo atveju mūsų šalyje kasdien tektų suteikti pagalbą vidutiniškai 66 sužeistiems kariams. Be to, šiame kare keičiasi sužeidimų pobūdis: dėl dronų daugiausia pasitaiko viršutinės kūno dalies, galvos ir kaklo sužeidimų. Jis pabrėžė, kad reikėtų kuo skubiau spręsti ir medikų saugumo problemą. Šiuo metu LSMU vykdoma nemažai kitų projektų, pavyzdžiui, kuriama ekstremalių situacijų valdymo informacinė sistema, sėkmingai išbandyta Kauno miesto centre 450-čiai simuliacinių ligonių.

Kita naujovė – programėlė „AED alert“ (automatizuoto išorinio defibriliatoriaus

įspėjimo sistema). Jei mieste esančiam žmogui staigiai sustoja širdis, automatiškai informuojami pagelbėti galintys savanoriai, esantys 400 metrų spinduliu. Be to, Kaune skubios medicininės pagalbos duomenys analizuojami realiuoju laiku, naudojant dirbtinį intelektą, todėl daugiau galimybių išgyventi infarktą patyręs žmogus turi Kaune negu Londone. Kuriamas ir savanorių donorų tinklas, pavadintas „Vaikščiojantys kraujo bankai“.

SPALIO 28 D. įvyko rinkiminis LMA narių visuotinis susirinkimas. Jo pradžioje LMA prezidentas J. Banys pasveikino Viktoriją Daujotytę jubiliejaus proga. Tada perdavė Ukrainos nacionalinės mokslų akademijos prašymą nupirkti jiems šakotuvą-skirstytuvą. Susirinkimui toliau pirmininkavo akad. Gintautas Tamulaitis. Jis priminė susirinkusiesiems, kad prezidento rinkimuose dalyvauja ir tikrieji nariai, ir emeritai. Buvo sudaryta balsų skaičiavimo komisija. Jos nariais tapo akademikai A. Jokubaitis, R. Garunkštis, V. Basys, G. Samuolienė ir O. Kurasova.

Susirinkimo pirmininkas pakvietė kandidatus į LMA prezidentus: akademikus Gintautą Dzemydą, Vytautą Nekrošį ir Artūrą Žukauską pristatyti savo programas. G. Dzemyda pabrėžė, kad valstybė turi lūkesčių ir LMA turi juos pateisinti. Jo teigimu, labai svarbi yra mokslo sričių darna – tarpdiscipliniškumas. Akademijos vadovybei reikia rūpintis LMA bendruomene: bendrauti su akademikais, deramai pagerbti Lietuvai nusipelnčius mokslininkus, finansiškai juos remti. Be to, kan-

didato manymu, akademikai turi aktyviai dalyvauti švietimo ir mokslo pertvarkos procesuose. Tarptautinio bendradarbiavimo plotmėje būtina aktyvinti dvišalius mainus, skatinti LMA užsienio narių vizitus į Lietuvą, plėtoti ryšius su užsienio lietuvių mokslu. Taip pat reikia stiprinti ir LMA kolektyvą, sudaryti sąlygas jiems kelti kvalifikaciją. LMA Vrublevskių biblioteka gali tapti svarbiu įrankiu LMA prestižui visuomenėje didinti. LMA ateities vizija – aktyviai dalyvaujanti šalies gyvenime organizacija.

Po to savo veiklos principus pristatė akad. V. Nekrošius. Kandidatas pabrėžė savo devizą: „Už Jus – kaip už save“. V. Nekrošius teigė, kad kandidatuoti jį paskatino įvairių mokslų skyrių akademikų palaikymas. Jis pripažino, kad LMA skyriai sustiprėjo, tačiau jų veiklą ir toliau būtina stiprinti. Reikėtų suburti darbo grupes, kurios operatyviai reaguotų ir rengtų akademijos poziciją visuomenei. Be to, kandidatui norėtųsi daugiau moterų akademijoje. Kalbėdamas apie tarptautinių ryšių perspektyvas, jis sakė, kad visų pirma reikia bendrauti su Vakarų kultūros, demokratijos vertybes pripažįstančiomis akademijomis. V. Nekrošiaus manymu, LMAJA – labiausiai pavykęs projektas. Tą tiltą tarp kartų reikia ir toliau stiprinti. Norint sustiprinti ryšį su regionais, reikėtų dar vieno viceprezidento, kuris būtų už tai atsakingas. Taip pat steigti emeritų klubą, įtraukti juos į kasdienę LMA veiklą. Kandidatas reziumavo, kad vienas svarbiausių tikslų – akademijos ir akademikų interesų apsauga.

Trečiasis kandidatas akad. A. Žukauskas kalbą pradėjo nuo to, kad LMA turi siekti sėkmės. Ji gali turėti didesnę įtaką visuomenėje. Turime esminį išteklių – išmintį. Gebėjimą giliai suprasti, panaudoti, valdyti mokslo žinias. To dabar Lietuvoje trūksta visose srityse. Pasak jo, turime būti aktyvesni. Šiandien itin svarbu stiprinti mokslo įtaką valstybėje, nes nuo to priklauso ir ekonomikos pažanga.

Po šių kandidatų prisistatymų diskusiją pradėjo akad. Benediktas Juodka. Jis priminė susirinkusiesiems, kad jau beveik 40 metų yra šios institucijos narys, turintis ilgiausią narystės stažą. Atlikęs analizę, jis pastebėjo, kad nuo 1946 m. LMA vadovavo tik šeši prezidentai. Ir visi jie buvo arba fizikai, arba chemikai ir biochemikai. Tad gal vertėtų atiduoti pagarbą ir humanitariniams bei socialiniams mokslams?

Akad. V. Daujotytė padėjo kadenciją baigiantiems prezidentui ir viceprezidentui. Jos manymu, tai buvo teisingas vadovavimas, be revoliucijų. Ji taip pat atliko savianalizės pratybas. Ją įtikino kandidato į LMA prezidentus V. Nekrošiaus mokslinė sritis. Pasak akademikės, svarbu, kad jis yra senosios romėnų teisės specialistas. Jo pamatai susieti su seniausia ir Europai labai svarbia teisės sistema (*in propria personae*: asmeniškai, savo rizika). Todėl Akademija gali tikėtis tokio rūpinimosi ja.

Balsų skaičiavimo komisijos pirmininkui paskelbus pirmojo balsavimo rezultatus paaiškėjo, kad į antrąjį turą pateko G. Dzemyda ir V. Nekrošius. Šiame ture daugiausia balsų surinko akad.

V. Nekrošius. Jis ir tapo naujuoju LMA prezidentu.

GRUODŽIO 16 D. įvyko iškilmingas LMA narių visuotinis susirinkimas, kuriame dalyvavo ne tik akademijos nariai, bet ir svečiai: Kauno miesto savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus vedėja Ona Gucevičienė, Kauno miesto mokslo premijų laureatai, naujieji LMA Jaunosios akademijos nariai ir alumnai.

Renginio pradžioje Lietuvos rumunų kultūros bendrijos „Dačija“ pirmininkė Liucija Bartkienė pristatė Milos Gorun Kudinos parodą akademijoje. Jos žodžiais tariant, darbai gerai dera greta galaktikų fotografijų, eksponuojamų LMA Didžiojoje konferencijų salėje. Baigdama pristatymą, L. Bartkienė padėjo Moldovos garbės konsului Valdemarui Razumui.

Tęsdamas renginį, LMA prezidentas akad. J. Banys padėjo akademijos nariams ir darbuotojams, prisidėjusiems nuperkant serverį Ukrainai. Paskui LMA prezidiumas ir mokslų skyrių nariai sveikino jubilatus. LMA atminimo medaliais įvertinti akademikai Antanas Sederevičius, Vytautas Ruzgas ir Pranas Viškelis. Sveikinimo adresai įteikti LMA nariams Elenai Bartkienei (50), Sigitui Tamulevičiui (70), Stasiui Karazijai (95). Akad. Rimantui Benečiui įteiktas 2022 m. išrašytas Latvijos mokslų akademijos užsienio nario diplomatas.

Renginyje buvo pagerbti 2025 m. Kauno miesto mokslo premijos laureatai. Vertinimo komisijos pirmininkas akad. G. Dzemyda paskelbė komisijos siūlymą

humanitarinių ir socialinių mokslų srityje premiją skirti Vytauto Didžiojo universiteto docentei dr. Aušrai Vasiliauskienei už aktyvius, aukšto mokslinio lygio tyrimus, skirtus Lietuvos XVII–XIX a. meno ir Kauno miesto paveldo analizei. Fizinių, biomedicinos, žemės ūkio ar technologijos mokslų srityje įvertintas KTU mokslo prorektorius dr. Kęstutis Baltakys už ilgametį indėlį į technologijos mokslų plėtrą, ypač tvarių statybinių medžiagų tyrimus, prisidedančius prie inovacijų kūrimo ir darnaus miesto ateities formavimo. Kauno m. savivaldybės atstovė O. Gucevičienė pabrėžė, kad Kaunas didžiuojasi bendradarbiavimu su LMA. 2013 m. šiame pastate gimė idėja įsteigti Kauno miesto mokslininko premiją, ir ši tradicija gyvuoja iki šiol. Baigdama ji palinkėjo gražių artėjančių metų – kad šalia būtų žmonės, teikiantys prasmės jūsų gyvenimui.

Laureatas K. Baltakys padėkojo už išskirtinį įvertinimą. Jo įsitikinimu, kiekviena idėja – bendro darbo rezultatas. Todėl apdovanojimą jis priima kaip bendruomenės, kuria tiki, įvertinimą. A. Vasiliauskiene taip pat padėkojo už premiją. Ji pabrėžė, kad šis įvertinimas suteikia stiprios motyvacijos tęsti darbus, kurie svarbūs miestui. Baigdama trumpą padėkos kalbą laureatė palinkėjo visiems gražių švenčių.

2025 m. jau aštuntą kartą buvo išrinkta dešimt LMAJA narių. Jų sąrašą ir pasiekimus tribūnoje skelbė viceprezidentas akad. Z. Dabkevičius. Naujiems LMAJA nariams ženklus ir pažymėjimus įteikė LMA prezidentas bei LMA viceprezidentas. LMAJA

nariais Humanitarinių ir socialinių mokslų skyriuje tapo dr. Jurgis Bartkus (teisė, VU), dr. Mindaugas Klovas (istorija, Lietuvos istorijos institutas); Matematikos, fizikos ir chemijos mokslų skyriuje – dr. Martynas Talaikis (chemija, FTMC ir VU) ir dr. Tadas Telksnys (matematika, KTU); Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriuje – dr. Greta Gedgaudienė (biologija, LSMU) ir dr. Marius Kryžauskas (medicina, VU); Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriuje – dr. Aistė Balčiūnaitienė (maisto mokslai, LAMMC) ir dr. Edvinas Misiukevičius (agronomija, LAMMC); Technikos mokslų skyriuje – dr. Tadas Dambrauskas (chemijos inžinerija, KTU) ir dr. Agnė Kairytė (medžiagų inžinerija, VGTU).

Dešimt LMAJA narių, išrinktų 2021 m., baigė savo kadenciją. Todėl už indėlį į LMAJA veiklą, atstovaujant Lietuvos jaunųjų mokslininkų interesams, telkiant mokslininkus kūrybinei, mokslinei ir ekspertinei veiklai, keliant mokslo prestižą ir kuriant pažangią Lietuvą, LMA prezidento ir LMA viceprezidento rankų gavo dr. Tomas Čelkis, dr. Rūta Ubarevičienė (ir už lyderystę einant pirmininkės pareigas), dr. Ieva Plikusienė (ir už lyderystę einant pirmininkės pareigas), dr. Mantas Šimėnas, dr. Tomas Lapinskas, dr. Petras Prakas, dr. Monika Toleikienė, dr. Jonas Viškelis, dr. Anatolijus Eisinas ir dr. Mantas Povilaitis.

Praėjusiam susirinkime (spalio 28 d.) buvo išrinktas naujasis LMA prezidentas. Šįkart visuotinio susirinkimo nariai turėjo išrinkti LMA du viceprezidentus ir vyriausiąjį mokslinį sekretorių, taip pat

patvirtinti LMA mokslų skyrių pirminkų rinkimų rezultatus. Išrinktasis LMA prezidentas akad. V. Nekrošius sakė tikįs, kad akademikai pasitikės jo įvardytais kandidatais, kuriuos visi puikiai pažįsta. Remiantis mokslų skyrių visuotinių susirinkimų protokolais, jis pasiūlė skyrių pirminkais patvirtinti akademikus: Limą Kupčinską, Aušrą Maslauskaitę, Ričardą Makušką, Gintautą Dzemydą ir Vidmantą Stanį; viceprezidentais patvirtinti akad. Aivarą Kareivą (atsakingą už mokslo politiką ir tarptautinius ryšius) ir Juozą Augutį (atsakingą už švietimo ir regionų politiką), o kancleriu ir moksliniu sekretoriumi – akad. Zenoną Dabkevičių. Taip pat V. Nekrošius pasiūlė papildyti LMA prezidiumą trimis akademikais: Aurelija Žvirbliene, Leonu Valkūnu ir Jūru Baniu. Patvirtinus kandidatus, vyko balsavimas.

Kol buvo skaičiuojami balsai, susirinkimo dalyviai išklausė muzikinį sveikinimą. Šventinę programą, alsuojančią kalėdine nuotaika, atliko dainininkai Rasa Juzukonytė (sopranas), Lietuvos muzikos ir teatro akademijos (LMTA) profesorius Deividas Staponkus (baritonas), violončelininkas Marius Sakavičius, koncertmeisterė – Lina Giedraitytė (fortepijonas). Eiles skaitė skyriaus „Mokslininkų rūmai“ vadovė Aldona Daučiūnienė.

Po koncerto buvo paskelbta, kad visi kandidatai patvirtinti. Visuotinio susirinkimo įgaliojimu akad. L. Valkūnas pasirašė darbo sutartį su naujos kadencijos LMA prezidentu akad. V. Nekrošiumi. Vėliau vienbalsiai pritarta, kad esamam LMA prezidentui J. Baniui būtų skirta vienkartinė išmoka už nepriekaištingai atliktas pareigas ir darbus 2025 metais.

Prezidiumo ir prezidento veikla

PREZIDIUMO VEIKLA

**2025 m. LMA prezidiumas
posėdžiavo 18 kartų, priėmė
57 nutarimus, svarstė
įvairius su LMA veikla
susijusius klausimus.**

Metų pradžioje, kaip įprasta, buvo įvertintos 2024 m. LMA mokslų skyrių ir padalinių, LMA Jaunosios akademijos, LMA fondų ir komisijų, LMA Vrublevskių bibliotekos veiklos ataskaitos, patvirtinti 2025 m. darbo planai ir pritarta skelbti konkursą LMA Vrublevskių bibliotekos direktoriaus pareigoms eiti. Taip pat buvo pritarta leisti akad. Algimanto Grigelio knygą „Lietuvos žemės gelmių turtai“ ir pateikti siūlymai Vilniaus miesto savivaldybei dėl 2024 m. Vilniaus miesto mokslininkų premijų skyrimo.

Vasario 18 d. LMA prezidiumo posėdyje buvo pristatyti kandidatų į LMA užsienio narius tinkamumo būti renkamiems LMA užsienio nariais veiklos ekspertų vertinimai ir nutarta išskirti prof. Danieliaus Pti (kalbotyra, baltistika, Prancūzija), prof. Maito Metspalu (genetika, Estija), prof. Nazimo Grudos (agrono-

mija, Albanija), prof. Bernhardo Pėterso (mechanikos inžinerija, Liuksemburgas) kandidatūras LMA narių visuotiniam susirinkimui rinkti juos LMA užsienio nariais. Taip pat buvo nutarta akad. Albertą Malinauską apdovanoti LMA atminimo medaliu.

Vasario 25 d. LMA prezidiumo posėdyje buvo patvirtinti LMA 2024 m. vardinių premijų – Pranciškaus Šivickio (biologija), Algirdo Žukausko (šiluminė fizika ir energetika), Jono Kriščiūno (žemės ūkio mokslai) – konkursų nugalėtojai, taip pat LMA Jaunųjų mokslininkų ekonomistų geriausių mokslinių darbų konkurso akademiko Kazimiero Meškausko premijos nugalėtoja. Be to, skirtos 2024 m. premijos 10-čiai Jaunųjų mokslininkų ir doktorantų mokslinių darbų konkurso nugalėtojų, įteikti keturi LMA pagyrimo raštai šio konkurso dalyviams, taip pat skirtos premijos 15-ai LMA Aukštųjų mokyklų studentų mokslinių darbų konkurso nugalėtojams ir įteikti penki LMA pagyrimo raštai konkurso dalyviams. Svarstytos kandidatūros valstybės apdovanojimams gauti, patvirtinta 2025 m. balandžio 8 d. ataskaitinio ir rinkiminio LMA narių visuotinio susirinkimo darbotvarkė.

Kovo 4 d. LMA prezidiumo posėdyje nutarta iškelti prof. Barbaros Elizabetės Lotenbach (cemento chemija, termodinamika, Šveicarija) kandidatūrą LMA narių visuotiniam susirinkimui, siūlant ją rinkti LMA užsienio nare.

Balandžio mėn. LMA prezidiumo posėdžiuose pritarta LMA 2024 m. veiklos ataskaitai, nutarta skelbti 2025 m. LMA Jaunųjų mokslininkų stipendijų konkursą ir tvirtinti konkurso organizavimo darbų grafiką, tvirtinti LR Prezidentų Antano Smetonos, Aleksandro Stulginskio, Kazio Griniaus, Jono Žemaičio ir Algirdo Brazausko vardinių stipendijų konkurso darbų grafiką, apdovanoti LMA atminimo medaliais akad. Vladą Žulkų, akad. Eugenijų Norkų ir akad. Aleksandrą Laucevičių, pritarti 2025 m. LMA darbuotojų pareigybių aprašo papildymui.

Gegužės 13 d. LMA prezidiumo posėdyje patvirtinta birželio 17 d. LMA narių visuotinio susirinkimo darbotvarkė, taip pat patvirtintos LMA Jaunųjų mokslininkų stipendijų konkursui pateiktų paraiškų vertinimo komisijos ir numatytas skiriamų stipendijų skaičius. Patvirtinta LR Prezidentų vardinių stipendijų konkursui pateiktų paraiškų vertinimo komisija. Be to, paskirtos premijos LMA ir Ateities biomedicinos fondo premijų jauniems medicinos, sveikatos ir gyvybės mokslų krypčių mokslininkams, nutarta apdovanoti LMA atminimo medaliu akad. Vidmantą Stanį ir akad. Raimundą Šiaučiūną.

Birželio 17 d. LMA prezidiumo nariai priėmė nutarimą teikti Lietuvos

Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministrui kandidatus Lietuvos Respublikos prezidentų Antano Smetonos, Aleksandro Stulginskio, Kazio Griniaus, Jono Žemaičio ir Algirdo Brazausko vardinėms stipendijoms gauti, taip pat skirti stipendijas 2025–2026 m. LMA Jaunųjų mokslininkų stipendijų konkurso nugalėtojams – devyniems geriausiems jaunųjų humanitarinių, socialinių, fizinių, biomedicinos, technologijos ir žemės ūkio mokslų sričių mokslininkams. Taip pat posėdyje patvirtinti Baltijos apdovanojimų konkurso „Moterims mokslė“ (pagal 2025 m. šešiaspalvę Baltijos mokslų akademijų ir nacionalinių UNESCO komisijų memorandumą dėl „Women in Science Baltic Fellowship“) Lietuvos žiuri komisijos sudarymo ir veikimo nuostatai bei pati Lietuvos žiuri komisija; pritarta LMA Aukštųjų mokyklų studentų mokslinių darbų konkurso nuostatų keitimui ir patvirtinti atnaujinti šio konkurso nuostatai.

Liepos 8 d. LMA prezidiumo nariai pritarė „Lietuvos mokslų akademijos korupcijos prevencijos tvarkos aprašo“ ir „Lietuvos mokslų akademijos antikorupcinio elgesio standartų taisyklių“ projektams bei pasiūlė LMA prezidentui priimti sprendimą dėl jų patvirtinimo. Taip pat pritarta LMA Jaunosios akademijos nuostatų patikslinimui ir patvirtinta rugsėjo 23 d. LMA narių visuotinio susirinkimo darbotvarkė.

Rugpjūčio mėn. LMA prezidiumo nariai atostogavo, o iškilę klausimai buvo sprendžiami įprasta darbo tvarka.

Rugsėjo mėn. LMA prezidiumo posėdžiuose LMA prezidiumo nariai pritarė LMA Jaunosios akademijos narių rinkimų skelbimui, nutarė apdovanoti akad. Juozą Augutį LMA atminimo medaliu, patvirtino konkurso Vilniaus miesto mokslininkų premijai gauti darbų grafiką ir pritarė konkurso skelbimui. Taip pat patvirtino Kauno miesto mokslo premijų paraiškų vertinimo komisiją ir delegavo akademikus Aureliją Žvirblienę ir Modestą Ružauską dalyvauti SAM vykšančiuose vertinimo misijos bendruose posėdžiuose ir posėdžiuose pagal aktualias vertinimo sritis.

Spalio mėn. LMA prezidiumo posėdžiuose LMA prezidiumo nariai pritarė komisijos sprendimui siūlyti Kauno miesto savivaldybei skirti 2025 m. Kauno miesto mokslo premiją: humanitarinių ar socialinių mokslų srityje – menotyrininkei doc. dr. Aušrai Vasiliauskienei (Vytauto Didžiojo universitetas) už aktyvius Kauno miesto paveldo tyrimus ir naujų mokslinių rezultatų sklaidą respublikiniu ir tarptautiniu mastu; fizinių, biomedicinos, žemės ūkio ar technologijos mokslų srityje – chemijos inžinerijos mokslų daktarui prof. dr. Kęstučiui Baltakiui (Kauno technologijos universitetas) už aukščiausius mokslo pasiekimus respublikiniu ar tarptautiniu mastu bei novatorišką mokslinę idėją ir jos įgyvendinimą Kauno mieste. Taip pat buvo svarstyta Lietuvos mokslų akademijos prezidiumo rinkimų reglamento projektas ir nutarta jį teikti Lietuvos mokslų akademijos narių visuotiniam susirinki-

mui, jei spalio 28 d. neįvyktų LMA prezidento rinkimai.

Nutarta teikti apdovanoti Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino ordino Karininko kryžiumi Lietuvos mokslų akademijos narį (akademiką) prof. habil. dr. Vytautą Ostaševičių, apdovanoti LMA atminimo medaliu akad. Antaną Sederevičių, teikti siūlymą LMA narių visuotiniam susirinkimui dėl paramos Ukrainai rinkimo, sudaryti atrankos į 2026 m. Lindau Nobelio laureatų susitikimą, skirtą tarpdisciplininiais mokslams, komisiją, tvirtinti atrankos komisijas kandidatams į LMAJA narius pagal mokslų sritis bei tvirtinti paraiškų vertinimo komisiją bendriems 2026–2028 m. Lietuvos ir Vengrijos mokslų akademijų projektams vykdyti, taip pat rekomenduoti 2026 m. 75-ajame Lindau Nobelio premijos laureatų susitikime, skirtame tarpdisciplininiais mokslams, dalyvauti šiems studentams ir jauniems mokslininkams: dr. Rolandui Gedgaudui (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas), doktorantei Margaritai Kazak (Valstybinis mokslinių tyrimų institutas Gamtos tyrimų centras) ir magistrantui Justui Lekavičiui (Vilniaus universitetas).

Lapkričio 18 d. LMA prezidiumo posėdyje nutarta patvirtinti Vilniaus miesto mokslininkų premijų vertinimo komisiją ir gruodžio 16 d. rinkiminio LMA narių visuotinio susirinkimo darbotvarkę, skelbti LMA vardinių premijų, Aukštųjų mokyklų studentų, Jaunųjų mokslininkų ir doktorantų mokslinių darbų konkursus, priarti paraiškų bendriems 2026–2028 m.

Lietuvos ir Vengrijos mokslų akademijų projektams vykdyti vertinimo komisijos sprendimui ir teikti sureitinguotas paraiškias Vengrijos mokslų akademijai.

Gruodžio 2 d. LMA prezidiumo posėdyje LMA prezidiumo nariai, remdamiesi LMA mokslų skyriuose sudarytų komisijų siūlymais, patvirtino LMA Jaunosios akademijos narius, nutarė apdovanoti LMA atminimo medaliais akad. Praną Viškelį ir akad. Vytautą Ruzgą, patvirtino 2025 m. LMA veiklos ataskaitų grafiką LMA padaliniais, sudarė 2026–2028 m. bendrų Lietuvos ir Lenkijos mokslinių tyrimų projektų konkursui pateiktų paraiškų vertinimo komisiją ir pasidžiaugė, kad LMA narių ir darbuotojų dėka surinkta parama Ukrainai ir nupirktas šakotuvai-skirstytuvai „Cisco Nexus 93180YC-FX3“.

Prezidiumo posėdžiuose LMA prezidentas, viceprezidentas, prezidiumo nariai nuolat teikdavo informaciją apie LRS Švietimo ir mokslo komiteto posėdžius, LR ministerijų ir įstaigų pasitarimus bei tarptautinių organizacijų veiklą.

PREZIDENTO VEIKLA

2025 m. LMA prezidentas Jūras Banys daug dėmesio skyrė LMA tarpinstituciniam ir tarpstritiniam bendradarbiavimui plėtoti, ekspertinei veiklai stiprinti bei mokslo žinių sklaidai aktyvinti.

Bendradarbiauta su LR Prezidento kanceliarija, Seimu ir kitomis aukščiausiomis valstybės institucijomis teikiant eksper-

tinus vertinimus ir rekomendacijas dėl doktorantūros studijų, numatomo mokesčių teisinio reguliavimo poveikio, priėmus Gyventojų pajamų mokesčio, Pelno mokesčio bei kitų įstatymų pakeitimus, taip pat kitais aktualiais klausimais.

J. Banys LR Prezidento, Seimo Pirminko ir ministrų buvo kviečiamas bei atstovavo LMA įvairiuose renginiuose, tokiuose kaip Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 35-mečio iškilmingas minėjimas ir Valstybės Nepriklausomybės stipendijos įteikimo ceremonija (03-11), Gedulo ir vilties, Okupacijos ir genocido dienų minėjimas (06-14), priėmimas Lietuvos Respublikos diplomatinių atstovybių, atstovybių prie tarptautinių organizacijų ir konsulinių įstaigų vadovų metinio susitikimo proga (07-07) ir kituose renginiuose.

Siekiant plėtoti glaudesnę bendradarbiavimą ir kartu spręsti aktualius klausimus, bendrauta su užsienio šalių ambasadoriais Lietuvoje, dalyvauta Prancūzijos Respublikos, Izraelio valstybės, Jungtinės Karalystės, Armėnijos Respublikos, Vokietijos Federacinės Respublikos ir kitų ambasadų organizuotose renginiuose, priėmimuose, diskusijose. Stiprėjanti Lietuvos ir Vokietijos partnerystė įvairiose srityse, įskaitant mokslo, buvo sutvirtinta dalyvaujant Lietuvos Respublikos generalinio konsulato Miunchene atidaryme bei Lietuvos-Vokietijos forumo 20-mečio konferencijoje LR Seime.

LMA prezidentas dalyvavo LR Seimo Švietimo ir mokslo komiteto posėdžiuose, kuriuose aptarti svarbiausi švietimo,

mokslo ir studijų klausimai su LR švietimo, mokslo ir sporto ministre Raminta Popoviene ir kitų institucijų atstovais. Diskutuota dėl Mokslo ir studijų, Švietimo, Atmintinų dienų ir kitų įstatymų, nutarimų pakeitimų, brandos egzaminų vertinimo kriterijų ir gairių, įtraukties švietime gerinimo, kolegijų vaidmens binarinėje aukštojo mokslo sistemoje, neformalaus vaikų švietimo situacijos ir kt. Vasario 12 d. LMA vykusiame išvažiuojamajame LR Seimo Švietimo ir mokslo komiteto posėdyje J. Banys supažindino su institucijos struktūra, funkcijomis ir svarbiausiomis veiklos sritimis. Gegužės 21 d. LR Seime jis pristatė LMA 2024 metų veiklos ataskaitą ir atsakė į komiteto narių klausimus.

J. Banys atstovavo LMA tarptautinėse organizacijose, įsitraukė į jų veiklą ir reiškė nuomonę svarstytais klausimais. Būdamas Tarptautinės mokslo tarybos (ISC) Europos valdymo grupės ir Visos Europos mokslų akademijų federacijos (ALLEA) valdybos nariu, jis dalyvavo šių organizacijų, taip pat Europos akademijų mokslo patariamiosios tarybos (EASAC) narių posėdžiuose ir susirinkimuose gyvai bei nuotoliu. ISC 2025 m. generalinė asamblėja vyko Omane (01 26–30), ALLEA – Danijoje (06 03–04).

J. Banio iniciatyva 2025 m. tęsta iniciatyva remti Ukrainos mokslo bendruomenę. Atsižvelgiant į Ukrainos nacionalinės mokslų akademijos (UNMA) prezidento Anatolijaus Zagorodnio (Anatoly Zagorodny) prašymą, akademikų, Jaunosios akademijos narių ir LMA darbuotojų surinktomis lėšomis nu-

pirktas 11 tūkst. eurų vertės interneto ryšio mazgas. Gruodžio 3 d. J. Baniui suteiktas UNMA garbės daktaro vardas už reikšmingą indėlį į mokslo plėtrą ir tarptautinį mokslinį bendradarbiavimą.

Bendraudant su užsienio šalių mokslų akademijomis aktualizuotos globalios mokslo problemos, ieškota jų sprendimo būdų, dalytasi sukaupta patirtimi ir įžvalgomis tarptautinėje konferencijoje „Dabartinė ir ateities saugumo architektūra Baltijos šalims ir Europai“ Vokietijoje (03 20–21), 19-ojoje Baltijos šalių intelektualinio bendradarbiavimo konferencijoje „Migracija Baltijos jūros regionų šalyse“ Suomijoje (05 13–14), Mokslinio konsultavimo mechanizmo (SAM) organizuotoje konferencijoje „Mokslas politikai: krašto vaizdžio formavimas Europoje“ Austrijoje (05 26–27), mokslo viršūnių susitikime „Europos inovacijų iššūkis“ Vokietijoje (09-18) ir kt.

Siekiant stiprinti dvišalius mokslo ryšius, LMA prezidentas lankėsi Moldovos mokslų akademijoje (06 25–27), kur buvo inauguruotas jos garbės nariu, Slovėnijos mokslų ir menų akademijoje (09 29–30), taip pat dalyvavo Estijos mokslų akademijos prezidento Marto Sarmos (Mart Saarma) inauguracijos iškilmėse (01-08), Vengrijos mokslų akademijos 200 metų minėjimo renginiuose (11 03–05) ir kituose tarptautiniuose susitikimuose.

J. Banys rūpinosi, kad būtų užtikrintas 2025 m. Baltijos šalių stipendijų konkurso „Moterims mokslė“ finansavimas ir sklandus organizavimas. Vyko nuotolinės diskusijos su Latvijos ir Estijos

Susitikimas su Taivaniečių atstovybės Lietuvoje Mokslo ir technologijų skyriaus vykdomąja direktore prof. Šun-Fen Ceng (Shun-Fen Tzeng). Iš kairės: prof. Šun-Fen Ceng, LMA viceprezidentas akad. Zenonas Dabkevičius ir LMA prezidentas akad. Jūras Banys. 2025 10 01.

mokslų akademijų, Baltijos šalių nacionalinių UNESCO komisijų atstovais, lapkričio 27 d. Rygoje buvo apdovanotos šio konkurso laureatės.

Sąlyčio taškų ir galimų bendradarbiavimo formų taip pat ieškota susitikimuose su Kazachstano Respublikos Centrinės rinkimų komisijos sekretoriumi Muktaru Jermanu (Mukhtar Yerman) ir nepaprastuoju ir įgaliotuoju Kazachstano ambasadoriumi Lietuvoje Timūru Urazajevu (Timur Urazayev) (04-16), Argentinos nacionalinės moralinių ir politinių mokslų akademijos prezidentu dr. Albertu Rikardu Dala Via (Alberto Ricardo Dalla Via) (04-16), Taivaniečių atstovybės Lietuvoje Mokslo ir technologijų skyriaus

vykdomąja direktore prof. Šun-Fen Ceng (Shun-Fen Tzeng) (10-01), Austrijos mokslų akademijos nariu, Vienos universiteto profesoriumi Oliveriu Šmitu (Oliver Schmitt) (12-02) ir kituose.

J. Banys tarė sveikinimo žodį įvairiuose renginiuose, skaitė pranešimus ir pasisakė diskusijose. Sveikino Valstybinės lietuvių kalbos komisijos apdovanojimų už lietuvių kalbos puoselėjimą (02-18), Lietuvos-Amerikos inovacijų apdovanojimų (04-09), kalbininko Petro Būtėno ir jo mokinės Aleksandros Kazickienės atminimo premijos (06-17), Lietuvos olimpinės akademijos baigiamųjų darbų (10-29) ir kitų konkursų, kuriais prisidedama prie mokslininkų skatinimo, mokslo ir

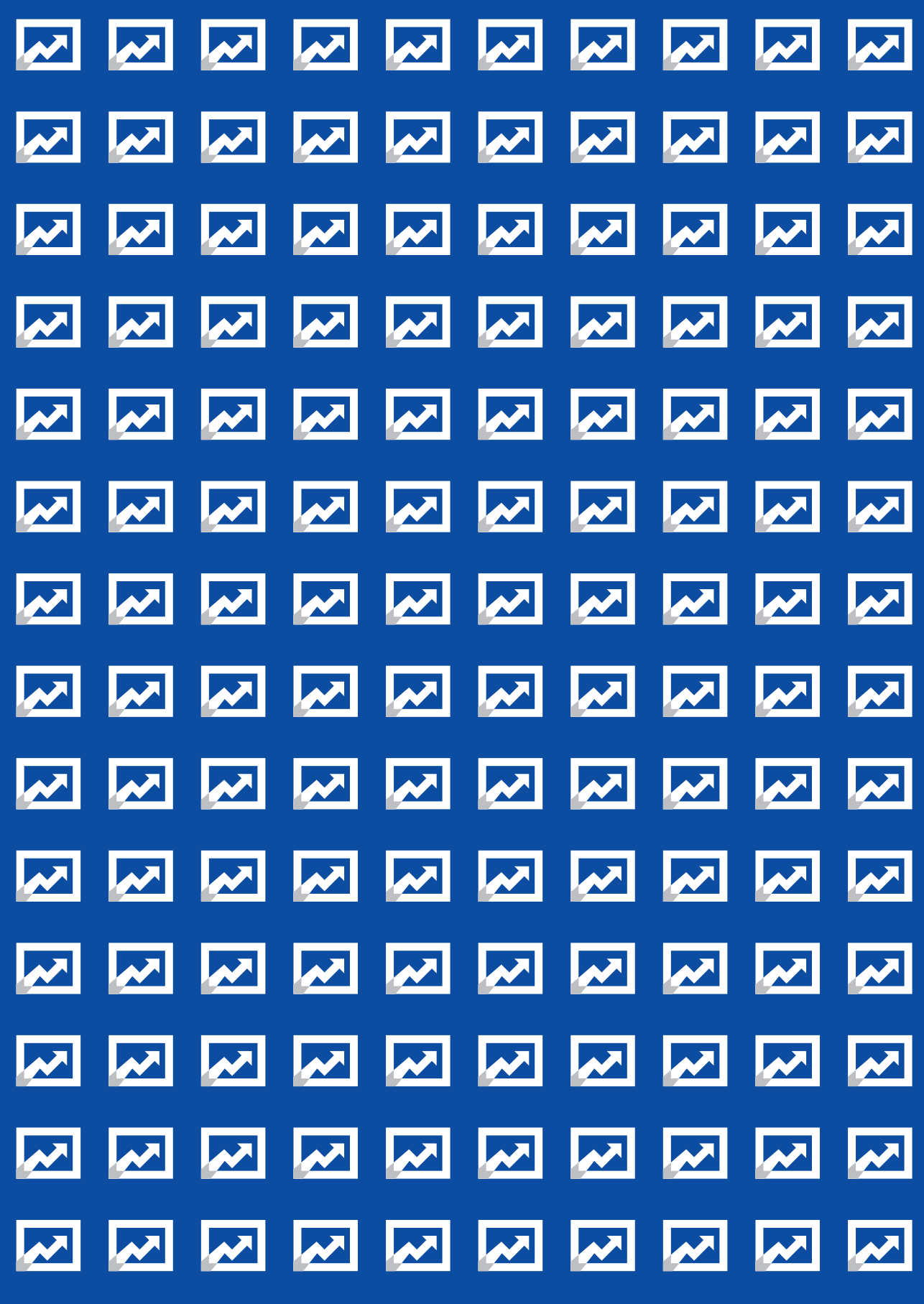
verslo, kultūros, sporto sinergijos, laureatus. Jis daug dėmesio skyrė renginiams, kuriuose nagrinėtos mokslo bendruomenei ir visuomenei aktualios temos, tokios kaip mokslo tinklų kūrimas, Lietuvos

konkurencingumo didinimas, bendradarbiavimas gynybos srityje, sveikatos ir demografijos tendencijos, medicinos pasiekimai, gyvybės mokslų perspektyvos, klimato kaitos iššūkiai bei kitos valstybės pažangos kryptys, ugdytas visuomenės kritinis mokslinis mąstymas.

Europos Sąjungos šalių akademijų mokslo konsultacinės tarybos (EASAC) posėdis vyko birželio 10–11 d. Amsterdame, Nyderlandų karališkojoje menų ir mokslų akademijoje. Jame dalyvavo ir Lietuvos mokslų akademijos prezidentas akad. Jūras Banys bei viceprezidentas akad. Zenonas Dabkevičius. EASAC nuotr.

Rekomendācijas ir išvados

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOJE
VYKUSIO SEMINARO-DISKUSIJOS DĖL NENUTRŪKSTAMO
LAIVYBOS KELIO NERIES UPE SUKŪRIMO
REZOLIUCIJA

2025 m. kovo 20 d.

Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui

Lietuvos Respublikos aplinkos ministrui

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministrui

2025 m. kovo 20 d. Lietuvos mokslų akademijoje (LMA) vyko seminaras-diskusija „Ar galimas laivybos kelias Neries upe: iššūkiai ir galimybės“. Renginyje dalyvavo LMA akademikai, Vandens tarybos nariai, įvairių sričių mokslininkai, vandentvarkos specialistai, verslo įmonių ir visuomeninių organizacijų atstovai, studentai. Buvo aptarti valstybinės reikšmės vidaus vandens kelių valdytojo akcinės bendrovės Vidaus vandens kelių direkcijos ketinimai sukurti nenutrūkstamą laivybos maršrutą nuo Vilniaus iki Kauno miestų Neries upe, pritaikant jį keleivinei ir krovininei laivybai. Neries upė, kaip valstybinės reikšmės vidaus vandens kelias, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1119 buvo patvirtintas 1995 metais.

Renginio metu moksliniuose pranešimuose ir diskusijoje dalyviai pažymėjo, kad laivybos plėtra Neries upe gali atverti naujas galimybes regiono turizmui, naujų darbo vietų kūrimui ir verslo plėtrai. Vilniaus, Kauno ir Jonavos miestų savivaldybėse tai paskatintų prielankų ir uostų tinklo, kitos infrastruktūros kūrimą, taip pat gali atverti potencialą kariniam mobilumui. Tačiau vandens kelio plėtrai būtina atlikti reikšmingus pakeitimus upės vagoje – pašalinti didelius kiekius grunto (gilinti vagą pradiniam įrengimo etape, taip pat vėliau šalinti nešmenis siekiant palaikyti tinkamus laivybai vandens lygius). Tai neigiamai paveiktų upės ekologines sąlygas.

Neries upė priklauso Europos „Natura 2000“ ekologiniam tinklui. Ji unikali tuo, kad yra vienintelė, sąlyginai natūrali išlikusi didelė Europos lygumų upė, pasižyminti savita biologine įvairove. Upės gilinimo darbai prieštarautų tiek nacionalinio, tiek ES lygmens aplinkos apsaugos įsipareigojimams (Lietuvos Respublikos bendrasis planas, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus, ES Gamtos atkūrimo reglamentas). Galimas laivybos kelio įrengimas negrįžtamai pakeistų hidromorfologines upės sąlygas ir turėtų didelės žalos biologinei įvairovei. Upių vagas pritaikant laivybai sunaikinama daug

tipingų žuvų ir kitų vandens gyvūnijai svarbių buveinių. Nemuno žemupio vagą pri-
taikius laivybai, Neries upė tapo ypač svarbia retoms, Europos Bendrijos mastu sau-
gomoms rūšims, kurios gali gyventi ir veistis tik didelėse upėse. Įgyvendinus laivybos
tikslus, Neryje būtų sunaikinta beveik pusė visų Lietuvoje išlikusių atlantinės lašišos
(*Salmo salar*) nerštaviečių, iškiltų grėsmė kitų Europos Bendrijos mastu svarbių rū-
šių – salačio (*Aspius aspius*) ir ūsorius (*Barbus barbus*) išlikimui, o aštriašnipio erš-
keto (*Acipenser oxyrhynchus*), kurio populiaciją bandoma atkurti visų prie Baltijos
jūros esančių šalių pastangomis, populiacijos atkūrimas Lietuvos vandenyse taptų
neįmanomas. Be to, tyrimų rezultatai rodo, kad šiltuoju metų laiku Neryje, kaip ir
daugelyje kitų Lietuvos upių, ilgėja mažo ir labai mažo vandeningumo laikotarpiai.
Prognozuojama, kad ateityje dėl klimato kaitos tokių laikotarpių (įskaitant ir naviga-
cijos metu) trukmė tik ilgės, todėl laivybos sąlygos tik prastės ir kasmet pareikalaus
didelių investicijų į kelio priežiūrą.

Įvertindama mokslininkų požiūrį į ketinimus plėtoti laivybą Neries upe ir pripa-
žindama galimas neigiamas šio proceso pasekmes, Lietuvos mokslų akademija reko-
menduoja:

- Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai peržiūrėti valstybinės reikšmės
vidaus vandens kelių sąrašą ir jį koreguoti, atsižvelgiant į mokslininkų rekomen-
dācijas dėl laivybos vystymo, atkreipiant dėmesį į prastėjančias upių vandeningumo
sąlygas ir galimas dideles vandens kelių priežiūros išlaidas.
- Atsisakyti krovininės laivybos plėtros Neries upe, siekiant išsaugoti jos ekologinę
būklę, biologinę įvairovę ir laikytis nacionalinių bei tarptautinių aplinkos apsaugos
įsipareigojimų. Upės hidromorfologinių sąlygų keitimas, būtinas krovininei laivybai,
negrįžtamai pažeistų jos ekosistemą, sunaikintų nykstančių rūšių buveines ir
prieštarautų ES vandens politikos direktyvai.
- Išsaugoti esamą Neries upės ekosistemą, sudarant sąlygas tik tvariai pramoginei
laivybai, kuri vyktų tiksliai plokščiadugnėmis plaukiojimo priemonėmis, nekeičiant
upės vagos hidromorfologinių sąlygų (gilinimo ir valymo darbai negalimi) ir
nekeltų grėsmės biologinei įvairovei.
- Užtikrinti, kad rekreacija ir turizmas Neries upėje būtų derinami su gamtos
apsaugos tikslais ir nepablogintų upės ekologinės būklės.

*Lietuvos mokslų akademijos prezidentas akad. Jūras Banys
LMA Vandens tarybos pirmininkas akad. Arvydas Povilaitis*

Tarptautinių asociacijų, kurių narė yra LMA, pareiškimai, analizės ir rekomendacijos

LMA dalyvauja svarbiausių partnerių ir tarptautinių organizacijų parengtų dokumentų sklaidoje.

Ypatingas dėmesys skiriamas į politikos formuotojus orientuotų Europos akademijų mokslo patariamąsios tarybos (EASAC) suburtų mokslininkų ataskaitų pristatymui ir sklaidai, bendradarbiaujant su LMT mokslo patarėjų korpuso prie LR Vyriausybės specialistais, atitinkamo-

mis LR ministerijomis ir LRS komisijomis. Išsamiose EASAC ataskaitose, kurias rengia kolegialios darbo grupės, sudarytos iš narių akademijų deleguotų mokslininkų, pateikiami patikimi įrodymai ir siūlymai, kaip konkrečius iššūkius spręsti visuomenei naudingiausiu būdu. Šios veiklos tikslas – Europos sprendimų priėmėjams pateikti faktus, analizės ir rekomendacijas dėl veiksmų.

2025 m. EASAC baigė rengti ir paskelbė išsamias trijų programų ataskaitas:

EASAC ataskaitos „Tvarių energijos šaltinių saugumas“ pristatymas. Pirmas dešinėje – LMA Jaunosios akademijos alumnas dr. Vidas Lekavičius. Asm. archyvo nuotr.

- Balandžio 8 d. EASAC pristatė ataskaitą „Tvarių energijos šaltinių saugumas“ (Nr. 47). Jos rengime dalyvavo 27 mokslininkai, tarp jų ir LMA Jaunosios akademijos alumnas dr. Vidas Lekavičius. Šioje srityje dirbantys LEI ir VDU mokslininkai jau seniai pabrėžia energetinio saugumo daugiadimensį pobūdį, o į politikos formuotojus orientuota EASAC suburtų mokslininkų ataskaita dar labiau išplečia šią perspektyvą. Joje į energetikos transformaciją žvelgiama kaip į galimybę stiprinti energetinį saugumą – mažinant priklausomybę nuo energijos išteklių ir technologijų importo, diegiant decentralizuotus sprendimus ir didinant vartotojų vaidmenį energetikos sistemoje. Nors perėjimas prie naujos energetikos sistemos kelia ir techninių iššūkių, energetinio saugumo užtikrinimas reikalauja ne primityvaus tikėjimo technologijų plėtra, bet kompleksinių sprendimų. Ataskaitoje propaguojamas holistinis požiūris, apimantis ekonominius, socialinius, techninius, aplinkosauginius ir geopolitinius veiksnius, suteikia galimybę siekti ambicingų tikslų visuomenei nau-dingiausiu būdu.
- Gegužės 19 d. pristatyta EASAC ataskaita „Besikeičiantys miškų gaisrai – politikos galimybės Europai įsisa-moninti ir jiems pasirengti“ (Nr. 48), kurią parengė 23 nacionalinių mokslų akademijų paskirti mokslininkai. EASAC pranešimas spaudai lietuvių kalba su nuoroda į originalią ataskaitą paskelbtas LMA svetainės Naujienų skiltyje gegužės 22 d.
- Rugsėjo 4 d. Akademijų rūmuose (*Palais des Académies*) Briuselyje EASAC pristatė ataskaitą „Mėsos alternatyvos“ (Nr. 49). Šio projekto darbo grupėje dirbo LMA deleguota mokslininkė – akademikė Elena Bartkienė, o ataskaitą recenzavo akademikė Giedrė Samuolienė.

Rengėjų kvietimus nuotoliu dalyvauti pristatymuose LMA perdavė Lietuvos politikos formuotojams: LMT mokslo patarėjų korpusui prie LR Vyriausybės, ministerijoms, LRS komitetų nariams, skelbė svetainės Naujienų skiltyje. Tai suteikia galimybę nedelsiant susipažinti su patikima mokslininkų susisteminta ir apibendrinta informacija EP svarstomais klausimais, kurie greitai taps sprendimais, vėliau perkeliama į nacionalinę teisę, ir dalyvauti viešose ekspertų diskusijose.

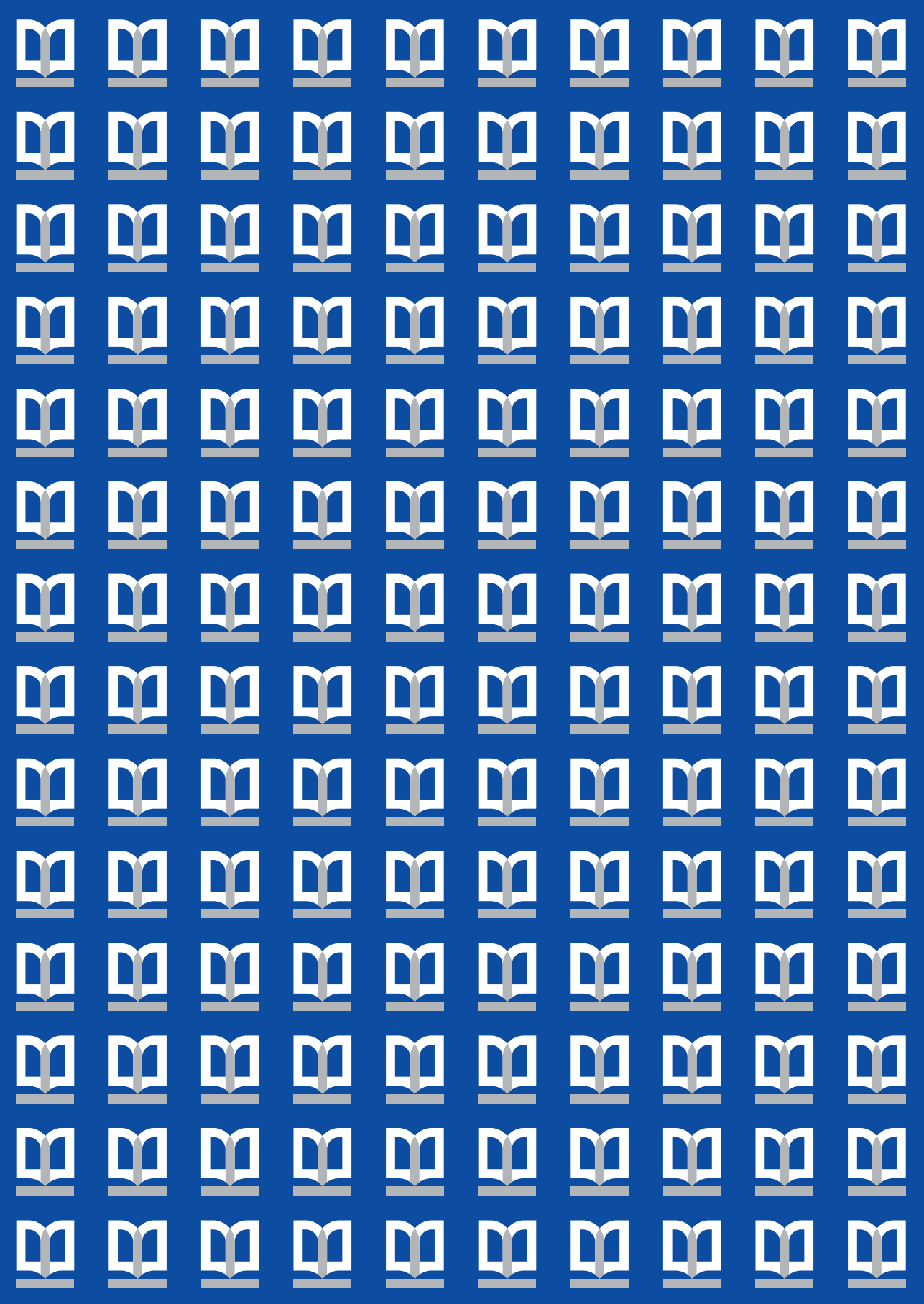
Toliau pateikiamas išsamus tarptautinių asociacijų parengtų originalių dokumentų sąrašas.

- [ALLEA Statement on Ethical Problems in Research Collaborations with Commercial Entities](#) („ALLEA pareiškimas dėl etinių normų bendradarbiaujant su komerciniais subjektais mokslinių tyrimų srityje“), *February 2025*

- ALLEA Statement on Threats to Academic Freedom and International Research Collaboration in the United States („ALLEA pareiškimas dėl grėsmių akademinėi laisvei ir tarptautiniam bendradarbiavimui mokslinių tyrimų srityje Jungtinėse Amerikos Valstijose“), *February 2025*
- Increasing Urgency for Transformative Change (EASAC komentaras dėl „Permainas lemiančių pokyčių svarbos“), *EASAC Commentary, 11 March 2025*
- ALLEA Statement on Continued Attacks on Academic Freedom („ALLEA pareiškimas dėl besitęsiančių išpuolių prieš akademinę laisvę“), *April 2025*
- Perspectives on Decarbonisation of Existing Buildings in Europe („Esamų pastatų dekarbonizacijos Europoje perspektyvos“), *Renewable Energy Vol. 242, 1 April 2025*
- Security of Sustainable Energy Supplies („Tvorių energijos šaltinių saugumas“), *EASAC Report No. 47, 8 April 2025*
- FEAM Statement on Recent U.S. Policy Decisions Affecting Global Health and Science („FEAM pareiškimas dėl pastarųjų JAV politinių sprendimų, turinčių poveikį globaliam mokslui ir sveikatai“), *28 April 2025*
- ALLEA Activities Report (June 2024–May 2025), (ALLEA veiklos ataskaita, 2024 m. birželis – 2025 m. gegužė), *May 2025*
- Changing Wildfires: Policy Options for a Fire-literate and Fire-adapted Europe (EASAC ataskaita „Besikeičiantys miškų gaisrai – politikos galimybės Europai įsisąmoninti ir jiems pasirengti“), *EASAC Report No. 48, 19 May 2025*
- International scientific collaboration: Vital yet vulnerable („Tarptautinis mokslinis bendradarbiavimas: gyvybiškai svarbus, bet pažeidžiamas“), *ISC Statement, 25 June 2025*
- Meat Alternatives („Mėsos alternatyvos“), *EASAC Report No.49, September 2025*
- Upholding scientific integrity in Georgiou retrial („Tyrėjo etikos gynimas Georgiou pakartotiniame teismo procese“), *ISC Statement, September 2025*
- International Science Council position on research funding transparency („Tarptautinės mokslo tarybos pozicija dėl mokslinių tyrimų finansavimo skaidrumo“), *ISC Statement, 28 October 2025*
- Safeguarding and enhancing international scientific collaboration for climate action („Tarptautinio mokslinio bendradarbiavimo klimato srityje užtikrinimas ir stiprinimas“), *ISC Statement, 4 November 2025*

LMA mokslų skyrių veikla

Humanitarinių ir socialinių mokslų skyrius

**Skyriuje yra 44 nariai:
22 tikrieji, 13 emeritų
ir 9 užsienio nariai.**

Skyriuje veikia trys sekcijos: **Humanitarinių mokslų** (pirm. Grasilda Blažienė), **Socialinių mokslų** (pirm. Arvydas Virgilijus Matulionis) ir **Menų** (pirm. Rūta Janonienė). Skyriui vadovavo Vytautas Nekrošius.

Liepos 23 d., eidamas 90-uosius metus, mirė sociologas, filosofas, tautotyri-ninkas, LMA narys emeritas prof. habil. dr. Romualdas Grigas. LMA tikraisiais nariais išrinkti: prof. Ineta Dabašinskienė (kalbotyra), prof. Gražina Daunoravičienė (menotyra; muzikologija), prof. Tomas Kačerauskas (filosofija), prof. dr. Andrius Vaišnys (komunikacija). LMA užsienio nariu išrinktas garsus prancūzų indoeuropeistas ir baltistas prof. Danielis Pti (Daniel Petit).

Įvyko 3 narių visuotiniai susirinkimai, 5 biuro posėdžiai, 10-ties sudarytų komisijų posėdžiai, dalyvauta organizuojant 8 LMA renginius. Atskaitiniame rinkiminiame HSMS narių visuotiniame susirinkime (vasario 27 d.) išklausti kandidatų į LMA tikruosius narius praneši-

mai, įvyko rinkimai; patvirtinta 2024 m. veiklos ataskaita ir 2025 m. veiklos planas. Rugsėjo 11 d. aptarti veiklos planai ir aktualijos, svarstyta dėl kandidato iškėlimo į LMA užsienio narius; skyriaus pirmininkas V. Nekrošius iškeltas kandidatu į LMA prezidentus. Lapkričio 25 d. HSMS narių visuotiniame susirinkime Aušra Maslauskaitė išrinkta nauja HSMS pirmininke. Biuro posėdžiuose susitikta su LMA žurnalo „Filosofija. Sociologija“ redakcinės kolegijos ir LMA Leidybos skyriaus vadovais, aptartos šio žurnalo leidybos aktualijos, atnaujinta redakcinės kolegijos sudėtis. Sudarytos ekspertų komisijos dėl LMA premijų, stipendijų, LMAJA narių rinkimų ir kitos.

Skyrius vienas ar su partneriais organizavo 20 renginių: 7 mokslo politikos, 6 mokslo žinių sklaidos, 3 kultūros renginius ir 4 sukakčių minėjimus. Bendradarbiauta su Švedijos Karalystės ambasada, Europos sveikatos ir tvarios plėtros institutu, Lietuvos banku, VU Teisės fakultetu, Filosofijos fakultetu, Azijos ir transkultūrinių studijų institutu, LKI, VGTU, VDU, LSMC, MRU Teisės mokykla.

Sausio 15 d. LR Seime įvyko konferencija „Kalba, tauta, valstybė“, skirta aka-

demiko, lituanistikos patriarcho Zigmo Zinkevičiaus (1925–2018) šimtmečiui. Jubiliejinį renginį organizavo LR Seimo Kultūros komitetas, VU, LMA, LKI, moderavo Seimo Kultūros komiteto pirmininko pavaduotojas prof. Vytautas Juozapaitis ir Bonifacas Stundžia. Konferencijoje sveikinimo žodį tarė prof. V. Juozapaitis, LRS Kultūros komiteto pirmininkas Kęstutis Vilkauskas, pirmasis atkurtosios Lietuvos valstybės vadovas Vytautas Landsbergis, LMA prezidentas Jūras Banys, VU rektorius Rimvydas Petrauskas, VU Filologijos fakulteto dekanas Mindaugas Kvietkauskas, nuotoliu – EP narys, buvęs Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijos pirmininkas Paulius Saudargas ir LMA užsienio narys Pjetras Umbertas Dinis (Pietro Umberto Dini), save laikantis akad. Z. Zinkevičiaus mokiniu. Pristatyta LKI ir VU išleista knyga „Kalba buvo jo gyvenimas“, skirta akademiko atminimui.

Kovo 21 d. LMA svečiavosi švedų rašytojas Bengtas Jangfeltas (Bengt Jangfeldt), pristatęs savo knygą „Nobelio šeima: švedų genijai carinėje Rusijoje“, kurioje pasakojama apie kelias šios išskirtinės šeimos kartas. Renginyje dalyvavo J. E. Nepaprastasis ir įgaliotasis Švedijos Karalystės ambasadorius Lietuvoje Larsas Tomas Leonardas Vahlundas (Lars Thomas Leonard Wahlund), moderavo L. Valkūnas.

Gegužės 6 d. Europos sveikatos ir tvorio plėtros instituto ir LMA organizuotas monografijos „Lietuvos sveikatos sistema pilnametystės Europos Sąjungoje sulau-

kus“ pristatymas. Monografijoje analizuojama Lietuvos socialinė ekonominė raida pabrėžiant sveikatinimo temą 2010–2024 m. laikotarpiu. Renginyje kalbėjo LMA viceprezidentas Zenonas Dabkevičius, pranešimus skaitė tuo laiku buvęs premjeras Gintautas Paluckas, Antanas Buračas, Europos Parlamento narys Vytenis Povilas Andriukaitis, buvęs Lietuvos sveikatos apsaugos ministras Gediminas Černiauskas, Romas Lazutka, Nacionalinio vėžio instituto Mokslo administravimo skyriaus vedėjas Irvinas Kairys, LSMU rektorius Rimantas Benetis, renginį vedė V. Nekrošius.

Rugsėjo 4–5 d. vyko Lietuvos sociologų draugijos (LSD), LSMC Sociologijos instituto ir LMA organizuota XVII nacionalinė LSD konferencija „Globalios ir įtraukios sociologijos link“. Diskutuota, ar galima globali ir įtrauki sociologija; kokių iššūkių patiria šių dienų sociologija? Plenarinius pranešimus skaitė Taivano mokslų akademijos „Academia Sinica“ Sociologijos instituto tyrėjai.

Spalio 10 d. įvyko Europos globėjų asociacijos „Eurocarers“ kartu su LSMC ir LMA organizuota konferencija „Neformalios priežiūros apžvalga: tyrimai, politikos ir praktikos Baltijos šalyse ir Europoje“. Joje įžangos žodį tarė EK atstovybės Lietuvoje vadovas Marius Vaščega, A. Maslauskaitė ir LSMC direktorius Boguslavas Gruževskis. Dalyvavo, pranešimus skaitė tyrėjai ir praktikai iš daugiau nei 20 Europos šalių.

Lapkričio 3 d. vyko Baltijos šalių ir Vokietijos aukštųjų mokyklų biuro, LMA,

VDU, LSMC seminaras „Demografiniai modeliai, gimstamumas ir šeimos dinamika Vokietijoje, Baltijos ir Šiaurės šalyse“. Pagrindinį pranešimą skaitė dr. Henrikas Aleksanderis Šubertas (Henrik-Alexander Schubert) iš Makso Planko demografinių tyrimų instituto (Vokietija), išklaudyti Latvijos, Lietuvos mokslininkų, tarp jų A. Maslauskaitės, Ministrės Pirmininkės patarėjos šeimos politikos klausimais Giedrės Purvaneckienės pranešimai.

Gruodžio 3 d. LMA seminaras „Žinia-sklaidos elgsena ir „informacijos dykumos“: naujienų integralumas prieštarų akistatoje“ surengtas politinių įtampų persmelktoje aplinkoje. Pranešimus pristatė Gintautas Dzemyda, Andrius Vaišnys, Rūta Kupetytė, dr. Renata Stonytė, magistrantė Joana Koleva (Yoanna Koleva), prof. Auksė Balčytienė, doktorantė Rimgailė Kasparaitė, Medijų rėmimo fondo vadovas Ruslanas Iržikevičius, Kultūros ministerijos Visuomenės informavimo ir autorių teisių politikos grupės vadovas Deividas Velkas. Dalyvavo išrinktasis LMA prezidentas V. Nekrošius, LMA viceprezidentas Z. Dabkevičius. Seminarą vedė dr. Linas Kontrimas; renginio partneriai – VU ir VDU.

HSMS sausio 8 d. organizavo konferenciją „Amžinoji reforma – ar ne laikas leisti mokytojui ramiai dirbti?“. Joje sveikinimo žodį tarė LMA prezidentas J. Banys, Respublikos Prezidento patarėja Jūratė Litvinaitė, švietimo, mokslo ir sporto ministrė Raminta Popovienė, HSMS pirmininkas V. Nekrošius. Pranešimus skaitė LR Seimo Švietimo ir mokslo komiteto pirmi-

ninkė Vaida Aleknavičienė, Miša Jakobas, Vilniaus licėjaus direktorius Saulius Jurkevičius, Lietuvos švietimo ir mokslo profesinės sąjungos pirmininkas Egidijus Milešinas, VU Filosofijos fakulteto Ugdymo mokslų instituto Švietimo politikos centro vadovas Rimantas Želvys. Sausio 30 d. vyko konferencija „Nomadiškumas, judėjimas, migravimas filosofiniu, sociologiniu ir komunikaciniu požiūriu“. Ją organizavo skyrius kartu su VGTU ir LSMC. Apskritoj stalo diskusiją „Politika ir žmogiškumo išsaugojimas“ (spalio 17 d.) surengti paskatino neseniai išleistos akademikų Egidijaus Aleksandravičiaus ir Alvydo Jokubaičio knygos: E. Aleksandravičius, B. Garbaravičienė „Žaidimas su degtukais. Istorijos publicistika ir visuomenės kritika“; A. Jokubaitis „Politinio proto kritika“.

Skyrius kartu su VU Teisės fakultetu ir MRU Teisės mokykla LMA organizavo pirmuosius Profesoriaus Stasio Vėlyvio (1938–2023) akademinis skaitymus „Teisė į įstatymo garantuotą teismą – aktualijos ir iššūkiai“ (kovo 14 d.), kurie sukviėtė gausią šalies teisininkų auditoriją.

Skyrius vienas ir kartu su partneriais nuolat rengia naujų knygų sutiktuves, kūrybos vakarus. 2025 m. surengti dviejų Lietuvos dailininkų kūrybos albumų iš LKTI leidžiamos serijos „Unio Pictorum“, kurios redaktorius yra Antanas Andrijauskas, pristatymai: „Emilija Gaspariūnaitė-Taločkienė: tapybos audinio poetika“, „Jonas Maldžiūnas: tapyba kaip išpažintis“ ir J. Maldžiūno poezijos knygos „Abejojantiems“ sutiktuvės. Vyko ap-

Pirmoje eilėje iš kairės: Humanitarinių ir socialinių mokslų skyriaus akademikai Aušra Maslauskaitė ir Vytautas Nekrošius; antroje eilėje (iš kairės): akademikai Vladas Žulkus, Arvydas Virgilijus Matulionis ir skyriaus „Mokslininkų rūmai“ vadovė Aldona Daučiūnienė, stovi (priekyje) akad. Domas Kaunas, (toliau) Organizacinio skyriaus vadovas dr. Andrius Bernotas. 2025 09 23.

Iš dešinės: akademikai Egidijus Aleksandravičius, Viktorija Daujotytė, Vytautas Martinkus ir Domas Kaunas. 2025 10 09.

Kompozitorius akad. Giedrius Kuprevičius. 2025 11 25.

Iš kairės: akademikai Grasilda Blažienė, Aušra Maslauskaitė, Ineta Dabašinskiė
ir Bonifacas Stundžia. 2025 11 25.

skritojo stalo diskusija „Čiurlionio kūrybos aktualumas dabartiniame pasaulyje“ kartu pasitinkant A. Andrijausko monografijos „Čiurlionis: nesuprasto genijaus tragiškas skrydis“ pirmuosius du tomus. Pristatyta nauja Viktorijos Daujotytės knyga „Smulkioji lituanistika“, kurią išleido LMA. Surengtas knygos „Dhammapada: mokymo pėdos“ kritinio vertimo iš pali kalbos pristatymas (knygos vertėjas – Audrius Beinorius), Dalios Klajumienės monografijos-žinyno „Vietiniai ir įvežtiniai XIX–XX a. 7 deš. kokliai Lietuvoje: gamintojai ir produkcijos ženklėjimas“ sutiktuvės, Eugenijaus Jovaišos 75-mečiui skirtas kūrybos vakaras.

HSMS nariai – aktyvūs įvairių užsienio organizacijų nariai. Jie vadovavo 23 projektams, iš kurių 8 – tarptautiniai, vykdė 16 konkursinių projektų, iš jų 6 – tarptautiniai, bendradarbiavo su šalies ir užsienio partneriais. E. Kazlauskas, bendradarbiaudamas su Danijos, Vokietijos, Ispanijos, Šveicarijos, Australijos, JAV, JK mokslo centrų partneriais, Pasaulio sveikatos organizacija, vykdė inovatyvius stresinių sutrikimų diagnostikos ir intervencijų veiksmingumo tyrimus. R. Lazutka dalyvavo LMT finansuojamame projekte „Gerovės valstybės vystymosi galimybės ir rizikos Ukrainoje globalaus neapibrėžtumo sąlygomis“. V. Mikelėnas – Europos teisės instituto vienas steigėjų, dalyvavo jo valdymo, projektų apibavimo veikloje; vykdė bendrus tyrimus su Lenkijos Balstogės, Varšuvos universitetų Teisės fakultetų mokslininkais. Z. Norkus tęsė konkursinę prioritetinių mokslinių

tyrimų programą „Visuomenės atsparumo stiprinimas ir krizių valdymas šiuolaikinių geopolitinių įvykių kontekste“. J. Sprindytė toliau dirbo pagal ilgalaikę programą „XX–XXI a. lietuvių literatūros transformacijos: kanonas, poetika, kontekstai“. D. Pociūtė-Abukevičienė – LMT mokslininkų grupių projekto „Anksstyvoji Reformacija Lietuvoje: ištakos ir Europos intelektualiniai kontekstai“ vadovė. D. Staliūnas, pasinaudojęs LMA ir Estijos MA mainų programa, konsultavosi su Katrina Gibson (Catherine Gibson, Tartu universitetas) rengiant mokslines publikacijas. A. Vaišnys vykdė projektą „Transmedialios komunikacijos modelis žiniasklaidos atsparumui ir visuomenės informaciniam integralumui pasiekti“. A. Buračas – Pasaulio mokslų, inžinerijos ir technologijų akademijos narys, Tarptautinio akademijų ir mokslo draugijų žmogaus teisių tinklo garbės narys, tarptautinės konferencijos „Balkanų ir Rytų Europos šalių ekonomika“ organizacinio komiteto pirmininkas.

2025 m. HSMS nariai iš viso atliko 120 ekspertizių LMA vardu, iš jų nagrinėtos 109 paraiškos dėl premijų ir stipendijų. R. Lazutka Seimui atliko keturių Mokesčių įstatymų projektų ekonominę ekspertizę. Jis yra „Team EUROPE DIRECT“ ekspertas EK atstovybėje Lietuvoje. Z. Norkus – Europos sociologų asociacijos tyrimų tinklo „Transformacijos sociologija: Rytai ir Vakariai“ Tarybos narys; E. Kazlauskas – Tarptautinės trauminio streso asociacijos valdybos narys. T. Kačerauskas – Latvijos mokslų tarybos grupės vadovas. G. Bla-

žienė – Tarptautinės onomastikos mokslų tarybos, Amerikos vardų draugijos narė korespondentė. B. Stundžia – Lietuvos ir Latvijos užsienio reikalų ministerijų Baltų apdovanojimo komisijos narys. R. Palekas – Tarptautinio architektūrinio konkurso tarptautinės vertinimo komisijos narys. A. Maslauskaitė ir E. Aleksandravičius atstovavo LMA ir skaitė pranešimus Helsinkyje vykusioje 19-ojoje Baltijos šalių intelektualinio bendradarbiavimo konferencijoje „Migracija Baltijos jūros regionų šalyse“.

HSMS nariai dalyvauja valstybinių institucijų ir nevyriausybinių organizacijų veikloje. R. Petrauskas – VU rektorius, Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų tarybos narys. I. Dabašinskienė – VDU rektorė, švietimo, mokslo ir sporto ministrės patarėja darbo grupėje aktualiems švietimo politikos ir jos įgyvendinimo klausimams nagrinėti ir pasiūlymams teikti. A. Maslauskaitė, R. Petrauskas – Vyriausybės komisijos Valstybės pažangos tarybos nariai, o D. Klajumienė – Lietuvos mokslo premijų komisijos HSMS pirmininkė, nariai R. Janonienė, R. Lazutka, A. Maslauskaitė, V. Nekrošius. Nuo lapkričio mėn. A. Maslauskaitė – HSMS pirmininkė, nariai R. Janonienė, V. Nekrošius. V. Mikelėnas – Teisingumo ministerijos Civilinio kodekso priežiūros darbo grupės narys. G. Kuprevičius, V. Daujotytė – LR Seimo Valstybės Nepriklausomybės stipendijos skyrimo komisijos nariai. E. Aleksandravičius – Sugiharos fondo „Diplomatai už gyvybę“ steigėjas ir valdy-

bos narys, VšĮ Prezidento Valdo Adamkaus bibliotekos-muziejaus valdybos narys. R. Janonienė, D. Klajumienė – Lietuvos dailės istorikų draugijos narės. D. Pociūtė-Abukevičienė – Lietuvos reformacijos istorijos ir kultūros draugijos valdybos narė. G. Blažienė, D. Kaunas, R. Petrauskas – LMA Vrublevskių bibliotekos mokslo tarybos nariai. A. Buračas – „Enciklopedijos Lietuvai ir pasauliui“ fondo valdybos ir ELIP kūrėjų tarybos narys. R. Palekas – Lietuvos kultūros tarybos narys, Lietuvos architektų sąjungos Vilniaus architektūros ir urbanistikos ekspertų tarybos narys. J. Sprindytė – Mokslo ir enciklopedijų leidybos centro Visuotinės lietuvių enciklopedijos ir skaitmeninės „Visuotinės lietuvių enciklopedijos“ konsultacinių kolegijų narė. R. Lazutka – VLE Konsultacinės kolegijos narys. B. Stundžia – Valstybinės lietuvių kalbos komisijos narys, Lietuvių kalbos draugijos pirmininko pavaduotojas. V. Daujotytė, J. Sprindytė, V. Martinkus, T. Kačerauskas – Lietuvos rašytojų sąjungos nariai. G. Kuprevičius – Lietuvos muzikos sąjungos narys. V. Martinkus – Lietuvos lyginamosios literatūros asociacijos garbės narys, Lietuvos meno kūrėjų asociacijos narys. A. Andrijauskas – Lietuvos estetikų asociacijos prezidentas. Z. Norkus – Lietuvos sociologų draugijos Vykdomosios tarybos narys.

Skyrius kuruoja tris LMA mokslo žurnalus: „Filosofija. Sociologija“ (red. kolegijos pirm. A. Maslauskaitė, nariai – † R. Grigas, T. Kačerauskas, A. V. Matulionis, A. Mickūnas, Z. Norkus); „Lituanistica“ (red. kolegijos pirm. E. Jovaiša, pirm. pavaduotojai

E. Aleksandravičius ir J. Sprindytė, nariai – G. Blažienė, A. Kuncevičius, R. Petrauskas, B. Stundžia, V. Žulkus, J. Jurkevičius, LMAJA narys T. Čelkis, LMAJA alumnė O. Mastianica); „Menotyra“ (red. kolegijos pirm. R. Vasinauskaitė, pirm. pavad. D. Klajumienė, narės – R. Janonienė, J. Sprindytė). A. Buračas LMA vardu ėjo atsakingojo redaktoriaus pareigas leidžiant bendrą su MRU ir Vroclavo universitetu tarptautinį „Scopus“ recenzuojamą žurnalą „Intellectual Economics“ („Intelektinė ekonomika“).

Skyriaus nariai 2025 m. išleido 16 monografijų, knygų ar knygų dalis, kitų leidinių, paskelbė 70 mokslo straipsnių, iš jų 34 – „Clarivate WoS“ ir „Scopus“, 18 – kituose recenzuojamuose leidiniuose. Kai kurie autoriai parašė ar sudarė po kelias knygas: A. Andrijauskas, A. Beinorius, V. Daujotytė po dvi knygas, A. Buračo (su bendraautoriais) knyga „Intellectual Innovations and Competences: Multiple Criteria Approach“ (Intelektinės inovacijos ir kompetencijos; daugiakriteris požiūris) išleista 7 pagrindinėmis Europos kalbomis, didelės apimties D. Kauno, D. Klajumienės, V. Mikelėno, D. Pociūtės-Abukevičienės monografijos, I. Dabašinskienės, R. Lazutkos su bendraautoriais išleistos knygos, V. Daujotytės, V. Martinkaus, G. Daunoravičienės straipsniai, A. Andrijauskas, D. Staliūnas – kitų mokslo žurnalų sudarytojai, knygų serijų redaktoriai.

Skyriaus nariai paskelbė 101 mokslą populiarinantį straipsnį, skaitė paskaitas visuomenei, daugiau nei 100 kartų daly-

vavo TV ir radijo laidose, 120 šalies ir užsienio mokslo leidinių redakcinių kolegijų darbe. R. Lazutka 2–3 kartus per mėnesį komentuoja socialinės politikos ir ekonominius reiškinius žiniasklaidos priemonėse. T. Kačerauskas visuomenei pristatė savo knygos „Karo laiškai“ 1 ir 2 dalis. A. Beinorius perskaitė 10 paskaitų apie Azijos ir kitus tyrimus, dalyvavo TV laidose Indijos politikos klausimais. A. Jokubaitis paskelbė 8 mokslo populiarinimo straipsnius spaudoje. A. Maslauskaitė nuolat komentuoja demografinius procesus įvairiose žiniasklaidos priemonėse, V. Nekrošius – teisės ir kitais aktualiais klausimais, R. Petrauskas dalyvavo laidose mokslo politikos ir istorijos temomis, A. Jokubaitis pristatė savo knygą apie šiuolaikinę politikos sampratą. G. Kuprevičius socialinėse medijose rengia koncertų transliacijas.

HSMS nariai 2025 m. vadovavo doktorantams, mokslininkų grupėms, podoktorantūros stažuotojams. Jie dalyvavo komisijų darbe, vertindami LMA vardinių premijų, Jaunųjų mokslininkų ir doktorantų konkursams pateiktus mokslo darbus. G. Kuprevičius surengė pamoką moksleiviams „Muzikos kodai“. V. Nekrošius skaitė paskaitas šalies gimnazijų moksleiviams. D. Pociūtė-Abukevičienė – Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro Respublikinės Lietuvių kalbos ir literatūros olimpiados vertinimo komisijos pirmininkė, olimpiados užduočių rengėja ir organizatorė. G. Kuprevičius mecenuoja Viktoro Kuprevičiaus stipendiją VDU ir „Eureka“ stipendijas KTU studentams.

Bendradarbiauta su regionais, nevyriausybinėmis, pramonės ir verslo organizacijomis bei įmonėmis. R. Lazutka bendradarbiavo su Nacionaliniu skurdo mažinimo organizacijų tinklu. V. Mikėlnas tęsė bendradarbiavimą su Vilniaus komercinio arbitražo teismu populiariant verslo ginčų sprendimą arbitražu, taip pat su Lietuvos draudikų asociacija, Lietuvos notarų rūmais. A. Beinorius vedė seminarą „Apie Azijos pažinimo raidą: orientalizmo transformacijos“ *Universum* „Cultura“ Verslo vadovų klube. A. Buračas parengė eksponatus Merkinės muziejui iš 1935 m. archyvinių nuotraukų ir Šiaulėnų krašto muziejui iš Žemaitijos etnografinių tarpukario tradicijų. I. Dabašinskienė, kaip universiteto rektorė, bendrauja ir bendradarbiauja su įvairiomis verslo, pramonės asociacijomis ir įmonėmis. V. Daujotytė dalyvavo Plungės, Utenos, Anykščių, Telšių miestų bibliotekų rengtuose literatūros vakaruose. V. Martinkus tęsė bendradarbiavimą su Jurbarko savivaldybės viešosios bibliotekos Eržvilko skyriumi.

J. Sprindytė – su šiaurės Lietuvos kultūrai skirtu žurnalu „Šiaurietiški atsivėrimai“. D. Kaunas – su Šilutės, Pagėgių savivaldybėmis; dalyvavo darbo grupės posėdžiuose dėl Prūsijos valstybės 500-mečio minėjimo ir kt. V. Žulkus supažindino visuomenę su jūros užlietų priešistorės relikvinių kraštovaizdžių tyrimų rezultatais. R. Palekas Tauragės rajono savivaldybės prašymu dalyvavo landšaftinio-architektūrinio konkurso vertinimo komisijoje dėl rekreacinės erdvės sukūrimo istoriniame Tauragės hipodrome.

HSMS nariai labai aktyviai dalyvaujanti viešajame Lietuvos gyvenime yra įgiję didelį pripažinimą. Straipsnių, nuomonių, komentarų aktualiomis temomis teikė ar dalyvavo televizijos, radijo laidose veik visi skyriaus nariai. LMA svetainės skiltyje „LMA ir akademikai žiniasklaidoje“ skelbiamos nuorodos į informacijos šaltinius, kur galima perskaityti, peržiūrėti ar išklausti HSMS narių, tarp jų ir užsienio narių, įžvalgas ar nuomonę (per metus surinkta per 200 nuorodų).

Matematikos, fizikos ir chemijos mokslų skyrius

**Skyriuje yra 54 nariai:
27 tikrieji, 15 emeritų
ir 12 užsienio narių.**

Veikia trys mokslų sekcijos: **Matematikos** (pirm. Raimondas Čiegis), **Fizikos** (pirm. Gintautas Tamulaitis) ir **Chemijos** (pirm. Ričardas Makuška). Skyriui vadovavo Leonas Valkūnas. Skyrius kuruoja LMA prezidiumo įsteigto Teodoro Grotuso fondo veiklą, kurio valdybos pirmininkas prof. Aivaras Kareiva.

Skyriaus nariai bendradarbiauja su VU Matematikos ir informatikos, Fizikos, Chemijos ir geomokslų fakultetais, VILNIUS TECH, FTMC bei KTU chemikais. Partneriai: nacionalinės matematikų, fizikų ir chemikų draugijos, Visorių informacinių technologijų parkas bei asociacija INFOBALT. Skyrius taip pat bendradarbiauja su Alytaus, Ignalinos ir Pakruojo savivaldybėmis.

Ataskaitiniais metais įvyko 4 visuotiniai susirinkimai, 5 biuro ir 6 sekcijų bei 3 išvažiuojamieji posėdžiai.

Biuro posėdžiuose sudarytos atrankos komisijos LR Prezidento Aleksandro Stulginskio stipendijoms gauti ir kandidatų į LMAJA naujus narius paraiškoms

vertinti. Sudarytos komisijos LMA stipendijų jaunesiems mokslininkams (matematikos, informatikos, fizinių mokslų studijų sritis) bei Jaunųjų mokslininkų ir doktorantų geriausių mokslinių darbų konkurso paraiškoms ir ataskaitoms vertinti. Aptarti galimi kandidatai apdovanoti LMA atminimo medaliu, teikti skyriaus narį valstybiniam apdovanojimui. Vyko 13-osios jaunųjų mokslininkų konferencijos organizavimo aptarimas.

Sausio 16 d. skyriaus narių visuotiniame susirinkime išklaudyta ir įvertinta mokslinė ir mokslo organizacinė narių veikla, aptartas skyriaus 2025 m. veiklos planas. Paminėtos LMA nario, nusipelnusio chemiko Ariano Prokopčiko (1924–2001) 100-osios gimimo metinės. Vasario 20 d. vyko kandidatų į laisvas LMA tikrųjų narių vietas pranešimų išklaudymas, diskusijos ir rinkimai. Rugsėjo 2 d. aptarti LMA prezidento ir mokslų skyrių pirmininkų rinkimai. Lapkričio 25 d. skyriaus pirmininku išrinktas akad. Ričardas Makuška. Taip pat pristatyti du kandidatai į LMAJA narius: dr. Martynas Talaikis (chemija, FTMC) ir dr. Tadas Telksnys (matematika, KTU).

Skyriaus nariai kartu su partneriais surengė 18 renginių ir 3 išvažiuojamuo-

sius posėdžius, organizavo 8 skyriaus ekspertų komisijų posėdžius. Vasario 28 d. kartu su Pakruojo r. savivaldybe ir VU Chemijos ir geomokslų fakultetu surengta Mokslo žinių diena Pakruojo rajone. Paminėtos Teodoro Grotuso 240-osios, prof. Kazio Daukšo 120-osios ir akademiko prof. Vito Daukšo 90-osios gimimo metinės. Renginio metu įamžintas profesoriaus K. Daukšo atminimas – Pakruojo r. Lygumų miestelio mokykloje, kurioje mokėsi K. Daukšas, atidengta atminimo lenta. Birželio 7 d. vyko renginys Žemelyje – atidengta atminimo lenta vienam ryškiausių XIX a. fizikochemikų – Teodorui Grotusui. Birželio 11 d. Kaune Brangakmenių muziejuje ir tyrimo laboratorijoje surengtas išvažiuojamasis Chemijos sekcijos posėdis tema „Brangakmenių identifikavimas ir vertinimas“.

Balandžio 11 d. kartu su LMAJA, Technikos mokslų skyriumi ir asociacija INFOBALT, remiant įmonių grupei „Novian“ bei Visorių informacinių technologijų parkui (VITP), surengta 13-oji jaunųjų mokslininkų konferencija „Fizinių ir technologijos mokslų tarpdalykiniai tyrimai“. Gegužės 22 d. geriausių šios konferencijos darbų autoriams įteikti LMA diplomai bei INFOBALT ir VITP stipendijos.

Balandžio 24–25 d. FTMC organizuotas seminaras „Lazeriniai dalelių greitintuvai, jų taikymai ir eksperimentų ELI infrastruktūroje galimybės“. Renginio iniciatorius – Gediminas Račiukaitis. Gegužės 8 d. kartu su skyriumi „Mokslininkų rūmai“ surengtas akad. Romualdo Karazijos knygos „Genijai, kurie pakeitė pasaulį“

pristatymas. Knygoje autorius aprašė penkiolika asmenybių – menininkų, mokslininkų, prisidėjusių prie pasaulio raidos. Rugsėjo 2 d. įvyko posėdis, skirtas kvantinių technologijų naujienoms aptarti. Pranešimą „Kvantiniai kompiuteriai ir algoritmai: karštos naujienos ir kaip pasirengti naujiems iššūkiams ir galimybėms?“ skaitė akad. Raimondas Čiegis.

Ataskaitiniais metais skyrius organizavo trijų iškilų skyriaus narių atminimo popietes. Rugsėjo 30 d. surengti kasmetiniai skaitymai, skirti žymaus Lietuvos fiziko, mokslo organizatoriaus, pedagogo, akademiko Adolfo Jucio (1904–1974) gimtadieniui. 2025 m. skaitymai skirti A. Jucio darbus nuosekliai tęsusio mokinio, LMA prezidento Zenono Rokaus Rudziko 85-osioms gimimo metinėms. Apie akademiką Z. R. Rudziką kaip savo vadovą, mokytoją ir mokslininką papasakojo jo mokiniai habil. dr. Gediminas Gaigalas ir dr. Andrius Bernotas. Renginio dalyviai žiūrėjo akad. Gedimino Juzeliūno parodytą vaizdo filmą, įamžinusį akad. Z. R. Rudziką. Spalio 27 d. vyko popietė, skirta Broniaus Grigelionio 90-mečiui. Pranešimus apie šį mokslininką, mokytoją skaitė LMA narys emeritas prof. Donatas Surgailis ir LMA narys emeritas prof. Mifodijus Sapagovas. Gruodžio 9 d. kartu su skyriumi „Mokslininkų rūmai“ ir Lietuvos fizikų draugija surengta atminimo popietė, skirta iškilios asmenybės, Lietuvos mokslų akademijos prezidento (1984–1992), akademiko Juro Poželos 100-mečiui (1925–2014). Pranešimą pristatė akad. Arūnas Krotkus, prisimini-

Akad. Romualdo Karazijos knygos „Genijai, kurie pakeitė pasaulį“ sutiktuvės. Iš kairės: knygos autorius, akad. Gintautas Tamulaitis ir MFChMS pirmininkas akad. Leonas Valkūnas. 2025 05 08.

Matematikos, fizikos ir chemijos mokslų skyriaus narių visuotinis susirinkimas ir skyriaus pirmininko bei LMA Jaunosios akademijos narių rinkimai. 2025 11 25.

Adolfo Jucio akademiniai skaitymai, skirti akad. A. Jucio mokinio akad. Zenono Rokaus Rudziko 85-osioms gimimo metinėms. 2025 09 30.

↓ Skyriaus nariai. 2025 02 20.

mais dalijosi habil. dr. Romualdas Brazis ir J. Poželos sūnus dr. Karolis Požela.

Skyriaus nariai organizavo tarptautinius mokymus ir konferencijas, taip pat dalyvavo tarptautinių mokslinių konferencijų mokslo ir organizaciniuose komiteuose. Išskirtina akademikų G. Račiukaičio, D. Abramavičiaus, G. Juzeliūno, R. Čiegio, A. Dubicko, R. Leipaus, J. Šiaulio, A. Kareivos, A. Ramanavičienės veikla.

Skyriaus nariai vykdė aktyvų tarptautinių mokslinių bendradarbiavimą, dalyvavo tarptautinių organizacijų ir programų veikloje. R. Čiegis yra Latvijos mokslų akademijos užsienio narys; vykdė bendrus tyrimus su Vejerštraso taikomosios analizės ir stochastikos instituto (WIAS, Vokietija), Bulgarijos mokslų akademijos, Saragosos universiteto (Ispanija), Latvijos universiteto, Tartu universiteto (Estija) matematikais. D. Surgailis tęsia ilgalaikį bendradarbiavimą su Serži-Pontuazo universiteto (Prancūzija) matematikais, taip pat bendradarbiauja su Kornelio (JAV) ir Olborgo universitetų (Danija) mokslininkais. R. Leipus yra Europos matematikų draugijos narys ir Tarptautinio statistikos instituto (ISI) narys. J. Šiaulys bendradarbiauja su Prancūzijos, Graikijos, Švedijos matematikais. A. Krotkus yra Europos inovacijų tarybos programos „Pathfinder 2025“ ekspertas; G. Račiukaitis yra Ekstremalios šviesos infrastruktūros (ELI) viceprezidentas; G. Valušis – Terahercinių tyrimų ir taikymo centro CENTERA2 (*Center for Terahertz Research and Applications*, Lenkija) Tarptautinio mokslinio komiteto

narys. G. Tamulaičio vadovaujama grupė dalyvauja CERN „Skaidrių kristalų sambūrio“ (*Crystal Clear Collaboration*) veikloje, detektorių MTEP (*Detector Research and Development*, DRD) konsorciumų DRD6 bei DRD5 veiklose. V. Gulbinas vykdė mokslinius tyrimus, bendradarbiaudamas su Linčopingo universitetu (Švedija), mikroelektronikos tyrimų centru IMEC (Belgija). J. Banys yra Latvijos mokslų akademijos užsienio narys, Saksonijos mokslų akademijos (Vokietija) narys korespondentas, Moldovos mokslų akademijos garbės narys, Europos polinių dielektrikų taikymo komiteto narys, Pasaulio feroelektrikų komiteto narys, AMPERO grupės komiteto narys, ALLEA valdybos narys, ALLEA-EAIAC valdybos narys. G. Račiukaitis koordinuoja Lietuvos lustų kompetencijos centrą „ChipsC²-LT“, jungiantį FTMC, VU, VGTU, KTU mokslinį potencialą su Lietuvos įmonių siekiais kurti naujus lustus, puslaidininkų technologijas ir produktus. G. Račiukaičio vadovaujami mokslininkai užbaigė „Horizonto 2020“ projektus „H2020 Multiscan 3D“ ir „i.FAST“. Šių projektų tęsinys – naujas Marijos Kiuri (Marie Curie) projektas EPACE. Pradėti du nauji projektai, įskaitant LASER PRO, kuris lazerių srityje jungia ekosistemas Lietuvoje, Čekijoje ir Ukrainoje. G. Tautvaišienė yra Tarptautinės astronomų sąjungos viceprezidentė, Europos astronomijos planavimo ir konsultavimo tinklo ASTRONET valdybos narė, Europos astronomijos draugijos narė steigėja, Lietuvos fizikų draugijos prezidentė. G. Valušis yra Lietuvos fizikų draugijos valdybos narys, vicepreziden-

tas, o J. Banys – šios draugijos valdybos narys. L. Valkūnas yra Ukrainos nacionalinės mokslų akademijos N. Bogoliubovo Teorinės fizikos instituto garbės daktaras. A. Žukauskas yra Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos Pasaulinio mokslo forumo ekspertų grupės „Mokslinių tyrimų rezultatų vertinimo ir skatinimo priemonių permąstymas atsižvelgiant į naujus lūkesčius ir poreikius“ narys. V. Razumas yra Moldovos garbės konsulas Lietuvoje. A. Ramanavičienė yra Lietuvos chemikų draugijos (LChD) pirmininkė, Europos chemikų draugijos (EuChemS) narė, atstovauja LChD IUPAC Tarptautinės teorinės ir taikomosios chemijos sąjungos forumuose. A. Ramanavičius bendradarbiavo su mokslininkais iš Monpeljė universiteto (Prancūzija), Latvijos universiteto, Poznanės universiteto (Lenkija), Sumų universiteto (Ukraina), Taivano nacionalinio universiteto. G. Niaura vykdė bendrus tyrimus su mokslininkais iš Malmės universiteto (Švedija), Varšuvos universiteto (Lenkija), KTU Medžiagų mokslo instituto. R. Ramanauskas ir G. Niaura buvo VU Chemijos ir geomokslų fakulteto magistro baigiamųjų darbų gynimo komisijų pirmininkai.

Plečiamas bendradarbiavimas su regionais, pramonės ir verslo partneriais. Jau 13 metų bendradarbiaujama su asociacija INFOBALT ir Visorių informacinių technologijų parku. A. Kareiva atsakingas už LMA bendradarbiavimą su Alytaus miesto ir Pakruojo rajono savivaldybėmis.

R. Ramanauskas yra FTMC ir Lietuvos lazerinių technologijų įmonių industrinės

laboratorijos tarybos narys. R. Čiegis dalyvauja Lietuvos kvantinių technologijų asociacijos veikloje.

Skyriaus nariai atliko ekspertizes, vertindami LMA Jaunųjų mokslininkų stipendijų konkurso fizinių mokslų srities paraiškas ir stipendiatų ataskaitas, LMA Jaunųjų mokslininkų ir doktorantų bei Aukštųjų mokyklų studentų mokslinių darbų konkursams pateiktus darbus, LR Prezidento Aleksandro Stulginskio stipendijai pateiktas paraiškas, vertino kandidatų į LMAJA narius mokslinę veiklą. V. Bagdonavičius, A. Malinauskas ir G. Tamulaitis – Baltijos šalių stipendijų konkurso „Moterims mokslė“ žiuri komisijos nariai.

Skyriaus nariai dalyvavo LR Seimo, Vyriausybės ir ministerijų sudarytose ekspertinėse grupėse arba joms vadovavo. E. Butkus yra Lietuvos mokslo tarybos Valdybos pirmininkas ir Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ir inovacijų (sumanosios specializacijos) koordinavimo grupės narys (ŠMSM, EIMIN). V. Razumas – Baltijos Asamblėjos meno, literatūros ir mokslo premijų Lietuvos žiuri pirmininkas. G. Račiukaitis yra LRV komisijos – Ekonominės diplomatijos tarybos – darbo grupės narys, Inovacijų agentūros Pažangios gamybos darbo grupės narys, EIMIN Inovacijų skatinimo fondo priežiūros komiteto narys. R. Čiegis ir G. Niaura – Lietuvos mokslo premijų komisijos nariai. R. Makuška, E. Norkus ir A. Malinauskas – Lietuvos mokslo premijų ekspertai, mokslo darbų recenzentai. G. Tamulaitis – Lietuvos mokslo premijų

komisijos gamtos, medicinos ir sveikatos, žemės ūkio bei technologijos mokslų sekcijos pirmininkas.

V. Gulbinas yra LMT institucijų vertinimo apeliacinės komisijos narys, atliko LMT projektų ataskaitų vertinimą. A. Krotkus – LMT programos „Informacinės technologijos mokslo ir žinių visuomenės plėtrai“ priežiūros grupės narys. G. Tautvaišienė dalyvavo LMT darbo grupių, rengusių Lietuvos mokslinių infrastruktūrų kelrodį ir vertinusių LMT veiklos tarptautiškumą, veikloje. Ji yra Europos mokslo fondo ekspertė ir Flandrijos mokslo fondo Ekspertų kolegijos narė. A. Žukauskas – LMT Mokslo ir studijų politikos ekspertų komiteto pirmininkas. V. Razumas yra LMT konkursinio finansavimo apeliacijų komisijos pirmininkas, K. Pileckas – LMT Užsienyje įgytų mokslo (meno) daktaro laipsnių vertinimo komisijos narys. J. Šiaulytis yra VILNIUS TECH Statistikos studijų programos magistrų darbų gynimo komisijos pirmininkas ir Lietuvos matematikų draugijos valdybos narys.

Skyriaus nariai dalyvavo užsienio institucijų darbo grupėse. D. Abramavičius buvo daktaro disertacijos gynimo komisijos recenzentas (oponentas) Kopenhagos universitete. J. Banys recenzavo Prancūzijos ir Rumunijos mokslo fondų paraišką. G. Juzeliūnas recenzavo Taivano mokslų akademijos „Academia Sinica“ Atomų ir molekulių instituto darbuotojo paraišką aukštesnėms pareigoms užimti. G. Valušis yra tarptautinės terahercų konferencijos IRMMW-THz-2025 Techninės

programos komiteto narys; tarptautinės terahercų konferencijos „TeraTech“ Salamankos universitete Techninės programos komiteto narys. R. Leipus yra Europos matematikų draugijos narys, Tarptautinio statistikos instituto (ISI) narys. E. Butkus ir A. Ramanavičius buvo „Europos horizonto“ paraiškų vertinimo komisijų nariai. A. Kareiva, R. Makuška ir G. Niaura buvo Čekijos Respublikos nacionalinio mokslo centro projektų paraiškų vertinimo komisijų nariai. A. Kareiva taip pat yra Estijos mokslo tarybos ir Lenkijos nacionalinio mokslo centro projektų paraiškų vertinimo komisijų narys. A. Ramanavičius ir V. Getautis – Lenkijos nacionalinio mokslo centro projektų paraiškų vertinimo komisijos nariai.

J. Banys atstovavo LMA pagal pasirašytas bendradarbiavimo sutartis su Ignalinos, Klaipėdos, Pakruojo savivaldybėmis ir Punsko bendruomene. A. Kareiva yra Teodoro Grotuso fondo valdybos pirmininkas. L. Valkūnas yra Mokslinių tyrimų ir tarptautinio bendradarbiavimo labdaros ir paramos fondo pirmininkas, vadovavo Vilniaus miesto mokslininkų premijos konkurso vertinimo komisijai. G. Tamulaitis yra LMA deleguotas ALLEA darbo grupės ERA narys. G. Valušis – LMA deleguotas skaitmeninės „Visuotinės lietuvių enciklopedijos“ (eVLE) konsultacinės kolegijos narys.

Neatsiejama skyriaus veiklos dalis – mokslo žurnalų leidyba. Skyriaus nariai, kartu su šakinėmis draugijomis, kuravo anglų kalba Lietuvoje leidžiamus nacionalinius fizikos, chemijos ir matematikos

žurnalus. Jie taip pat yra daugiau kaip 20-ties šalyje ir užsienyje leidžiamų mokslo žurnalų redakcinių kolegijų nariai ir (arba) vyriausieji redaktoriai.

Skyriaus nariai dalyvauja skyriaus „Mokslininkų rūmai“ ciklo „Mokslo žinių dienos“ renginiuose, skaito paskaitas. A. Dubietis skaitė pranešimus „Įdomioji atmosferos optika“ Energetikos ir technikos muziejuje bei „Įdomioji optika“

Ukmergės „Šilo“ progimnazijos moksleiviams, taip pat dalyvavo diskusijoje „Ar menas padeda visuomenei geriau suprasti mokslą?“ XXII mokslo festivalyje „Erdvėlaisis Žemė“. G. Juzeliūnas pasakojo apie temperatūrą fizikoje Vilniaus Juzefo Ignaco Kraševskio gimnazijos moksleiviams; V. Laurinavičius VU GMC vedė paskaitą moksleiviams „Biocheminis pažinimas ir biosensoriai“.

Biologijos, medicinos ir geomokslų skyrius

**Skyriuje yra 63 nariai:
25 tikrieji, 18 narių emeritų
ir 20 užsienio narių.**

Veikla pagal mokslo kryptis vykdoma keturiuose skyriuose: **Bendrosios biologijos** (pirm. Sigitas Podėnas), **Biofizinių mokslų** (pirm. Kęstutis Sasnauskas), **Geomokslų** (pirm. Jūratė Kriauciūnienė), **Medicinos ir sveikatos mokslų** (pirm. Rūta Dubakienė); yra keturios komisijos: Alergologijos (pirm. R. Dubakienė), Motinos ir vaiko (pirm. VU prof. Arūnas Valiulis), LMA COVID-19 (pirm. Aurelija Žvirblienė) ir LMA Klimato komisija (pirm. Arūnas Bukantis). Skyriui vadovauja Limas Kupčinskas. Prie skyriaus veikia Lietuvos biochemikų, Lietuvos imunologų, Ignoto Domeikos draugijos. 2025 m. skyrių papildė 4 akademikai: prof. Daumantas Matulis (biochemija), prof. Arvydas Laurinavičius (medicina), prof. Vaiva Lesauskaitė (medicina), prof. Egidijus Rimkus (fizinė geografija) ir vienas LMA užsienio narys – prof. dr. Maitas Metspalu (Mait Metspalu).

Ataskaitiniais metais buvo sušaukti 7 skyriaus susirinkimai, 4 biuro bei 10 sekcijų ir komisijų posėdžių. Juose pri-

statytos skyriaus ir sekcijų pirmininkų ataskaitos, aptartas ir patvirtintas 2025 m. skyriaus veiklos planas bei apžvelgta skyriaus mokslo organizacinė veikla. Kovo 13 d. vyko kandidatų į LMA tikruosius narius pranešimų klausymas ir rinkimai. Kandidatais į LMA tikruosius narius išrinkti keturi mokslininkai. Gegužės 22 d. skyrius organizavo išvažiuojamąjį susirinkimą LSMU Farmacijos fakultete. Apžvelgta LSMU mokslinė veikla, susipažinta su Žmogaus biologinių išteklių centro ir Branduolinės medicinos tyrimų centro veikla ir jų svarba tolesnei mokslo plėtrai. Rugsėjo 23 d. vyko kandidatų į LMA prezidentus iškėlimo aptarimas, o lapkričio 20 d. – skyriaus narių rinkiminis susirinkimas. Jame išrinkti du LMAJA nariai, vyko BMGM skyriaus pirmininko rinkimai. Skyriaus pirmininku antrai kadencijai išrinktas akad. L. Kupčinskas. Už žymius nuopelnus Lietuvos mokslo ir kultūros plėtotei, vaisingą mokslinę ir pedagoginę veiklą apdovanoti akademiko Vytauto Gudelio atminimo medaliu 7 mokslininkai. Biuro, sekcijų ir komisijų posėdžiuose aptarti skyriaus veiklos rezultatai, konferencijų organizavimo klausimai bei žurnalų leidybos aktualijos.

Sekcijų nariai vykdė planinius tyrimus savo darbovietėse, vadovavo mokslinėms grupėms universitetuose, mokslo centruose ir įmonėse, taip pat mokslo ir verslo institucijoms, laboratorijoms, skyriams ir katedroms. Jie palaikė glaudžius ryšius su tarptautine mokslininkų bendrija ir atliko tyrimus kartu su užsienio partneriais.

Bendrosios biologijos sekcijoje yra 4 tikrieji nariai, 4 nariai emeritai ir 9 užsienio nariai. Ji jungia žymiausius bendrosios ir žmogaus genetikos, ekologijos, zoologijos, botanikos, ornitologijos, parazitologijos mokslo šakų atstovus. S. Olenin vadovavo tarptautinei ekspedicijai į Špicbergeną, tęsė klimato kaitos poveikio Arkties pakrančių ekosistemoms tyrimus; S. Podėnas tyrė Rytų Palearktikos ilgakojus uodus bei *Tipulidae* šeimos uodų feromonus; S. Jarmalaitė vykdė molekulinės ir personalizuotos onkologijos, G. Valkiūnas – hemosporidinių parazitų, V. Kučinskas – populiacijų genetikos, V. Būda – vabzdžių entomologijos tyrimus. J. Naujalis parašė monografiją apie nuodinguosius augalus.

Biofizinių mokslų sekcija sudaro 7 tikrieji nariai, 5 nariai emeritai ir 4 užsienio nariai. Sekcija vienija žymiausius molekulinės biologijos, biochemijos, biotechnologijos, biofizikos, bioinformatikos ir imunologijos mokslininkus. V. Borutaitė tyrė antidiabetinių vaistų veikimo molekulinis mechanizmus ir galimybes panaudoti juos smegenų išeminių pažeidimų prevencijai; V. A. Bumelis tobulino rekombinantinių medicinines paskirties

baltymų kūrimo ir gryninimo technologijas. S. Klimašauskas vykdė Europos mokslo tarybos dotacijos projektą bei programą „Universitetų ekselencijos iniciatyva“. L. Mažutis toliau vystė mikroskopsčių technologijas, skirtas pavienių ląstelių tyrimams ir gautus rezultatus paskelbė „Science“, „Nature“ ir kituose prestižiniuose žurnaluose. V. Šikšnys toliau plėtojo ilgalaikes temas: „Bakterijų antivirusinių apsaugos sistemų tyrimai“ ir „CRISPR-Cas genomo redagavimo įrankiai ir technologijos“, rezultatus paskelbė „Nature Microbiology“ („Gamta: mikrobiologija“), „Nucleic Acids Research“ („Nukleinių rūgščių tyrimai“) ir kituose prestižiniuose žurnaluose. Č. Venclovas vystė baltymų struktūrinės bioinformatikos metodus ir gautus rezultatus paskelbė prestižinėje mokslinėje spaudoje. D. Matulis tęsė mokslinius tyrimus vaistų kūrimo srityje; A. Žvirblienė vykdė įgimto imuniteto ląstelių, naujų antikūnų taikymo imunodiagnostikai tyrimus.

Medicinos ir sveikatos mokslų sekcijoje yra 9 tikrieji nariai, 5 nariai emeritai ir 4 užsienio nariai. Ji jungia žymiausius Lietuvos kardiologijos, kardiochirurgijos, chirurgijos, pediatrijos, laboratorinės medicinos, gastroenterologijos, alergologijos, neurologijos, antropologijos specialistus. R. Dubakienė analizavo projektų „EuroPrevall“ ir „iFAAM“ naujagimių kohortų sekimo rezultatus. L. Kupčinskas vadovavo Lietuvos hepatito C patikros ir eliminacijos programai, tęsė Europos retų kepenų ligų tinklo „R-Liver“ mokslo projektus. K. Strupas vykdė projektą

Akad. Vytauto Jono Sirvydžio jubiliejui skirti akademiniai skaitymai „Dirbtinės kraujo apytakos aparato sukūrimas – vienas didžiausių medicinos mokslų laimėjimų. Žvilgsnis į istoriją“. 2025 05 20.

Ataskaitinis Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus narių susirinkimas. 2025 01 28.

Diskusija „Gedimino kalnas Vilniaus istorijoje“. 2025 03 19.

- ↓ Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus nariai susipažįsta su Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Žmogaus biologinių išteklių centro veikla. 2025 05 22. Kazimiero Valiaus nuotr.

„Klinikinės multiomikos platformos, skirtos onkologinių ligų diagnostikai ir pažangiems terapijos sprendimams, sukūrimas“. V. Lesauskaitė vadovavo tyrimui „Lėtinės ligos ir jų rizikos veiksniai suaugusių žmonių populiacijoje. A. Laurinavičiaus tęsė pažangius skaitmeninės patologijos vaizdinimo tyrimus. R. Jančauskas įsteigė paleogenomikos laboratoriją. A. Laucevičius, R. Žaliūnas ir R. Benetis vykdė tyrimus aktualiausių kardiologijos ir kardiokirurgijos temų srityje, D. Rastenytė – neurologijos srityje.

Geomokslų sekcijoje yra 5 tikrieji nariai, 4 nariai emeritai ir 3 užsienio nariai. Ji jungia geologijos, geografijos, hidrogeologijos, hidrologijos ir klimato kaitos tyrimų atstovus. Sekcijos narių pagrindinės mokslinių tyrimų kryptys: kvartero nuogulų stratigrafija, sedimentologija, geomorfologija, jūrų ir krantų geologija (A. Bitinas); ekstremalūs klimato reiškiniai, klimato išteklių dinamika ir prognozavimas (A. Bukantis); geologijos mokslo istorija (A. Grigelis); ežerų hidrologija ir termika, ryšiai su požeminiais vandenimis (K. Kilkus); klimato kaitos ir antropogeninės veiklos įtaka vandens telkiniams (J. Kriaučiūnienė); radionuklidų migracija aplinkoje, izotopinių markerių naudojimas aplinkos kaitos chronologijoje (J. Mažeika); požeminio vandens kilmės izotopiniai tyrimai, dinamika, hidrogeocheminė termodinamika ir hidrogeologinių tyrimų istorija (R. Mokrik); Lietuvos prekambro kristalinės plutos tektoninė sandara (G. Motuza); tarpdisciplininiai klimato kaitos tyrimai (E. Rimkus). Sekcijos

nariai aktyviai dalyvauja LMA Klimato komisijos veikloje.

2025 m. skyrius organizavo 19 renginių: 5 tarptautines ir 7 nacionalines konferencijas, simpoziumus, seminarus, knygų sutiktuves, parodas, paminėti iškilų mokslininkų jubiliejai, popietės bei kiti renginiai. Gegužės 29 d. BMGMS kartu su Lietuvos gastroenterologų, reumatologų ir dermatologų draugijomis surengė tarptautinę tarpdisciplininę konferenciją, skirtą autoimuninėms ligoms. Renginio metu buvo pristatyti sudėtingi klinikiniai atvejai ir aptartos šiuolaikinio gydymo galimybės.

Gegužės 30–31 d. LMA vyko Vilniaus universiteto ir Lietuvos mokslų akademijos organizuota skubiosios kardiologinės medicinos pagalbos tarptautinė konferencija, kurioje buvo nagrinėjamos aktualios intensyviosios kardiologijos, skubiosios medicinos, ūmaus kvėpavimo ir širdies nepakankamumo gydymo, staigios širdinės mirties temos. Rugsėjo 25–28 d. vyko tarptautinis „Maliarijos laukinėje gamtoje tyrėjų tinklo“ seminaras. Dalyvavo 25 pasaulio šalių mokslininkai, suvieniję jėgas tiriant kraujo parazitų plitimo dėsninumus sparčiai besikeičiančiame pasaulyje. Rugsėjo 24–26 d. vyko Europos molekulinės biologijos organizacijos jaunųjų mokslininkų forumas (EMBO YSF) Baltijos šalims. Renginyje pranešimus pristatė Baltijos šalių regiono jaunieji mokslininkai, doktorantai ir podoktorantūros stažuotojai.

Gruodžio 5–6 d. BMGMS kartu su Europos virškinimo trakto onkologijos

draugija ir LSMU surengė 9-ąją ESDO tarptautinę konferenciją „Žarnyno dekodavimas: iššūkiai ir pažanga virškinimo trakto onkologijoje“. Renginyje buvo nagrinėjami ankstyvieji biožymenys, precizinė onkologija, mikrobiomo reikšmė, CAR-T ląstelių terapija, robotinė chirurgija bei dirbtinio intelekto taikymas.

Minint Tarptautinę imunologijos dieną, balandžio 29 d. vyko skyriaus bei Lietuvos imunologų draugijos konferencija „Ar tikrai visos ligos nuo nervų? Imuninės sistemos ir nervų sistemos sąveika“. Jau ne pirmus metus Lietuvoje vyksta Hepatito C eliminacijos Lietuvoje ambasadorių susitikimai – rugsėjo 18 d. vyko renginys, skirtas pristatyti trejų metų Lietuvos hepatito C patikros ir viruso eliminacijos programos rezultatus.

Kiekvienais metais skyriaus organizuojamos konferencijos biologijos mokytojams prisideda prie pedagogų tobulėjimo. Lapkričio 14 d. konferencijoje „Sveikatos ir gyvybės mokslų perspektyvos 2025“ pranešimus skaitė iškiliausi Lietuvos mokslininkai, kurie kalbėjo apie Lietuvos floros ir faunos rūšių masinį nykimą, rūšių migraciją dėl klimato kaitos, bakterijų vaidmenį vėžio terapijoje, ilgamžiškumo paslaptis, analizavo populiarių dietų naudą ir galimą žalą, bei pristatė, kaip laboratorijoje modeliuojamas vėžys ir parenkamas veiksmingiausias gydymas kiekvienam pacientui.

Lapkričio 27 d. jau 18 kartą vyko Lietuvos jaunųjų mokslininkų konferencija „Bioateitis: gamtos ir gyvybės mokslų perspektyvos“. 11 jaunųjų mokslininkų

buvo apdovanoti diplomais ir vertingais prizais, kuriuos skyrė bendrovė „Thermo Fisher Scientific Baltics“. Gruodžio 4 d. BMGMS Motinos ir vaiko komisija kartu su Higienos institutu organizavo konferenciją „Sveikata ir demografija: nuo gimimų medicininių duomenų iki valstybės išlikimo“, skirtą 30 metų gimimų medicininių duomenų registravimui (1995–2025).

Paminėtos šviesaus atminimo akademikų sukaktys: žymaus Lietuvos zoologo, parazitologo, helmintologo, ekologo, 1989–2005 m. skyriaus pirmininko Vytauto Kontrimavičiaus 95-osios bei žymaus XX a. Lietuvos gydytojo akušerio ginekologo Prano Mažylio 140-osios gimimo metinės.

Vyko Mečislovo Žalakevičiaus knygos „Vilniaus universiteto XXVI biologų laida“ ir „Akademikas Tadas Ivanauskas – modernios Lietuvos valstybės pamatų kūrėjas“ sutiktuvės. Skyrius organizavo diskusiją „Gedimino kalnas Vilniaus istorijoje“, skirtą Kazimiero Monstvilio (1934–2023) atminimui. LMA Klimato komisija surengė seminarą-diskusiją „Klimatui neutrali energetika: virsmo kelias“; vyko Vytauto Jono Sirvydžio sukakčiai skirtas renginys. Aktyvia veikla pasižymi prie skyriaus veikianti Lietuvos Ignoto Domeikos draugija ir jos pirmininkas A. Grigelis. 2023–2025 m. I. Domeikos atminimo medaliu apdovanota 50 Lietuvos ir užsienio iškiliausių mokslininkų, garsinančių šio žymiojo mineralogo ir švietėjo vardą mokslo pasaulyje.

Skyriaus nariai vykdė 54 konkursinius mokslo projektus, iš jų 28 – tarptautinius. A. Bitinas pagal planą „Naujosios kartos

Lietuva“ vadovavo projektui „CosmoLith“, A. Bukantis – „Klimato kaitos lemiamų gamtinių ir socialinių efektų Baltijos jūros regione tyrimas“, „Ledo sangrūdų potvynių rizikos valdymas Latvijos ir Lietuvos regionuose besikeičiant klimatu“, J. Mažeika – projektui „Kenksmingų medžiagų, patogenų ir nepalankių veiksnių sklaida besikeičiančioje aplinkoje rizikos vertinimo ir aplinkos kokybės gerinimo kontekste“. A. Laucevičius vykdė COST programą „AtheroNET“, R. Žaliūnas – projektą „Rizikos veiksnių, morfologinių, funkcinių parametrų, biocheminių, imunologinių ir genetinių žymenų reikšmės nustatymas širdies ir kraujagyslių ligų ankstyvai diagnostikai, gydymui, ligos eigos ir išiečių prognozavimui“. D. Rastenytė vykdė COST projektą „Kognityvinių gebėjimų silpnėjimas nefroneurologiniams ligoniams: Europos bendradarbiavimo programa CONNECT“. L. Kupčinskas bendradarbiavo su Pasauline hepatito C eliminavimo koalicija, K. Strupas vadovavo tarptautiniam projektui ONCOINTEGRA.

Skyriaus nariai aktyviai dalyvavo plėtojant tarptautinį mokslinį bendradarbiavimą. A. Bitinas yra Tarptautinės sąjungos kvarterui tirti Baltijos darbo grupės narys; VU Hidrologijos ir klimato logijos katedra (A. Bukantis, E. Rimkus) yra Europos meteorologijos asociacijos narė; K. Kilkus – Tarptautinės hidrologijos mokslų asociacijos narys, Lenkijos limnologų draugijos narys. J. Kriaučiūnienė – Šiaurės hidrologų asociacijos narė ir Lietuvos atstovė europiniame gėlą vandenį tiriančių mokslų institucijų tin-

kle „EurAqua“ (*European Network of Freshwater Research Institutes*).

BMGMS nariai atliko per 180 ekspertizių, vertindami LMA konkursams bei LR Prezidento Kazio Griniaus stipendijai pateiktas biomedicinos mokslų srities paraiškas, Baltijos šalių stipendijų konkursui „Moterims moksle“, Vilniaus ir Kauno miestų mokslo premijai pateiktas paraiškas, buvo Lietuvos mokslo premijų komisijos nariai. Skyriaus nariai recenzavo mokslinius straipsnius, dirbo mokslo leidinių redakcinėse kolegijose, teikė siūlymus ŠMSM dėl jų finansavimo, atliko aukštųjų mokyklų studijų programų ekspertizes.

Skyriaus nariai dalyvauja Lietuvos Respublikos Seimo, Prezidentūros, Vyriausybės ir ministerijų sudarytose ekspertinėse grupėse. S. Jarmalaitė yra Ateities biomedicinos fondo tarybos narė, Lietuvos mokslo premijų komiteto narė; V. Borutaitė – Lietuvos mokslo tarybos Gamtos ir technikos mokslų ekspertų komiteto pirmininkė; V. Šikšnys – LMT Mokslo ir studijų politikos ekspertų komiteto narys, Mokslinių tyrimų infrastruktūrų komisijos narys; Č. Venclovas – Lietuvos mokslo premijų komisijos narys; A. Žvirblienė – LR sveikatos apsaugos ministerijos Darbo grupės COVID-19 vakcinų klausimais narė; A. Bukantis – Nacionalinio klimato kaitos komiteto pirmininkas; J. Kriaučiūnienė – Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos prie AM Patariamiosios komisijos narė; J. Mažeika – Radiacinės saugos centro Radiacinės saugos patariamojo komiteto narys ir Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro narys; E. Rimkus – Lietuvos hidro-

meteorologijos tarnybos patariamąsios tarybos pirmininkas. M. Žalakevičius atliko mokslinių projektų, mokslinių straipsnių ir universitetų vertinimą Ekvadore; R. Žaliūnas yra LR SAM Kardiologijos integruotos sveikatos priežiūros valdymo komiteto pirmininkas. Skyriaus nariai S. Jarmalaitė, A. Žvirblienė, L. Kupčinskas vertina Lietuvos agentūroms teikiamas paraiškas ir ataskaitas.

Skyriaus nariai dalyvauja LMA darbo grupėse ir kitoje akademijos organizuotoje ekspertinėje veikloje. L. Kupčinskas, LMA prezidiumo pavedimu, teikė redakcines pastabas LRS, Vyriausybės ir LMT dokumentams, taip pat yra LSMU medicinos krypties doktorantūros komiteto pirmininkas. V. Borutaitė yra Baltijos šalių konkurso „Moterims moksle“ vertinimo komisijos narė ir Ateities biomedicinos fondo kartu su LMA vykdyto jaunųjų mokslininkų darbų personalizuotos medicinos srityje konkurso vertinimo komisijos narė. A. Žvirblienė yra konkurso „Moterims moksle“ premijų komisijos ir Lietuvos mokslo premijų komisijos narė, Lietuvos imunologų draugijos prezidentė ir VU Chemijos inžinerijos krypties doktorantūros komiteto pirmininkė. A. Bukantis – LMA Vandens tarybos narys, LMA Klimato komisijos pirmininkas ir Lietuvos švietimo agentūros ekspertas. J. Kriaučiūnienė – LMA Klimato komisijos pirmininko pavaduotoja; S. Jarmalaitė – Ateities biomedicinos labdaros fondo ekspertė; G. Valkiūnas – Jungtinio Vilniaus universiteto ir Gamtos tyrimų centro Zoologijos krypties doktorantūros komi-

teto narys. R. Mokrik – Geologijos įmonių asociacijos Antano Giedraičio fondo valdybos narys.

Akademikai dalyvauja tarptautinių ir užsienio institucijų organizuotose darbo grupėse ir kitoje ekspertinėje veikloje. K. Strupas – Vokietijos chirurgijos draugijos narys; J. Kriaučiūnienė – naujų COST veiklų paraiškų vertinimo ekspertė; G. Valkiūnas vykdė bendrus mokslinius tyrimus ir paskelbė mokslinius straipsnius kartu su Austrijos, JAV ir Prancūzijos mokslininkais, D. Matulis – programos „Europos horizontas“ ekspertas vertintojas; S. Klimašauskas – Europos mokslo tarybos (*European Research Council*) dotacijų paraiškų vertinimo grupės narys; L. Mažutis – kviestinis ekspertas Liuksemburgo nacionalinio mokslo fondo; A. Žvirblienė dalyvavo Europos imunologų draugijos Vakcinacijos darbo grupėje; R. Jankauskas – Latvijos ir Lenkijos mokslo tarybų ekspertas; V. Lesauskaitė – Europos universitetų asociacijos Akademinės karjeros darbo grupės narė.

Skyriaus nariai yra daugelio tarptautinių žurnalų redakcinių kolegijų nariai arba vyriausieji redaktoriai. Skyrius kuruoja du LMA leidžiamus žurnalus, aktyviai dirba jų redakcinėse kolegijose. R. Jankauskas yra žurnalo „Acta Medica Lituanica“ vyr. redaktorius, o V. Būda – žurnalo „Biologija“ redaktoriaus pavaduotojas. Skyrius palaikė glaudžius mokslinius ryšius su LMA užsienio nariais, kurie yra LMA leidžiamų žurnalų „Acta medica Lituanica“, „Biologija“, „Baltica“ redakcinių kolegijų nariai.

Bendradarbiaujama su Lietuvos ir užsienio mokslo ir studijų institucijomis, organizacijomis bei asociacijomis. L. Kupčinskas atstovauja Europos medicinos akademijų federacijoje ir yra Lietuvos atstovas Europos gastroenterologų taryboje. S. Jarmalaitė dalyvauja Tarptautinėje vėžio tyrimų agentūros veikloje; G. Valkiūnas dalyvavo COST renginiuose; D. Matulis dalyvavo Lietuvos–Taivano projekto aptarime Taivane su projekto partneriais. L. Mažutis vykdo mokslinius tyrimus su JAV mokslininkais; V. Šikšnys – LMT Mokslo infrastruktūrų komisijos narys ir EMBL Tarybos vicepirmininkas. S. Podėnas bendradarbiauja su JAV Drekselio universiteto Gamtos mokslų akademija; A. Žvirblienė

bendradarbiavo su Latvijos, Estijos ir Lenkijos imunologų draugijomis; M. Žalakevičius – su Tarptautine ornitologų sąjunga; J. Mažeika bendradarbiavo su mokslininkais iš Varšuvos universiteto, Silezijos technologijos universiteto (Lenkija); K. Strupas bendradarbiauja su Graco Karolio Pranciškaus universitetu (Austrija); Č. Venclovas su įvairiais partneriais tiria CRISPR-Cas sistemas ir su jomis susijusius baltymus.

Jonas Remigijus Naujalis išleido knygą „Nuodingieji augalai šalia mūsų“. A. Žvirblienė yra leidinio „Abstract book of the Baltic-Polish School of Immunology“ („Baltijos šalių ir Lenkijos imunologijos mokyklos santraukų rinkinys“) sudarytoja.

Žemės ūkio ir miškų mokslų skyrius

**Skyriuje yra 40 narių:
19 tikrųjų narių, 10 emeritų
ir 11 užsienio narių.**

Skyrių sudaro 5 mokslų sekcijos: **Agromijos, Miškininkystės, Veterinarinės medicinos ir gyvūnų mokslų, Žemės ūkio ir aplinkos inžinerijos bei Maisto mokslų**. Skyriui vadovauja akad. Vidmantas Stanys. ŽŪMM skyriui pavesta kuruoti Lietuvos dirvožeminių draugijos veiklą. Skyrius sprendžia aktualius agromijos, miškotyros, gyvūnų, veterinarinės medicinos, aplinkos inžinerijos, maisto saugos ir kokybės mokslų klausimus, taip pat rūpinasi agrarinių mokslų tyrimų plėtra, gautų rezultatų sklaida ir bendradarbiavimu su mokslo ir valstybinėmis institucijomis sprendžiant šalies ūkio problemas. 2025 m. įvyko 7 ŽŪMMS narių susirinkimai. Birželio 12 d. UAB „Agrokoncerno“ Inovacijų ir tyrimo centre (Babtuose) vyko LMA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus išvažiuojamasis posėdis ir „Agroambasadorių“ klubo susirinkimas, kuriame ieškota bendrų sąlyčio taškų tarp mokslo ir praktikos, siekiant pažangos žemės ūkyje. Skyriaus narių susirinkimuose buvo tvirtinama skyriaus 2024 m.

veiklos ataskaita, 2025 m. veiklos planas, sekcijų struktūra. Rinkiminiame susirinkime išrinkti kandidatai į LMA tikruosius narius: Gediminas Brazaitis ir Modestas Ružauskas, kurie vėliau buvo patvirtinti LMA narių visuotiniame susirinkime, o prof. dr. Nazimas Gruda (Nazim Gruda) tapo LMA užsienio nariu. Visuotiniuose susirinkimuose buvo aptarti ŽŪMMS plano vykdymo klausimai, kandidatai į LMA prezidentus pristatė savo programas. Lapkričio 20 d. rinkiminiame ŽŪMMS narių susirinkime antrai kadencijai skyriaus pirmininku išrinktas akad. V. Stanys. Taip pat įvyko 4 ŽŪMMS biuro ir 6 ŽŪMMS sudarytų komisijų posėdžiai, kuriuose spręsti organizaciniai klausimai, sudarytos komisijos, vykdyti LMA vardinių premijų, Jaunųjų mokslininkų ir doktorantų mokslinių darbų, LMA Jaunųjų mokslininkų stipendijų konkursai, vertinta kandidatų į LMA tikruosius narius mokslinė veikla, rinkti jaunieji akademikai.

2025 m. skyriaus akademikai kartu su pagrindiniais partneriais – VDU Žemės ūkio akademijos, LSMU Veterinarijos akademijos ir LAMMC dėstytojais bei mokslininkais – organizavo 2 renginius LMA vardu, 7 tarptautines ir 2 nacionalines

Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus narių rinkiminio susirinkimo ir žemės ūkio mokslų srities LMA Jaunosios akademijos narių rinkimų dalyviai. Babtai, Kauno r. 2025 11 20.

↓ Atviro išplėstinio Biologijos, medicinos ir geomokslų bei Žemės ūkio ir miškų mokslų skyrių susitikimo su kandidatais į LMA prezidentus dalyviai. Kalba akad. Henrikas Žilinskas. 2025 10 21.

Rinkiminio LMA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus narių susirinkimo dalyviai. 2025 02 25.

↓ 2025 m. LMA miškasodžio ir diskusijos „Kokie iššūkiai laukia ateities miškų?“ dalyviai.
Širvintų r. 2025 04 22.

konferencijas, 2 seminarus-diskusijas, 4 akademinis skaitymus, jubiliejinius bei atminimo renginius.

Kovo 20 d. LMA vyko seminaras-diskusija „Ar galimas laivybos kelias Neries upė: iššūkiai ir galimybės“, kurią organizavo LMA Vandens taryba ir Žemės ūkio ir miškų mokslų skyrius. Diskusijoje buvo išreikštas siūlymas nepritarti laivybos infrastruktūros plėtrai Neries upėje keičiant jos hidromorfologines sąlygas, parengta rezoliucija.

Balandžio 22 d. VĮ „Lietuvos miškų urėdijos“ Ukmergės regioninio padalinio miškuose vyko miškasodis, kuriame LMA nariai, VDU ir LAMMC mokslininkai kartu su VĮ „Valstybinių miškų urėdijos“ specialistais sodino paprastosios pušies, paprastosios eglės ir juodalksnio sodinukus ir diskutavo apie tai, kokie iššūkiai laukia ateities miškų.

Gegužės 7–9 d. VDU vyko 31-oji tarptautinė mokslinė-praktinė konferencija „Žmogaus ir gamtos sauga 2025“. Konferencijoje aptartos tarpusavyje susietos žmogaus saugos ir sveikatos, įvairių inovatyvių tyrimų technologijų vystymo ir aplinkos apsaugos problemos, pristatyti naujausi mokslinių tyrimų rezultatai. Gegužės 13 d. LAMMC Sodininkystės ir daržininkystės institute vykusioje konferencijoje-diskusijoje „Tvarus žemės ūkis: naujos technologijos, alternatyvios žaliavos“ diskutuota, ar visuomet saugi žaliava reiškia saugų produktą, kalbėta apie funkcinių 3D darinių kūrimą naudojant šalutinius vaisių ir daržovių perdirbimo produktus, svarstytos

antrinių žaliavų panaudojimo galimybės dirvožemio gerinimui ir augalų mitybai, diskutuota apie precizinę daržininkystę.

Gegužės 29 d. LSMU Gyvulininkystės institute vyko konferencija „Lietuvos ūkinių gyvūnų genetinių išteklių išsaugojimas pasauliniame kontekste: tvarių sistemų kūrimas“, kurioje konstatuota, kad genetinių išteklių išsaugojimas nėra vien biologinis ar mokslinis klausimas – tai taip pat politinis, ekonominis ir socialinis iššūkis. Tvarios gyvulininkystės sistemos kūrimas reikalauja tarpdisciplininio požiūrio, o Lietuvos patirtis gali būti naudinga ir tarptautiniu mastu.

Spalio 9 d. LSMU Veterinarijos akademijoje vyko 5-oji tarptautinė mokslinė konferencija „Gyvulininkystė – naujausios tendencijos ir ateities perspektyvos“, kurioje aptarti naujausi pokyčiai gyvūnų mitybos, veisimo, genetikos ir produkcijos kokybės srityse, pabrėžta, kaip suderinti vartotojų lūkesčius su žemės ūkio, ypač gyvulininkystės, gamybos technologijomis. Lapkričio 14 d. LSMU Veterinarijos akademijoje vyko 2-oji tarptautinė mokslinė konferencija „Veterinarija šiandien: įrodymais pagrįsti veterinarinės medicinos pasiekimai klinikinėje smulkiųjų gyvūnų praktikoje“. Joje pristatyti ryškiausi pastarojo meto smulkiųjų gyvūnų medicinos pasiekimai. Platus temų spektras parodė, kad veterinarijos mokslas šiandien remiasi inovatyviomis gydymo schemomis, objektyviu rezultatų vertinimu ir terapinių sprendimų pagrįstumu. Birželio 30 d. LMA vyko akad. Vidmanto Stanio akademiniai skaitymai „Ar pateisins auga-

lai tvarumo lūkesčius ateityje“, kur buvo pabrėžta, kad būtina ieškoti naujų maistinių augalų, kurie būtų labiau tinkami šiandienos besikeičiančiam pasauliui, taip pat naujų augalų panaudojimo būdų, pateiktos mokslininkų įžvalgos apie tai, kas gali atsirasti žmogaus mityboje iki 2050 metų.

Kitose konferencijose vyko diskusijos apie vienos sveikatos koncepciją, daržovių perdirbimo svarbą, gyvūnų asistuojamos terapijos poveikį žmogaus sveikatai. Atminimo renginiuose paminėtos dirvožemio mokslo pradininko, Lietuvos žemės ūkio universiteto profesoriaus, Mokslų akademijos nario korespondento Viktoro Ruokio 140-osios gimimo metinės bei akademiko, agronomo, botaniko, fitopatologo, mokslininko Mindaugo Strukčinsko 100-osios gimimo metinės.

Skyriaus nariai dalyvavo LR Seimo, Prezidentūros, Vyriausybės ir ministerijų sudarytose ekspertinėse grupėse, Lietuvos mokslo premijų komisijos darbe, vertino LMT projektus, Inovacijų agentūros paraiškas. K. Armolaitis dalyvavo LR aplinkos ministerijoje rengiamo Gamtos atkūrimo plano darbo grupės Sausumos (miško ekosistemų atkūrimas) ir Durpynų (hidrologinio režimo atkūrimo nusausinose pelkėse) pogrupyje, rengė Kietojo biokuro pelenų ir šlako panaudojimo reikalavimų taisyklės ir specialiuosius pelenų panaudojimo miško žemėje reikalavimus, teikė duomenis ir rekomendacijas Nacionalinės išmetamų į atmosferą šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitos rengimui.

E. Bartkienė LR ŽŪM ministro įsakymu dalyvavo geriausių pagal kokybės sistemas pagamintų maisto produktų konkurso „Kokybe paženklintas maistas“ vertinimo komisijoje; SKVC direktoriaus įsakymu dėl Gyvūnų mokslų studijų krypties aprašo parengimo darbo grupės sudarymo buvo paskirta darbo grupės vadove ir parengė Gyvūnų mokslų studijų krypties aprašą, patvirtintą LR švietimo, mokslo ir sporto ministro 2025 m. gegužės 15 d. įsakymu. Kartu su LSMU Gyvūnų mokslų fakulteto Gyvūnų veisimo katedra pateikė ŽŪM pasiūlymus „Lietuvos gyvulininkystės sektoriaus problemos ir galimi sprendimo būdai“ tematikomis, inicijavo LR Seimo narei Jurgitai Sėjonienei užklausą dėl sveikatos apsaugos ministro 2014 m. sausio 14 d. įsakymo Nr. V-50 „Dėl maisto produktų ženklavimo simboliu „Rakto skylutė“ normų aiškinimo ir taikymo išaiškinimo.

A. Pliūra konsultavo LR aplinkos ministerijos miškininkystės specialistus miško genetinių išteklių išsaugojimo, rezervatų ir buveinių išskyrimo, vertinimo ir priežiūros klausimais. Z. Dabkevičius yra Žemės ūkio mokslo tarybos (ekspertinės organizacijos) prie LR ŽŪM pirmininkas ir ekspertas, Augalų genetinių išteklių komisijos prie LR aplinkos ministerijos pirmininkas ir ekspertas, Lietuvos mokslo premijų komisijos pirmininkas. G. Brazaitis yra Raudonosios knygos komisijos prie LR aplinkos ministerijos, Medžioklės tvarkymo konsultacinės tarybos prie LR aplinkos ministerijos ir Aplinkos ministerijos PAF

vertinimo grupės narys. D. Danusevičius – UNESCO programos „Žmogus ir biosfera“ Lietuvos nacionalinio komiteto narys, Aplinkos ministerijos miško genetinių išteklių, sėklininkystės ir miško atkūrimo ekspertų komisijos narys, Aplinkos ministerijos nuolatinės augalų nacionalinių genetinių išteklių komisijos narys. Ž. Kadžiulienė yra Ekologinės žemės ūkio tarybos prie Žemės ūkio ministerijos narė; E. Šarauskis – LR žemės ūkio ministerijos dirvožemio tvaraus naudojimo veiksmų plano įgyvendinimo stebėsenos tarpinstitucinės koordinavimo grupės narys; M. Ružauskas dalyvavo darbo grupėje „Dėl Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro atliekamo Lietuvos vertinimo dėl nacionalinių prevencijos, pasirengimo ir atsako planų įgyvendinimo“, vertinant Lietuvos pasirengimą kartu su ECDC ekspertais. V. Ruzgas yra LR žemės ūkio ministerijos, Seimo Kaimo reikalų komiteto konsultantas; M. Malakauskas – ŽŪM mokslo tarybos narys. E. Bartkienė dalyvavo EASAC ekspertų darbo grupės veikloje: „Mėsos alternatyvos“ narė-ekspertė, parengta ataskaita pristatyta visuomenei. Pateikta informacija dėl dalyvavimo tarptautiniame miestų sveikatos suvažiavime (*International Urban Health Summit*), kuriame buvo nominuoti ekspertai maisto saugos ir žemės ūkio, klimato kaitos ir sveikatos bei žaliojo transporto srityse, rengiantis suvažiavimui Hanoveryje.

A. Povilaitis vertino 2025 m. stipendijų konkursui „Moterims mokslė“ pateiktus darbus. ŽŪMMS nariai įvertino 33 žemės ūkio mokslų srities paraiškas, pateiktas

LMA Jaunųjų mokslininkų ir doktorantų mokslinių darbų konkursui, LMA vardinės Jono Kriščiūno (žemės ūkio mokslai) premijos konkursui, LMA Jaunųjų mokslininkų stipendijų konkursui, LMA jaunųjų mokslininkų, gavusių LMA stipendijas, ataskaitas, kandidatų į LMA narius atitiktą keliameis reikalavimams, kandidatų į LMAJA narius paraiškas ir kt.

Skyriaus nariai aktyviai dalyvavo tarptautinėje veikloje: bendradarbiavo su užsienio mokslų akademijomis, mokslo ir studijų institucijomis, vykdė tarptautinius projektus, kūrė bendras augalų veisles, dalyvavo tarptautinėse konferencijose. Ypač daug tarptautinių išipareigojimų ir ryšių turėjo akademikai E. Bartkienė, Z. Dabkevičius, A. Povilaitis, G. Samuolienė, E. Šarauskis ir P. Viškelis.

Skyriaus nariai taip pat dalyvavo mokslinių žurnalų leidyboje: buvo redakcinių kolegijų pirmininkai, konsultantai ir nariai – iš viso 21 tarptautinio ir trijų šalies recenzuojamų žurnalų, taip pat referuojamų žurnalų, įtrauktų į tarptautines duomenų bazes, redakcijų veikloje.

ŽŪMMS akademikai dalyvauja mokslo ir studijų institucijų bei organizacijų veikloje. E. Bartkienė yra Lietuvos jaunųjų mokslininkų sąjungos konkurso „Geriausios 2024 m. disertacijos“ vertinimo komisijos narė, įvairių tarptautinių konferencijų organizacinio ir mokslinio komiteto narė. Ž. Kadžiulienė dalyvauja Lietuvos žolininkų draugijos ir Lietuvos agronomų sąjungos veikloje. Z. Dabkevičius yra Kėdainių miesto garbės piliečių skyrimo komisijos narys, LAMMC

mokslo tarybos pirmininkas. V. Stanys dalyvavo LAMMC doktorantūros komisijos veikloje. A. Povilaitis yra VDU Senato ir Senato valdybos narys. K. Armolaitis, Aukštaitijos saugomų teritorijų direkcijos kvietimu, dalyvavo Stelmužės ąžuolo būklės vertinimo ir ilgalaikės priežiūros rekomendacijų rengime. E. Šarauskis yra VDU Tarybos narys (išrinktas 2025 m.), LMT Gamtos ir technikos mokslų ekspertų komiteto narys, LMT Mokslo ir studijų duomenų bazių atrankos ir prenumeratos darbo grupės narys, LEI konkursų ir atestacijos komisijos narys. G. Brazaitis – Lietuvos mokslo tarybos Gamtos ir technikos mokslų ekspertų komiteto narys, Valstybinės miškų tarnybos direktoriaus patariamosios tarybos narys.

ŽŪMMS nariai bendradarbiauja su regionais, pramonės ir verslo įmonėmis bei organizacijomis. Siekiama sukurti naujus inovatyvius produktus, skatinti diskusijas ir inicijuoti naujus mokslinius tyrimus. K. Armolaitis dalyvavo Lietuvos miškininkų sąjungos, Lietuvos dirvožeminių draugijos prie LMA ir Lietuvos dendrologų draugijos veikloje. E. Bartkienė bendradarbiauja su 6 ūkio subjektais. Bendradarbiavimo rezultatas – saugennis maistas. G. Brazaitis – LAVA ekspertas, FSC Nacionalinio komiteto ekspertas.

Z. Dabkevičius bendradarbiauja su 10 LMA sutartį pasirašiusiais regionais, organizavo LMA dieną Šilutės r. savivaldybėje. A. Kusta bendradarbiauja su Utenos regiono Užpalių seniūnija ir gimnazija. A. Pliūra yra Lietuvos miškininkų sąjungos ir Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacijos narys. A. Povilaitis bendradarbiauja su Aplinkos projektų valdymo agentūra, VŠĮ Gamtos paveldo fondu ir UAB „Biržų vandenys“. V. Ruzgas yra Lietuvos sėklininkystės asociacijos tarybos pirmininkas. M. Ružauskas – Lietuvos ornitofaunistinės komisijos narys, Lietuvos ornitologų draugijos narys, Lietuvos mikrobiologų draugijos narys. V. Stanys bendradarbiauja su Lietuvos agronomų sąjunga. A. Sederevičius bendradarbiauja su įvairiomis Lietuvos žemės ūkio bendrovėmis, dalyvauja Lietuvos fiziologų draugijos veikloje. D. Steponavičius bendradarbiauja su UAB „Ikarai“; E. Šarauskis – su žemės ūkio technikos pardavimų ir serviso įmonėmis bei savivaldybėmis dėl inžinerinių klasių įkūrimo. Yra bendros jungtinės (KTU, LEI ir VDU) doktorantūros komiteto narys. P. Viškelis bendradarbiauja su 12 ūkio subjektais. H. Žilinskas konsultuoja regionų ūkininkus gyvūnų reprodukcijos klausimais, bendradarbiauja su mėšinių galvijų asociacija.

Technikos mokslų skyrius

**Skyriuje yra 45 nariai:
22 tikrieji, 10 emeritų
ir 13 užsienio narių.**

Veikia penkios mokslų sekcijos: **Elektronikos ir informatikos** (pirm. Romas Baronas), **Energetikos** (pirm. Algirdas Kaliatka), **Mechanikos** (pirm. Minvydas Kazys Ragulskis), **Medžiagų inžinerijos** (pirm. Sigitas Tamulevičius) ir **Statybos inžinerijos** (pirm. Gintaris Kaklauskas). Skyriui vadovauja akad. Gintautas Dzemmyda. 2025 m. skyrių papildė 3 nauji nariai: Audrius Dėdelė, Juozas Valivonis, Petras Rimantas Venskutonis ir 2 užsienio nariai: Bernhardas Pėtersas (Bernhard Peters) ir Barbara Elizabetė Lotenbach (Barbara Elisabeth Lothenbach).

Skyrius organizavo 5 visuotinius susirinkimus, 2 biuro posėdžius, 3 išvažiuojamuosius posėdžius ir 12 įvairių renginių: konferencijų, diskusijų, seminarų, knygų sutiktuvių, kitų.

Bendradarbiauta su LMAJA, VU, KTU, VILNIUS TECH, Lietuvos dirbtinio intelekto asociacija, VDU. Kartu su Lietuvos energetikos institutu ir Lietuvos energetikų senjorų klubu buvo organizuoti trys seminarai-diskusijos iš ciklo „Lietuvos energetikos

politika ir ekonomika“: „Lietuvos elektroenergetikos sistemos funkcionavimas, kai dominuos nestabili generacija“, „Energetinis saugumas šiandien: iššūkiai ir sprendimai“ ir „Centralizuotas šilumos tiekimas Lietuvos šiuolaikinės energetikos kontekste“. Gegužę TMS suorganizavo 4 renginius. 13 d. įvyko 6-oji konferencija „Lietuvos magistrantų informatikos ir IT tyrimai“, skirta pristatyti magistrų baigiamųjų darbų tyrimus informatikos ir IT srityse. Konferenciją kasmet organizuoja TMS kartu su VU. Gegužės 27 d. vyko TMS išvažiuojamasis posėdis VILNIUS TECH, kurio iniciatorius buvo R. Kačianauskas. Gegužės 15–16 d. vyko kasmetinė tarptautinė 19-oji konferencija „Gyvasis gamtos ženklas“, kurią organizavo VDU, LMA ir Šiaurės šalių skirstymo mokslų draugija. Išskirtinis konferencijos bruožas yra daugiadiscipliniškumas, nes ji apima gamtos, gyvybės ir technologijų mokslus (konferencijos pirmininkas A. S. Maruška). Taip pat vyko 29-oji tarptautinė konferencija „Mechanika 2025“, kurią kasmet organizuoja KTU, LMA, Tarptautinės mašinų ir mechanizmų teorijos federacijos Lietuvos nacionalinis komitetas ir Baltijos šalių mechanikos inžinerijos asociacija (konferencijos pirm. V. Ostaševičius).

Rugpjūtį Palangoje vyko 27-oji tarptautinė konferencija-mokykla „Šiuolaikinės medžiagos ir technologijos“, skirta jauniems mokslininkams ir doktorantams, besidomintiems medžiagų mokslu ir kondensuotų medžiagų fizika; organizatorius ir vadovas – S. Tamulevičius. Spalio 1–3 d. Klaipėdoje surengta 29-oji tarptautinė mokslinė konferencija „Transporto priemonės“, kurios tikslas – suteikti tarptautinę platformą diskusijoms, sąveikai ir mainams tarp mokslininkų, pramonės atstovų ir inžinierių (konferencijos pirmininkas V. Ostaševičius). Kartu su skyriumi „Mokslininkų rūmai“ spalio 2 d. surengtos Algirdo Vaclovo Valiulio knygos „Neatsakyti visatos ir gyvybės raidos klausimai“ (LMA iniciatyva leidžiamos mokslo populiarinimo serijos „Mokslas visiems“) sutiktuvės. Spalio 23 d. įvyko trečioji konferencija „Dirbtinio intelekto technologijos medicinoje: tyrimai ir diagnostika“, skirta dirbtinio intelekto sprendimams tobulinti įvairiose srityse, ypač medicinos diagnostikoje; konferenciją kartu su skyriumi organizavo Lietuvos dirbtinio intelekto asociacija ir VU Medicinos fakultetas. Lapkričio pabaigoje Druskininkuose vyko 16-oji tarptautinė konferencija „Duomenų analizės metodai programų sistemoms“, kurios tikslas – supažindinti su Lietuvos ir užsienio universitetuose vykdomais moksliniais tyrimais duomenų mokslo ir programinės įrangos inžinerijos srityse; konferencijos pirmininkas G. Dzemyda.

Ataskaitiniais metais surengti 5 TMS narių visuotiniai susirinkimai, kuriuose buvo sprendžiami LMA veiklos planavimo

ir vykdymo klausimai, organizuoti TMS kandidatų į LMA tikruosius narius rinkimai, kandidatų į LMA prezidentus ir TMS pirmininko rinkimai. Taip pat vyko LMA Jaunųjų mokslininkų ir doktorantų mokslinių darbų, LR Prezidento Jono Žemaičio vardinių stipendijų aukštųjų mokyklų bei kolegijų studentams, LMA Jaunųjų mokslininkų stipendijų, Kauno miesto mokslo premijos konkursams teiktų paraiškų vertinimas, naujų LMAJA narių rinkimai. Technologijos mokslų srityje į LMAJA narius išrinkti dr. Agnė Kairytė (VILNIUS TECH) ir dr. Tadas Dambrauskas (KTU). Rugsėjo 16 d. KTU Tarpdisciplininio prototipavimo laboratorijų centre „M-Lab“ įvyko išvažiuojamasis skyriaus narių visuotinis susirinkimas, kurio iniciatorius – akad. R. Šiaučiūnas. Lapkričio 21 d. LEI įvyko visuotinis rinkiminis susirinkimas, kurio metu skyriaus pirmininku išrinktas akad. G. Dzemyda. Susirinkimą organizavo akad. A. Kaliačka.

Skyriaus nariai yra daugelio tarptautinių žurnalų redakcinių kolegijų nariai ir (arba) vyriausieji redaktoriai. Jie yra Europos Komisijos, Lietuvos mokslo tarybos, Inovacijų agentūros, Europos mokslo fondo, Prancūzijos, Belgijos, Lenkijos, Latvijos, Estijos mokslo fondų ir kitų šalių bei mokslo institucijų ekspertai. Elektronikos ir informatikos sekcijos nariai atliko per 17 ekspertizų, paskelbė 13 straipsnių tarptautiniuose leidiniuose ir 17 mokslo populiarinimo straipsnių. R. Barauskas tyrė kombinuotų fizikinės elgsenos ir dirbtinio intelekto modelių kūrimą upių hidromorfologijos nustatymo

Seminaro „Centralizuotas šilumos tiekimas Lietuvos šiuolaikinės energetikos kontekste“ organizatoriai: Valdas Lukoševičius, akad. Jurgis Vilemas ir Vytautas Stasiūnas. 2025 11 25.

↓ Technikos mokslų skyriaus išvažiuojamasis posėdis VILNIUS TECH. 2025 05 27.

Akad. Olga Kurasova ir Technikos mokslų skyriaus pirmininkas akad. Gintautas Dzemyda.
2025 05 13.

↓ Technikos mokslų skyriaus nariai. 2025 12 16.

mui netiesioginiais matavimais. Jis yra Lietuvos mokslo premijų konkurso ekspertas ir Vilniaus miesto mokslininkų premijos komisijos narys. R. Baronas kūrė bakterijų populiacijos saviorganizacijos matematikos ir kompiuterinius modelius, imituojančius bakterijų augimą, cheminio atraktanto išskyrimą ir deguonies vartojimą su įvairiomis moduliacijos funkcijomis. Jis yra žurnalo „Nonlinear Analysis: Modelling and Control“ („Netiesinė analizė: modeliavimas ir valdymas“) vyr. redaktorius. G. Dzemyda išvystė metodus nesubalansuotiems nesąžiningų sandorių duomenimis analizuoti, siekiant nustatyti apgaulingus pinigų pervedimus; sukūrė gilaus mokymosi dirbtinio neuroninio tinklo modelį, papildytą Gramo moduliais emocijoms bendro pobūdžio nuotraukose vertinti. Jis yra žurnalų „Informatica“ ir „Baltic Journal of Modern Computing“ („Baltijos modernių skaičiavimų žurnalas“) vyr. redaktorius, monografijos „Data Science in Applications“ („Duomenų mokslo taikymas“) bendraautoris. O. Kurasovos mokslinė veikla susijusi su dirbtinio intelekto metodų taikymu vaizdų segmentavime medicinoje, pramonėje ir kitose srityse. Ji ištyrė mašininio mokymosi grįstą kenkėjiškų programų maskavimą, parodant, kad nedideli pakitimai leidžia jas laikyti gerybinėmis. Ji yra LR akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus darbo grupės narė bei 4 mokslo žurnalų redakcinių kolegijų narė. J. K. Staniškis vadovauja LMA Darnaus vystymosi tarpsritinei grupei, dalyvauja ES fondų investicijų veiksmų progra-

mos Stebėsenos komitete ir yra UNESCO Lietuvos nacionalinės komisijos narys. A. Žilinskas – Lietuvos mokslo premijų konkurso ekspertas, LMAJA naujų narių rinkimų komisijos narys. G. Žintelis dalyvauja LRS Ateities komiteto posėdžiuose, teikdamas pasiūlymus dėl informacinių technologijų, dirbtinio intelekto ir skaitmeninio vystymo Lietuvoje.

Energetikos mokslų sekcijos nariai tęsė šilumos ir masės mainų skaitinius tyrimus, energetinio saugumo bei energetinių objektų rizikos vertinimą, branduolinių įrenginių saugos analizę, įskaitant procesų modeliavimą branduolinių reaktorių aktyviosiose zonose ir panaudoto branduolinio kuro baseinuose bei su eksploatacijos nutraukimu susijusias problemas. Sekcijos pirmininkas A. Kaliatka dirbo sunkiųjų avarių modeliavimo srityje branduolinių reaktorių aktyviosiose zonose ir panaudoto branduolinio kuro baseinuose, tęsė mažųjų modulinė reaktorių saugos analizę ir programos „Europos horizontas“ projektą „Saugos inovacijų įvertinimas mažuose modulinuose reaktoriuose“ (pagal EURATOM). Jis prisideda prie Lietuvos nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos kūrimo. J. Augutis apdovanotas ŠMSM garbės ženklu už ilgametį ir reikšmingą indėlį į Lietuvos aukštojo mokslo plėtrą ir akademinę lyderystę, taip pat LMA atminimo medaliu. J. Vilemas yra žurnalo „Energetika“ redakcinės kolegijos narys, LMA rengia diskusijas apie aktuales energetikos problemas. A. Džiugys inicijavo dronų akustikos ir aerodinamikos

optimizavimo tyrimus, pradėjo vandens garavimo molekulinės dinamikos tyrimus. Patobulintas pacientui būdingas likvoro tekėjimo ir vaistų pernašos smegenyse modelis, ištirtas mikroplastiko sulaiikymas augalija.

Medžiagų inžinerijos mokslų sekcijos nariai vykdė 17 tarptautinių projektų, atliko apie 35 ekspertizes, paskelbė 73 straipsnius tarptautiniuose leidiniuose ir pristatė daugiau kaip 70 pranešimų konferencijose. A. Dėdelės moksliniai tyrimai buvo skirti kompleksiniam oro taršos kietosiomis dalelėmis vertinimui, apimančiam šaltinių identifikavimą, sklidimo modeliavimą ir ultrasmulkiųjų dalelių analizę. Jis yra LMA Jaunųjų akademikų atrankos komisijos narys, 2025 m. Lietuvos mokslo premijų konkurso darbo recenzentas ir LR aplinkos ministerijos Nacionalinio klimato kaitos komiteto narys. A. Galdikas dirbo masės pernešimo procesų ir mechanizmų nerūdijančiojo plieno nitridinimo, fazinės struktūros ir fazių atsiskyrimo binarinėse plonose dangose modeliavimo srityje, tiriant difuziją polikristalinėse medžiagose, įskaitant kristalitų ribas. Jis yra penkių mokslo žurnalų redakcinių kolegijų narys. J. V. Gražulevičius vykdė tyrimus organinių puslaidininkių sintezės ir savybių tyrimų srityje, skirtų organiniams šviesos diodams, perovskitiniams fotovoltiniams elementams bei optiniams jutikliams; yra gavęs 1 tarptautinį patentą. Jis tapo Lietuvos mokslo premijos laureatu. S. Grigalevičius sukūrė naujus puslaidininkius, naudojamus šviesos diodų pro-

totipų gamyboje. Paskelbė 9 straipsnius organinės elektronikos srityje „Clarivate WoS“ recenzuojamuose žurnaluose. Jis yra Tarpdisciplininės skaitmeninės leidybos instituto (MDPI) žurnalų „Materials“ ir „Molecules“ redakcinių kolegijų narys. A. S. Maruška atliko tyrimus instrumentinės analizės metodų vystymo ir taikymo srityje, daugiausia dėmesio skirdamas vėžį sukeliančių atliekų nukensminimui biologiniais būdais, priešvėžinių frakcijų išskyrimui iš Lietuvoje augančių augalų ir produktyvių vaistinių augalų kūrimui. Lietuvos ir Japonijos bendradarbiavimo projekto vadovas, Aleksandro fon Humbolto fondo draugijos Lietuvoje valdybos narys. S. Tamulevičiaus mokslinė veikla apima itin jautrių jutiklių kūrimą ličio jonų baterijų degradavimui stebėti, nanomokslų ir nanotechnologijų tyrimų infrastruktūros plėtrą bei naujų optinių nanokompozitinių jutiklių kūrimą mikro- ir makroelementų analizei kukurūzų augaluose. A. V. Valiulis pirmininkauja trims LMA konkursų komisijoms, taip pat LR Prezidento Jono Žemaičio vardinės stipendijos konkurso komisijai. P. R. Venskutonis kūrė ir tyrė funkcines maisto medžiagas; jam suteiktas Estijos gyvybės mokslų universiteto garbės daktaro vardas.

Mechanikos mokslų sekcijos nariai atliko tyrimus, pasiūlydami SGD rezervuaro hidrodinaminį modelį, orlaivių skrydžio konfliktų sprendimo metodiką, kardiogramų parametrų sąsajų modelį, daugiafunkces pjezoelektrines-bioaktyvias medžiagas, žemo dažnio ultragarso taikymus plaučių hipertenzijos terapi-

jai ir kompiuterinio saugumo technologijų vystymo sprendimus. Paskelbė 29 straipsnius „Clarivate WoS“ žurnaluose, gavo 6 patentus ir pateikė 4 patentų paraiškas. M. K. Ragulskio tyrimai orientuoti į netiesinę dinamiką ir taikomąją matematiką. Jis paskelbė 12 mokslinių straipsnių tarptautiniuose indeksuojamuose leidiniuose, vadovauja 6 moksliniams projektams. Yra Belgijos mokslų tarybos Matematinų mokslų ekspertų grupės nuolatinis narys ir Europos komisijos ekspertas. M. Bogdevičius sukūrė automobilio deformuojamos padangos matematinę modelį ir programinę įrangą dinamiškų bei termodinaminių procesų analizei, taip pat programinę įrangą orlaivių skrydžio trajektorijoms nustatyti. Jis yra LMT, Lietuvos verslo paramos agentūros bei Inovacijų agentūros ekspertas. V. Ostaševičius yra žurnalo „Mechanika“ vyr. redaktorius, EK ekspertas ir IFToMM Lietuvos nacionalinio komiteto pirmininkas ir Švedijos karališkosios mokslų akademijos užsienio narys. Jis vykdo mechaninių sistemų dinamikos ir modeliavimo tyrimus, yra gavęs 6 patentus ir pateikęs 4 patentų paraiškas. Su bendraautoriais išleido monografiją „Noninvasive Therapeutic Technologies: Stimulation of Physiological Processes“ („Neinvazinės terapinės technologijos: fiziologinių procesų stimuliavimas“). R. Daukševičiaus mokslinė veikla apima proveržio technologijas, susijusias su adityvia gamyba, funkcinių kompozitinių medžiagų, pjezomechanikos ir mechatronikos sistemomis, atitinkančiomis Lietuvos sumaniosios specializa-

cijos kryptį. Jis yra Jungtinės Karalystės ir Airijos fizikų draugijos (IoP) leidyklos žurnalo „Smart Materials and Structures“ („Išmaniosios medžiagos ir dariniai“) kvalifikuotas recenzentas.

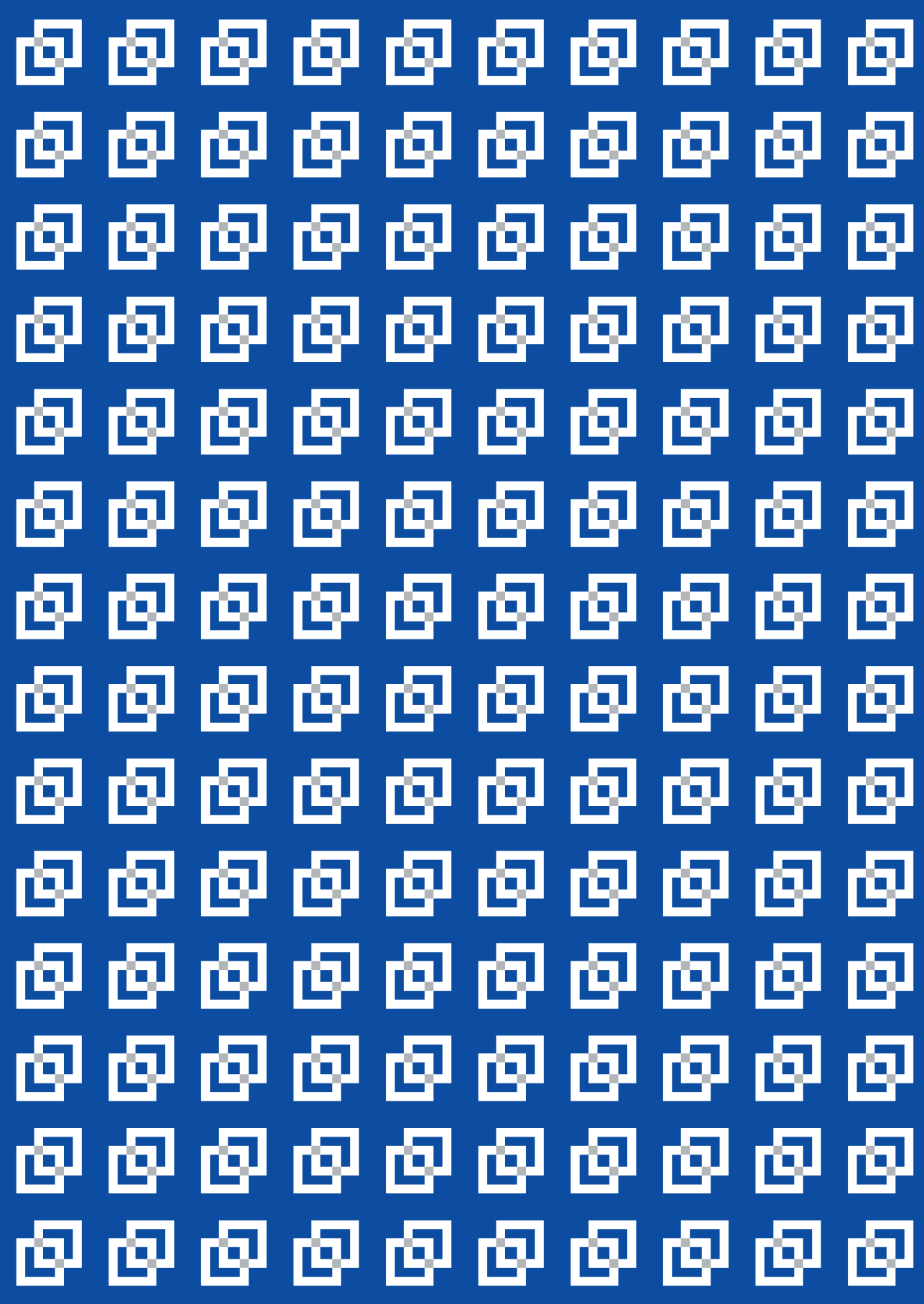
Statybos inžinerijos mokslų sekcijos nariai paskelbė 39 straipsnius, vykdė 17 mokslo projektų. R. Kačianauskas VILNIUS TECH vykdo mokslo tiriamąjį darbą „Daugiaskalis tvarių medžiagų sąvybių modeliavimas, analizė ir optimizavimas“; vadovavo LMA ir Lenkijos MA dvišalio tarptautinio mokslinio bendradarbiavimo projektui „Biriųjų medžiagų modeliavimas“; yra dviejų mokslo žurnalų redakcinių kolegijų narys. A. Kaklauskas mokslo darbų tematika – „Biuro išmaniųjų erdvių kokybės personalizuoto valdymo sistema“. Jis paskelbė 7 mokslinius straipsnius, vadovavo dviem tarptautiniams projektams. Yra mokslinio žurnalo „Journal of Civil Engineering and Management“ („Civilinės statybos ir valdybos žurnalas“) vyriausiasis redaktorius. G. Kaklauskas kartu su Minjo universiteto (Portugalija) mokslininkais tobulino naujos kartos analitinį betono pleišėjimo modelį, tinkamą konstrukcijoms projektuoti. Sukurtas dispersiškai ir strypais armuotų betoninių konstrukcijų deformacijų (įlinkių) modelis. Jis yra Europos mokslo tarybos projektų vertinimo narys. R. Šiaučiūnas yra LMA ir LMT finansuojamų projektų bei programų ekspertas, tarptautinės mokslo organizacijos FIB (Konstrukcinio betono sąjunga) dviejų darbo grupių narys. Jis taip pat konsultuoja bendrovės „Akmenės cementas“,

„Silikatas“, „Lifosa“, yra žurnalo „Ceramics International“ („Tarptautinė keramika“) kviestinis vykdomasis redaktorius ir kelių žurnalų redakcinių kolegijų narys. J. Valivonis kuria sluoksniuotų gelžbetoninių konstrukcijų, esant daliniam sluoks-

nių jungties standumui, įlinkių vertinimo modelius. Jis yra žurnalo „Buildings“ („Pastatai“) redakcinės kolegijos narys, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Statybos sektoriaus vystymo agentūros ekspertas.

**Mokslinės veiklos
koordinavimas
ir skatinimas**

Tarptautiniai LMA ryšiai

Šiuolaikinis mokslas negali vystytis vienos šalies ribose. Kiekvienos šalies mokslininkai turi dirbti intensyviai bendraudami su užsienio partneriais. Sudėtingėjant pasauliniams iššūkiams, tarptautinio mokslinio bendradarbiavimo pagrindams kyla nemažų grėsmių. Mokslas – tai ypatinga visuotinio dalijimosi žiniomis forma, kurios pasauliui reikia, siekiant spręsti visiems bendrus iššūkius. Tarptautinis bendradarbiavimas, kuris yra šio proceso pagrindas, buvo kuriamas dešimtmečius, tačiau dabar tapo pažeidžiamas ir trapus. 2025 m. Lietuvos mokslų akademija aktyviai dirbo, plėtodama tarptautinius ryšius.

Lietuvos mokslų akademija nuolat įvairiais būdais padeda broliškai Ukrainai, kuri jau ketverius metus kovoja prieš Rusijos Federacijos karinę agresiją. LMA ir jos nariai palaiko Ukrainos kovą už laisvę, taip pat ir įvairiai remdami šios šalies mokslo bendruomenę.

Atsižvelgiant į Ukrainos nacionalinės mokslų akademijos prezidento Anatolijaus Zagorodnio (Anatoly Zagorodny) prašymą, LMA nariai ankstesniais metais aukojo

lėšų generatoriams ir serveriams. 2025 m. ši svarbi tradicija pratęsta – nupirkta 11 tūkst. eurų kainavęs interneto ryšio mazgas, jungiantis serverius su išoriniu pasauliu. Lietuvos mokslų akademijos Ukrainos nacionalinei mokslų akademijai nusiųsta įranga yra gauta, sumontuota ir sukonfigūruota. Svarbu pažymėti, kad prie šios iniciatyvos prisidėjo daug LMA ir LMA Jaunosios akademijos narių bei darbuotojų.

2025 m. Lietuvos mokslų akademijos vadovai ir nariai lankėsi užsienio šalyse, o akademijoje svečiavosi užsienio institucijų atstovai. Balandžio 16 d. LMA viešėjo Argentinos nacionalinės moralinių ir politinių mokslų akademijos prezidentas, Buenos Airių universiteto daktaras Albertas Rikardas Dala Via (Alberto Ricardo Dalla Via). Susitikęs su LMA prezidentu akad. Jūru Baniu ir viceprezidentu akad. Zenonu Dabkevičiumi, A. R. Dala Via pristatė atstovaujamą akademiją ir pakvietė bendradarbiauti. Prisiminta, kad tarpukariu į Argentiną emigravo ir apie 35 tūkst. lietuvių. Lietuvos ir Argentinos mokslų akademijų vadovai sutarė ateityje tęsti bendravimą ir nuotoliu keistis idėjomis dėl bendrų iniciatyvų.

Gegužės 13–14 d. Suomijos mokslų ir literatūros draugijoje Helsinkyje vyko 19-oji Baltijos šalių intelektualinio bendradarbiavimo konferencija „Migracija Baltijos jūros regionų šalyse“. Konferencijos tikslas – suburti mokslininkus iš Baltijos jūros šalių akademijų diskutuoti migracijos praeities ir dabarties temomis. Konferencijoje dalyvavo Suomijos, Estijos, Latvijos ir Lietuvos mokslų akademijų atstovai bei akademiniai bendruomenių nariai. Lietuvai atstovavo LMA prezidentas J. Banys, viceprezidentas Z. Dabkevičius, akademikai Aušra Maslauskaitė ir Egidijus Aleksandravičius. Pirmajai konferencijos sesijai, pavadintai „Migracija ir geopolitiniai pokyčiai“, vadovavo LMA prezidentas J. Banys. Joje daugiausia dėmesio skirta estų, Estijos švedų ir suomių migracijai Antrojo pasaulinio karo metu. Antroje sesijoje „Postsovietinė era“ VDU profesorius E. Aleksandravičius savo pranešime pažymėjo, kad per istoriją apie 2 mln. lietuvių emigravo į daugelį pasaulio šalių – Braziliją, Argentina, Pietų Afriką, JAV, Kanadą ir kitas. Kitaip nei estai ir latviai, iki Antrojo pasaulinio karo lietuviai neapsistojo Skandinavijos šalyse. Nėra tikslios statistikos, tačiau manoma, kad po 1991 m. emigravo apie 600–800 tūkst. Lietuvos piliečių. Džiugu, kad pagerėjus Lietuvos ekonominei situacijai prieš penkerius metus prasidėjo reemigracija. Trečiojoje sesijoje „Narystė ES ir laisvas sienos kirtimas Šengeno erdvėje“ Vytauto Didžiojo universiteto profesorė akademikė A. Maslauskaitė, skaitydama pranešimą „Demografinis nerimas ir mi-

gracija Lietuvoje“, pasidalijo informacija apie gyventojų skaičiaus kitimą per pastaruosius 63 metus. Konferencijos pabaigoje Suomijos, Latvijos ir Lietuvos mokslų akademijų vadovai nutarė, kad kita Baltijos šalių intelektualinio bendradarbiavimo konferencija įvyks 2027 m. gegužę Lietuvos mokslų akademijoje. Numatoma tema – „Dirbtinis intelektas ir informacinės technologijos“. Į šią konferenciją bus siekiama pritraukti Lenkijos, Hamburgo, Švedijos, Norvegijos ir Danijos mokslų akademijas.

LMA tęsė bendradarbiavimą su Moldovos mokslų akademija (MMA). 2024 m. buvo pasirašyta dvišalio mokslinio bendradarbiavimo sutartis, kuria siekiama skatinti abiejų šalių mokslininkų partnerystę, bendrus tyrimus ir akademinis mainus. Šio bendradarbiavimo pradžią simboliškai pažymėjo virtuali konferencija, kurioje aptartos tolesnės Lietuvos ir Moldovos mokslų akademijų bendradarbiavimo kryptys ir plėtros galimybės. Taip pat įvyko MMA prezidento Jono Tigineanu (Ion Tighineanu) vizitas Lietuvoje. 2025 m. LMA prezidentas J. Banys buvo išrinktas MMA garbės nariu. Birželio pabaigoje J. Banys viešėjo Kišiniove, kur dalyvavo Moldovos mokslų akademijos garbės nario inauguracijoje bei kituose renginiuose ir susitikimuose, skirtuose dvišaliam bendradarbiavimui stiprinti. Vizito metu J. Banys skaitė pranešimą apie feroelektrikus – pažangias medžiagas, atveriančias naujas galimybes šiuolaikiniam mokslui ir inžinerijai.

Rugsėjo 18 d. Hamburge įvyko mokslo viršūnių susitikimas „Europos inova-

cijų iššūkis“, subūręs mokslo, politikos, verslo ir vadybos lyderius diskusijoms apie Europos ateitį mokslo ir inovacijų srityje. Renginį organizavo Vokietijos fondas „Körber-Stiftung“ ir Hamburgo mokslo ir tyrimų valdyba. Jame dalyvavo Europos mokslų akademijų, mokslo tarybų, universitetų ir mokslo institutų vadovai, tarptautinių ryšių specialistai ir mokslo vadybininkai, taip pat Europos mokslo departamentų bei mokslo fondų vadovai ir ekspertai, inovatyvaus verslo atstovai, mokslo leidyklų, žiniasklaidos ir konsultavimo įmonių specialistai bei kviestiniai pranešėjai. Lietuvos mokslų akademijai atstovavo akad. J. Banys ir akad. Z. Dabkevičius. Viršūnių susitikime buvo aptarta, kaip Europa galėtų atgauti lyderystę pažangiausių mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje; kaip reaguoti į didėjančią neapibrėžtumą transatlantiniuose santykiuose, formuojant mokslinių tyrimų ir inovacijų politiką; kaip suderinti geopolitinius ir ekonominius prioritetus su mokslo atvirumu ir autonomija; kokia ateitis laukia mokslo politikos konsultavimo ir akademinės laisvės; kokį vaidmenį atlieka inovacijų ekosistemos ir didelės mokslinių tyrimų infrastruktūros bei kokį poveikį mokslui daro dirbtinis intelektas. Baigiamasis posėdis ir diskusijos buvo skirti šiuolaikinei mokslo ir inovacijų politikai apibendrinti. Pažymėta, kad pastaraisiais metais geopolitinė situacija pasaulyje pasikeitė, o tai daro įtaką ir mokslo politikai. Europai būtina rasti savo vietą tarp JAV, Kinijos, Indijos ir kitų šalių mokslo. Pasaulyje didėja gynybos

biudžetai, todėl kyla klausimas, kaip tai paveiks mokslo finansavimą.

Spalio 1 d. Lietuvos mokslų akademijoje viešėjo Taivaniečių atstovybės Lietuvoje Mokslo ir technologijų skyriaus vykdomoji direktorė prof. Šun-Fen Ceng (Shun-Fen Tzeng). Susitikime dalyvavo LMA prezidentas akad. J. Banys, viceprezidentas akad. Z. Dabkevičius ir Organizacinio skyriaus vadovas dr. Andrius Bernotas. Prof. Š.-F. Ceng pasidalijo įžvalgomis apie savo veiklos Lietuvoje pradžią (pareigas pradėjo eiti 2025 m. kovo mėn.) ir tolesnio bendradarbiavimo galimybes. Šalys sutarė, kad moksliniai ryšiai tarp valstybių stiprėja, mokslinis dialogas intensyvėja, o bendradarbiavimo perspektyvos yra palankios. Taip pat trumpai aptarti mokslo vertinimo abiejose valstybėse ypatumai ir tendencijos. Primintina, kad LMA yra pasirašiusi bendradarbiavimo sutartį su Taivano mokslų akademija „Academia Sinica“.

1825 m. lapkričio 3 d. – Vengrijos mokslų akademijos įkūrimo diena. 200 metų jubiliejaus proga lapkričio pradžioje joje surengta tarptautinė konferencija, kurioje dalyvavo užsienio akademinė institucijų vadovai. Lietuvos mokslų akademijai atstovavo jos prezidentas akad. J. Banys ir viceprezidentas akad. Z. Dabkevičius. Pranešimuose ir vykusioje diskusijoje aptartas akademinė vaidmuo XXI amžiuje, joms kylantys iššūkiai, kartų kaita ir mokslinio konsultavimo ateities perspektyvos. Buvo pabrėžta, kad akademijoms labai svarbu glaudžiai bendradarbiauti su universitetais, politikais ir

verslo atstovais, taip pat reaguoti į globalius politikos, ekonomikos, socialinius, mokslo, tarptautinių santykių ir visuomenės pokyčius.

Gruodžio 2 d. LMA prezidentas akad. J. Banys susitiko su Oliveriu Šmitu (Oliver Schmitt) – Austrijos mokslų akademijos nariu, buvusiu Filosofijos-istorijos skyriaus vadovu, MA Istorijos instituto mokslo direktoriumi ir Vienos universiteto profesoriumi. Svečias taip pat yra buvęs ALLEA valdybos narys. Susitikime dalyvavo Alvydas Nikžentaitis – buvęs Lietuvos istorijos instituto direktorius, vyriaus. mokslo darbuotojas. Buvo aptartos Lietuvos ir Austrijos mokslų akademijų tolesnio bendradarbiavimo galimybės.

LMA yra pasirašiusi Savitarpio supratimo memorandumą su Lindau Nobelio laureatų susitikimų taryba (Taryba) ir su Lindau Nobelio premijos laureatų susitikimų prie Konstancos ežero fondu (Fondas). Tai suteikia galimybę jauniems Lietuvos mokslininkams dalyvauti Fondo organizuojamuose susitikimuose su Nobelio premijos laureatais, kuriuose jau 75 metus vyksta paskaitos, apskritojo stalo diskusijos, susitikimai ir specialio-

sios sesijos. 2025 m. vyko du tokie susitikimai: 74-asis Nobelio premijos laureatų susitikimas, skirtas chemijai (2025 m. birželio 29 d. – liepos 4 d.), ir 8-asis Lindau „Sveriges Riksbank“ premijos laureatų susitikimas, skirtas ekonomikos mokslams (rugpjūčio 26–30 d.). Susitikime, skirtame chemijos mokslams Lindau mieste, šešių dienų programoje dalyvavo daugiau nei 30 Nobelio premijos laureatų ir apie 600 jaunųjų mokslininkų iš viso pasaulio. Programoje daug dėmesio skirta dirbtiniam intelektui, tvarumui ir naujausioms chemijos mokslo aktualijoms. Lietuvos jauniems mokslininkams šiame susitikime atstovavo dr. Artiom Magomedov (KTU) ir Rūta Inčiūraitė (LSMU). Į 8-ąjį Lindau Nobelio susitikimą ekonomikos mokslų srityje susirinko apie 20 ekonomikos laureatų, kurie dalijosi idėjomis su jaunosios kartos pirmaujančiais jaunaisiais mokslininkais iš viso pasaulio. Renginyje dalyvavo Ugnius Jakubelskas iš VILNIUS TECH, Lietuvos socialinių mokslų centro Ekonomikos ir kaimo vystymo instituto doktorantas Tomas Karpavičius ir KTU atstovė dr. Raminta Vaitiekūnienė.

RYŠIAI SU TARPTAUTINĖMIS ORGANIZACIJOMIS, KURIŲ NARĖ YRA LMA

LMA atstovauja Lietuvai įvairiose tarptautinėse mokslo organizacijose, vienijančiose mokslų akademijas, mokslo politikos formuotojus ir tyrėjus: Visos Europos mokslų akademijų federacijoje (ALLEA), Tarptautinėje mokslo taryboje (ISC), Europos Sąjungos šalių akademijų mokslo konsultacinėje taryboje (EASAC), Tarptautinėje mokslų akademijų sąjungoje (IAP), Europos medicinos mokslų akademijų federacijoje (FEAM), Europos taikomųjų žemės ūkio, maisto ir gamtos mokslų akademijų sąjungoje (UEAA), Europos akademijų tinklų konsorciume (SAPEA), Tarptautinėje akademijų sąjungoje (UAI). 2025 m. LMA aktyviai dalyvavo šių tarptautinių organizacijų veikloje, išsakė savo poziciją įvairiais svarbiais mokslo politikos ir tyrimų klausimais, dėjo pastangas kelti Lietuvos mokslo prestižą.

Gegužės 15 d. įvyko nuotolinis Tarptautinės mokslo tarybos Europos valdymo grupės narių posėdis, kuriame dalyvavo ir šios grupės narys LMA prezidentas akad. J. Banys. Posėdį vedė ISC Europos valdymo grupės pirmininkas, neseniai Estijos mokslų akademijos prezidento kadenciją baigęs LMA užsienio narys Tarmas Somerė (Tarmo Soomere). Nuotoliniame susitikime

daug dėmesio skirta būsimo ISC Europos narių susirinkimo pagrindinėms temoms apibrėžti, pranešėjams atrinkti. Siūlyta atkreipti dėmesį į gamtos, technologijų ir humanitarinių bei socialinių mokslų pušiausvyrą, mokslo kaip visuotinės viešosios gėrybės sampratą, dirbtinio intelekto plėtrą bei poveikį ir kitus svarbius klausimus.

Visos Europos mokslų akademijų federacija, vienijanti 60 akademijų iš 40 Europos šalių, kasmet rengia Generalinę asamblėją, suteikdama unikalią platformą dialogui tarp valstybių, disciplinų ir kartų. Birželio 3–4 d. ji vyko Kopenhagoje, Danijos karališkojoje mokslų ir literatūros akademijoje. ALLEA veikloje aktyviai dalyvauja Lietuvos mokslų akademija, o jos prezidentas akad. J. Banys yra šios organizacijos valdybos narys. Renginyje buvo aptarti mokslinių tyrimų vertinimo reformos Europoje iššūkiai ir galimybės tobulinti mokslinės veiklos vertinimą. Generalinės asamblėjos metu surengtas visuomenei atviras mokslinis simpoziumas „Europa ir Arktis: mokslas ir diplomatija“, kuriame dalyvavo žymūs mokslininkai, politikos formuotojai ir pilietinės visuomenės atstovai iš įvairių šalių. Pranešėjai ir diskusijos dalyviai aptarė, kaip moksliniais tyrimais grindžiama diplomatija Arkties regione gali padėti kurti tvarią ir bendradarbiavimu paremtą ateitį. Europos ir Arkties regionai sudaro bendros ekosistemos dalį – jų tarpusavio ryšiai vis aiškiau atsiskleidžia klimato kaitos ir augančios geopolitinės įtampos kontekste. Arkties regionas atlieka itin svarbų vaidmenį formuojant pasaulio klimatą, iš-

saugant biologinę įvairovę, jame glūdi didžiulės vandens atsargos, gausu gamtinių išteklių, todėl jis daro reikšmingą įtaką pasaulio ekonomikai. LMA prezidentas akad. J. Banys supažindino su Klaipėdos universiteto ir akad. Sergejaus Olenino vykdymais Arkties regiono tyrimais.

Europos Sąjungos šalių akademijų mokslo konsultacinės tarybos posėdis vyko birželio 10–11 d. Amsterdamo, Nyderlandų karališkojoje menų ir mokslų akademijoje. Jame dalyvavo ir Lietuvos mokslų akademijos vadovai akad. J. Banys bei akad. Z. Dabkevičius. Pirmasis posėdis buvo skirtas organizaciniams klausimams. Svarbus darbotvarkės punktas – atnaujintų EASAC įstatų patvirtinimas. Posėdyje išrinkta ir pristatyta naujoji EASAC prezidentė Lizė Uvreas (Lise Øvreås), buvusi Norvegijos mokslų akademijos prezidentė, šiuo metu einanti profesorės pareigas Bergeno universitete. Buvo pristatyta organizacijos 2024 metų veikla bei aptarta nauja ateities strategija ir uždaviniai. Planuojama, kad pagrindinė veikla bus nukreipta į bendradarbiavimą su politiką formuojančiomis ES institucijomis ir susijusiais sprendimų priėmėjais, pirmiausia – su Europos Komisija ir jos nariais, įskaitant tas institucijas, kurios yra glaudžiausiai susijusios su EASAC pagrindinėmis programomis (Energetika, Biomokslais ir visuomenės sveikata bei Aplinkosauga). Numatoma aktyviai bendradarbiauti su Europos Parlamento nariais, nacionalinių parlamentų grupėmis, ES politinėmis partijomis ir darbo grupėmis, Europos Parlamento tyrimų tar-

nyba (EPRS), Jungtiniu tyrimų centru (JTC), Europos Vadovų Taryba, ES vyriausiųjų mokslo patarėjų grupe, taip pat su politiką formuojančiomis institucijomis ir nacionalinių parlamentų nariais šalyse, kurioms atstovauja EASAC akademijos. Posėdyje pažymėta, kad būtina gerinti EASAC komunikaciją – teikti naujausią informaciją apie bendravimą su politikais ir visuomene, vykdomas programas ir jų rezultatus. Detaliai pristatytos trijų pagrindinių programų – Energetikos, Biomokslų ir visuomenės sveikatos bei Aplinkos – pažangos ataskaitos.

Spalio 20–21 d. Tiranoje, Albanijos mokslų akademijoje, vyko 2025 m. Tarpautinės mokslo tarybos Europos valdymo grupės narių susitikimas. Lietuvos mokslų akademijos prezidentas J. Banys, antrajai kadencijai išrinktas šios valdymo grupės nariu, dalyvavo susitikime ir atstovavo Lietuvai. Pirmoji renginio sesija buvo skirta diskusijai „Kaip mokslą kaip viešąjį gėrį paversti mažų šalių ekonomikos varikliu“. Joje pranešimą pristatė akad. J. Banys, supažindinęs dalyvius su Lietuvos mokslo reikšmingu indėliu į šalies ekonomiką. Buvo pabrėžta Lietuvos gyvybės mokslų, lazerių ir lazerinių technologijų svarba šalies ūkio pasiekimams. Antroji sesija buvo pavadinta „Mokslinė laisvė: žvilgsnis iš Europos“.

LMA savo interneto svetainėje operatyviai skelbė tarptautinių mokslinių institucijų parengtus dokumentus įvairiais svarbiais mokslinių tyrimų ir jų sklaidos klausimais.

RYŠIAI SU TARPAKADEMINIŲ MOKSLINIŲ MAINŲ PARTNERIAIS

LMA yra pasirašiusi 29 bendradarbiavimo sutartis su užsienio šalių mokslų akademijomis.

Mainams su užsienio partneriais vykdyti LMA skiria lėšų, o siekiant racionaliau jas panaudoti prioritetas teikiamas dvišaliams moksliniams projektams vykdyti. Šiomis galimybėmis gali naudotis visų Lietuvos mokslo ir studijų atstovai.

Ataskaitiniais metais LMA priėmė 36 mokslininkus, atvykusius pagal dvišalio bendradarbiavimo sutartis, kurie Lietuvoje dirbo 214 dienų. 21 Lietuvos mokslininkas 120 dienų dirbo užsienio mokslo institucijose. Aktyvūs mainai vyko su Lenkijos, Vengrijos, Čekijos ir Bulgarijos mokslų akademijomis.

2025 m. metais Lietuvos ir užsienio mokslininkai vykdė LMA anksčiau patvirtintus projektus su Bulgarijos, Čekijos, Lenkijos ir Vengrijos tyrėjais. Aktyvūs mainai vyko įgyvendinant šiuos bendrus projektus: Lietuvos ir Vengrijos mokslų akademijų projektą „Bendradarbiavimas kuriant Mažų modulinį reaktorių koncepcijas, skirtas Europos Sąjungai“ (Lietuvos energetikos institutas ir Vengrijos energijos tyrimų centras); Lietuvos ir Čekijos mokslų akademijų projektą „Vandenilio jutikliai, grįsti juodomis metalų dangomis su taurių metalų nanodalelėmis“ (Kauno technologijos universitetas ir Čekijos MA Fizikos institutas); Lietuvos

ir Vengrijos mokslų akademijų projektą „Nauji Lietuvos ir Vengrijos miestų erdvės transformacijos aspektai“ (Lietuvos socialinių mokslų centro Sociologijos institutas ir Vengrijos astronomijos ir žemės tyrimų centro Geografijos institutas); Lietuvos ir Lenkijos MA projektą „Heterogeninių medžiagų fizinių savybių daugiaskalis modeliavimas remiantis rentgeno spindulių mikrokompiuterinės tomografijos vaizdais“ (Vilniaus Gedimino technikos universitetas ir Lenkijos MA Fundamentinių technologinių tyrimų institutas), „Kultūrinis transferas Naujųjų laikų Lenkijoje ir Lietuvoje: migracija, piligrimystė, misijos (XVI–XIX a.)“ (Vilniaus universitetas ir Lenkijos MA Slavistikos institutas) bei kitus.

Ataskaitinių metų pabaigoje buvo atnaujintas mokslinio bendradarbiavimo protokolas su Lenkijos mokslų akademija, kuriame numatyti konkretūs dvišalių mainų organizavimo 2026–2028 m. aspektai.

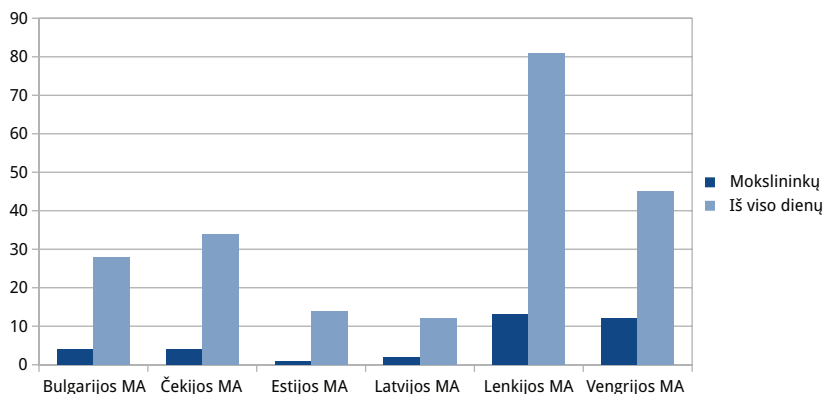
2025 m. Lietuvos ir Lenkijos bei Lietuvos ir Vengrijos mokslų akademijos skelbė kvietimus teikti paraiškas bendriems 2026–2028 m. mokslinių tyrimų projektams. Mokslinių tyrimų projektų tikslas yra tęsti arba inicijuoti naują dviejų šalių mokslininkų bei tyrėjų bendradarbiavimą. Dalyvauti gali visų Lietuvos mokslo ir studijų institucijų mokslininkai bei tyrėjai. Atrinktų abiejų šalių projektų mokslininkams ir tyrėjams suteikiama teisė pasinaudoti Lietuvos ir Lenkijos mokslų akademijų sutartimi numatytais galimybėmis dviša-

liams mainams. Pažymėtina, kad Lietuvos ir Lenkijos mokslų akademijoms paskelbus kvietimą teikti paraiškas bendriems Lietuvos ir Lenkijos mokslinių tyrimų projektams, buvo gautos net 36 paraiškos. Abiejų akademijų ekspertai įvertino

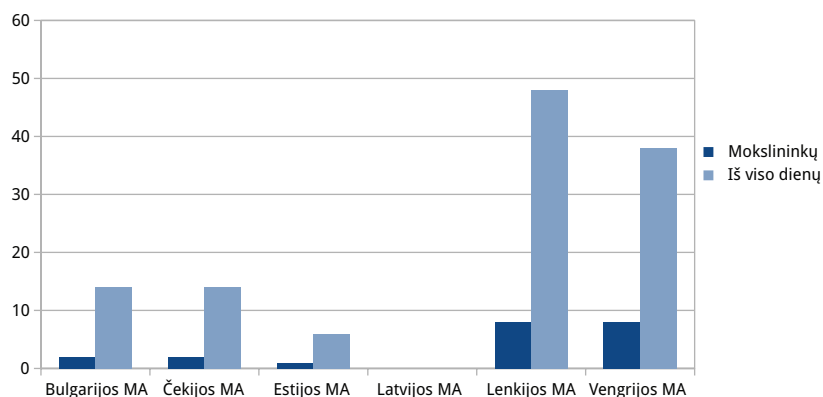
pateiktas paraiškas ir atrinko 7 projektus, kurie bus vykdomi 2026–2028 m. Dėl sumažėjusio Vengrijos mokslų akademijos finansavimo, ši akademija nusprendė vykdyti tik vieną bendrą projektą su LMA.

2025 m. moksliniai vizitai pagal Lietuvos mokslų akademijos ir užsienio šalių mokslų akademijų tarptautinio bendradarbiavimo sutartis

Atvykusieji 2025 m. pagal LMA tarptautinio bendradarbiavimo sutartis

Išvykusieji 2025 m. pagal LMA tarptautinio bendradarbiavimo sutartis

LMA vardinės premijos

Iš viso LMA yra įsteigusi 19 vardinių premijų, kurios skiriamos kas ketverius metus.

LMA prezidiumas 2025 m. skyrė tris vardines Lietuvos mokslų akademijos premijas. Konkursui iš viso buvo pateikti 5 darbai.

PRANCIŠKAUS ŠIVICKIO (biologija) premijos laureatu tapo akad. Vaidutis Kučinskas už darbų ciklą „Mikroevoliuciniai procesai lietuvių genome“. Jis daugiau nei pusę amžiaus tyrė mūsų genomą, analizuodamas dabartines migracijas, atranką, mutacijas ir genų dreifą. V. Kučinskui su kolegomis pavyko nustatyti geno mutacijas, lemiančias vieną sunkią ligą, ir susijusių genetinių polimorfizmų sąryšį su žmonių paplitimu Europoje.

ALGIRDO ŽUKAUSKO (šiluminė fizika ir energetika) premija įvertintas dr. Nerijus Striūgas (Lietuvos energetikos institutas) už darbą „Biomasės ir atliekų dujinimas tvariai energijos gamybai“. Jis tiria biomasės skaidymo procesus, siekiant gauti degiąsias sintetines dujas, iš kurių galima gaminti sintetinius degalus.

JONO KRIŠČIŪNO (žemės ūkio mokslai) premijos laureate tapo dr. Rūta Šveistienė už mokslinių darbų ciklą „Lietuvos vietiniai ūkiniai gyvūnai – veislių unikalumas, atkuriamosios selekcijos poveikis saugojimo strategijų tikslams“. Ji rūpinasi Lietuvos ūkinių gyvūnų genetinių išteklių išsaugojimu, vertina vietines veisles, ieškodama unikalų fenotipinių ir genetinių savybių.

LMA Algirdo Žukausko (šiluminė fizika ir energetika) premija
apdovanotas dr. Nerijus Striūgas (centre). 2025 04 08.

LMA Pranciškaus Šivickio (biologija)
premijos laureatas akad. Vaidutis
Kučinskas (kairėje). 2025 04 08.

LMA Jono Kriščiūno (žemės ūkio mokslai) premijos
laureate tapo dr. Rūta Šveistienė. 2025 04 08.

Vilniaus miesto mokslininkų premijos
2025 m. laureatė dr. Vitalija Stravinskienė.
2025 04 08.

Vilniaus miesto mokslininkų premijos
2025 m. laureatas akad. Julius Juzeliūnas ir Vilniaus
miesto vicemerė Simona Bieliūnė. 2025 04 08.

Iš kairės: Kauno miesto mokslininko premijos 2025 m. laureatas
dr. Kęstutis Baltakys, Kauno miesto savivaldybės Švietimo skyriaus vedėja
dr. Ona Gucevičienė ir LMA prezidentas akad. Jūras Banys. 2025 12 16.

Bendradarbiaujant su savivaldybėmis mokslininkams teikiamos premijos

Kauno miesto savivaldybė, bendradarbiaudama su LMA, 2013 m. įsteigė **KAUNO MIESTO MOKSLININKO PREMIJĄ**. Nuo 2015 m. kasmet siūlomos kandidatūros dviem premijoms: viena humanitarnių ir socialinių mokslų srityse ir viena gamtos, technologijos, medicinos ir sveikatos mokslų srityse. Vilniaus miesto savivaldybė taip pat 2024 m. įsteigė analogišką Vilniaus miesto mokslininkų premiją. Paraiškas šioms abiejų didžiausių Lietuvos miestų premijoms gauti vertina Lietuvos mokslų akademijos sudarytos ekspertų komisijos, paraiškas priima ir atrinktus kandidatus premijai gauti tvirtina premijas įsteigusios savivaldybės.

2025 m. Kauno miesto mokslininko premija skirta VDU docentei dr. Aušrai Vasiliauskienei už aktyvius, aukšto mokslinio lygio tyrimus, skirtus Lietuvos XVII–

XIX a. meno ir Kauno miesto paveldo analizei. Premija taip pat įvertintas KTU mokslo prorektorius dr. Kęstutis Baltakys už ilgametį indėlį į technologijos mokslų plėtrą, ypač tvarių statybinių medžiagų tyrimus, prisidedančius prie inovacijų kūrimo ir darnaus miesto ateities formavimo.

VILNIAUS MIESTO MOKSLININKŲ PREMIJA pirmą kartą teikta 2025 m. Jos laureatais tapo Lietuvos istorijos instituto vyresnioji mokslo darbuotoja dr. Vitalija Stravinskienė už nuopelnus tiriant Vilniaus miesto istorinius migracijos procesus. Akademikas VU išskirtinis profesorius habil. dr. Gediminas Juzeliūnas šia premija įvertintas už nuopelnus kvantinės netiesinės optikos, šaltųjų atomų tyrimuose.

Jaunųjų mokslininkų ir studentų mokslinės veiklos skatinimas

LMA skatina šalies institucijų jaunuosius mokslininkus ir aukštųjų mokyklų studentus, suteikdama jiems galimybes dalyvauti premijų konkursuose ir kituose mokslo rezultatų pristatymuose.

Verta paminėti ir kasmet vykstančius LMA Jaunosios akademijos narių rinkimus, kurių metu išrenkama po dešimt naujų jaunųjų akademikų. LMAJA jiems sudaro sąlygas artimiau bendrauti su kitų mokslo sričių kolegomis ir LMA nariais bei bendromis pastangomis veikti mokslo politikos, idėjų mainų ir mokslo sklaidos kryptyse.

Jaunajai akademijai nuo 2025 m. pavesta vertinti LMA Aukštųjų mokyklų studentų mokslinių darbų konkurso paraiškas. Jos siūlymu 2025 m. premijomis apdovanoti 15 šio 2024 m. skelbto konkurso darbų, taip pat skirti pagyrimo raštai. Už humanitarinių ir socialinių mokslų darbus premijos skirtos magistrantei Emilijai Blockutei (VU) už mokslo darbą „Alfonso Nykos-Niliūno intelektinių nuostatų sluoksniai praėjusio šimtmečio šeštojo dešimtmečio pabaigos – devintojo dešimtmečio vidurio

tekstuose, dienoraščiuose ir korespondencijoje“; dokt. Laisvūnui Čekavičiui (VU) – „Politikos racionalumo ir ribotumo problema Aischilo „Orestėje“; magistrei Aidai Kazilionienei (VDU) – „Žaliųjų ir tradicinių obligacijų pajamingumo palyginamasis vertinimas Šiaurės Europos šalyse“; magistrui Augustui Pinkevičiui (VDU) – „Episteminio neskaidrumo problema dirbtiniame intelekto (DI): paaiškinamasis DI ir komputacinis reliabilizmas“; magistrui Šarūnui Savickui (KTU) – „Sinerginių sprendimų tarp žinių valdymo ir skaitmeninės transformacijos formavimo modelis“; dokt. Daivai Vaišnorienei (VDU) – „Šv. Barbaros kulto paplitimas ir ikonografija XVII–XVIII a. Lietuvos sakralinėje dailėje“. Pagyrimo raštai skirti magistrei Kristinai Bakšytei (VDU) už mokslo darbą „Kritinės refleksijos apie Donnos Haraway mokslinę fantastiką: naviguojant tarp fakto ir fikcijos dėl atsakomybės Antropocene“; bakalaurei Elingai Belovaitėi (KU) – „Administracinių paslaugų pritaikymas negalią turintiems asmenims: Klaipėdos miesto savivaldybės atvejis“. Už matematikos, fizikos ir chemijos mokslų darbus premijos skirtos magistrantui Tomui Latviui (VU) už

mokslo darbą „Subnanosekundinio dvipakopio šviesos parametrinio stiprintuvo teorinis tyrimas“; magistrantui Jonui Staduliui (VU) – „Įvairių kalcio fosfatų sintezė ir tyrimas“; pagyrimo raštas – doktorantei Gerdai Žižiūnaitei (VU) už mokslo darbą „Berlyno mėlynojo taikymas formuojant elektrocheminius jutiklius bei biokuro elementus“. Už biologijos, medicinos ir geomokslų darbą premija įvertintas magistrantas Artur Airapetian (VU) už mokslo darbą „Depresijos simptomų dinaminiai pokyčiai prasidėjus kariniam konfliktui kaimyninėje šalyje: pjūvinis tyrimas“. Už žemės ūkio ir miškų mokslų darbus premija įvertintos dokt. Karolina Jackevičienė (VDU) už mokslo darbą „Organinių mulčių poveikis valgomosios morkos (*Daucus Sativa L.*) auginimo sąlygoms“ ir doktorantė Algimanta Kundrotaitė (LAMMC) – „Kiekybinis antirinių metabolitų nustatymas pluoštinėse kanapėse (*Cannabis Sativa L.*) taikant įvairius instrumentinės analizės metodus“. Už technikos mokslų darbus premijos skirtos magistrantei Simonai Armalytei (VU) už mokslo darbą „Subnanosekundinių impulsų parametrinio šviesos stiprintuvo su *fan-out* gardelės dizaino MgO:PPLN kristalu ir kontinuumo užkratu tyrimas“; magistrei Jurgai Jeršovaitei (VU) – „Ortogonalinių ir šešiakampių gardelių, darančių įtaką neuronų procesams ir augimo kūgelių morfologijai, gamyba šviesos pagalba“; magistrantui Klaudijui Midveriui (KTU) – „Sisteminiai Au nanodalelių-TiO₂ heterostrukturų optinio atsako bei ultrasparčios elektronų dina-

mikos priklausomybės nuo dalelių morfologijos tyrimai“ ir doktorantei Militai Songailaitei (VDU) – „Rusijos dezinformacijos Lietuvoje analizė ir identifikavimas naudojant grafų branduolių metodus“. Pagyrimo raštai skirti doktorantui Justui Kardokai (KTU) už mokslo darbą „Statinių energinio naudingumo vertinimas taikant dirbtinio intelekto metodus termofotogrametriniams modeliams“ ir dokt. Jurui Skardžiui (VGTU) – „Progresinio įrankio kokybės parametrų tyrimas automobilių detalių gamyboje“.

Jaunųjų mokslininkų ekonomistų geriausių mokslinių darbų konkurso akademiko Kazimiero Meškausko premija skirta dr. Akvilei Aleksandravičienei (VDU) už mokslo darbą „Technologinių inovacijų poveikio nedarbui vertinimas Europos Sąjungos šalyse“. Taip pat buvo vertinami LMA Jaunųjų mokslininkų ir doktorantų mokslinių darbų konkursui pateikti darbai – 10 jų pripažinti geriausiais. Laureatai iškilmingai pasveikinti ataskaitiniame LMA narių visuotiniame susirinkime. Už humanitarinių ir socialinių mokslų darbus laureato diplomai įteikti dr. Aidiui Malakauskui (KTU) už mokslo darbą „Kredito prieinamumo vertinimas mažoms ir vidutinėms įmonėms“ ir dr. Joanai Ramanauskaitei (KTU) – „Organizacijų darnumo branda ir įsitvirtinusių organizacijų vaidmuo darnumo tranzicijose“. Už matematikos, fizikos ir chemijos mokslų darbus laureato diplomai įteikti doktorantui Irmantui Mogilai (VU) už mokslo darbą „III tipo CRISPR-Cas komplekso ir pagalbinių baltymų tyrimai“

LMA Aukštųjų mokyklų studentų mokslinių darbų konkurso ir LMA Jaunųjų mokslininkų ir doktorantų mokslinių darbų konkurso laureatai. 2025 04 08.

ir dr. Simonui Ramanavičiui (FTMC) – „Nanostruktūrizuotų titano suboksidų ir jų hibridinių struktūrų su $Ti_3C_2T_x$ MXenais sintezė bei praktiniai taikymai“; pagyrimo raštas įteiktas dr. Dovydui Karobliui (VU) už mokslo darbą „Naujų sintezės metodų paieška multifunkcionalių neorganinių medžiagų sintezei ir gautų medžiagų apibūdinimas“. Už biologijos, medicinos ir geomokslų darbus premijas pelnė dr. Laura Pranckėnienė (VU) už mokslo darbą „Senovės ir nauji aleliai lietuvių genome: mutacijos, gamtinė atranka ir adaptacija“ ir dr. Gabrielė Žukauskaitė (VU) – „Čornobylio katastrofos likviduotojų iš Lietuvos (epi)genomo variacijos tyrimas“. Už žemės ūkio ir miškų mokslų

darbus premijomis įvertinti dr. Dorotėja Vaitiekūnaitė (LAMMC) už mokslo darbą „Mikrobiniai sąjungininkai: jų potencialas miškininkystėje“ ir dr. Vytautas Čėsna (LAMMC) – „Biologinio preparato „Foray 76B“ bei augalų natūralių hormonų panaudojimo potencialas, didinant paprastosios pušies ir paprastosios eglės gynybinį atsaką bei atsparumą vabzdžiams kenkėjams ir patogenams“; pagyrimo raštas skirtas dr. Viktorijai Januškevičiai (LAMMC) už mokslo darbą „Augalinių žaliavų biocheminis profilis ir fermentinės ekstrakcijos bei fermentacijos proceso funkcionalumas“. Už technikos mokslų darbus premijos skirtos dr. Mykolai Karpenko (VGTU) už mokslo darbą „Transporto mašinose

ir technologiniuose įrenginiuose vykstančių dinaminių ir hidrodinaminių procesų tyrimai“ ir dr. Linui Stripiniui (VU) – „Išvestinių informacijos nereikalaujančių globalios optimizacijos DIRECT-tipo algoritmų kūrimas, analizė ir taikymas“; pagyrimo raštai įteikti doktorantei Ramintai Beresnevičiūtei (KTU) už mokslo darbą „Naujos struktūros elektroaktyvios medžiagos organinės elektronikos technologijoms“ ir dr. Urtei Ciganei bei dr. Justui Ciganui (Šiaulių valstybinė kolegija) – „Mikro- / nanostruktūrų formavimo technologijų kūrimas, tyrimas ir taikymas bioinžinerijoje“.

LMA Teodoro Grotuso fondo stipendija 2025 m. skirta KTU doktorantei Aistei Pupiūtei. Diplomą įteikė fondo pirmininkas akad. Aivaras Kareiva. Taip pat ataskaitiniame susirinkime VLKK pirmininkė Violeta Meiliūnaitė paskelbė ir įteikė papildomus – VLKK – apdovanojimus už taisyklingiausią ir stilingiausią lietuvių kalba parašytus 2024 metų LMA konkursams teiktus mokslo darbus. Laureatais tapo Kristina Šerkšnienė (VU Kauno fakultetas) už mokslo darbą „Lietuviškų įmonių pavadinimų aktualizacija ir pragmatika“ ir dr. Jonas Rapsikevičius (KTU) – „Struktūrinių reformų sąlygotos ekonominės veiklos atsparumas ekonominiams šokams“.

2025 m. pirmą kartą buvo skelbtas LMA ir Ateities biomedicinos fondo premijos jauniems mokslininkams geriausių mokslinių darbų konkursas. Pirmuoju konkurso laureatu medicinos kryptyje tapo dr. Rolandas Gedgaudas (LSMU) už darbą „Mikrobiotos vaidmuo

personalizuotoje medicinoje: nuo žarnyno ir kraujo mikrobiotos tyrimų iki tikslinių terapinių intervencijų“. Kitą premiją – gyvybės mokslų kryptyje, gavusios vienodą vertintojų balų skaičių, pasidalijo dr. Agata Mlynska (NVI) už darbą „Personalizuotos medicinos link: imuninės naviko mikroaplinkos tyrimai ir inovatyvių imunoterapijos strategijų kūrimas“, dr. Giedrė Valiulienė (VU) už darbą „Medikamentams atsparios depresijos tyrimai: transkranijinės magnetinės stimuliacijos efektyvumą prognozuojančių biožymenų paieška“ ir dr. Raimonda Kubiliūtė (VU, NVI) – „Skysčių biopsijos testas ankstyvai inkstų vėžio diagnostikai ir gydymo personalizavimui“.

2025 m. LMA taip pat organizavo Jaunųjų mokslininkų stipendijų, atitinkančių vienu laikotarpiu buvusias valstybės stipendijas gabiems jauniems mokslininkams, konkursą. 2025–2026 m. stipendijos skirtos dešimčiai konkurso dalyvių. Iš jų dvi humanitarinių ir socialinių mokslų srityse – dr. Jūratei Charenkovej (VU), tyrimų tema „Senėjimas namuose: iššūkiai, perspektyvos ir su globa susijusių poreikių tenkinimas“, ir dr. Dovilei Čypaitei-Gilei (VU) – „1939–1940 m. Lietuvos žydai – karo pabėgėliai ar vis dar emigrantai?“. Gamtos, medicinos ir sveikatos, žemės ūkio ir technologijos mokslų srityse skirtos 8 stipendijos: dr. Ievai Čėsnienei (LAMMC), tyrimų tema „Daugiafunkciniai biotechnologiniai sprendimai medžių prisitaikymo stiprinimui ir tvarių produktų kūrimui“; dr. Justui Eimontui (LEI) – „Termocheminių procesų taikymas atliekinės biomasės ir

atliekų perdirbimui į vertingus energėtinius ir (ar) cheminius produktus“; dr. Gretai Inkrataitei (VU) – „Junginio matricos ir aktyvatoriaus jonų koncentracijos įtaka granatų liuminescencinių savybių tobulinimui bei pritaikymui“; dr. Ramūnui Levinui (FTMC) – „Naujoviškų katalizinių medžiagų kūrimas ir pritaikymas tiesioginiuose metanolio kuro elementuose“; dr. Mykolai Karpenko (VGTU) – „Automobilių ir mikromobilumui skirtų transporto priemonių dinamika: infrastruktūros ir eismo scenarijų poveikis judėjimo įpročiams ir eismo saugai“; dr. Ugnei Kuliešiūtei (VU) – „Neuronų glikokalikso molekuliniai žymenys, formuojantys neuronų tinklą ir jo aktyvumą žmogaus smegenyse“; dr. Katrynai Pampuščenko (LSMU) – „Fagocitinių procesų ir lėtinio uždegimo molekuliniai mechanizmai eksperimentiniuose neurodegeneracijos modeliuose“.

Lapkričio 27 d. Latvijos mokslų akademijoje Rygoje vyko 2025 metų Baltijos šalių stipendijų „Moterims moksle“ teikimo iššilmės. Antrus metus iš eilės Estijos, Latvijos ir Lietuvos mokslų akademijos, bendradarbiaudamos su nacionalinėmis UNESCO komisijomis, skelbė jungtinių stipendijų konkursą moterims tyrėjoms. Kiekvienoje šalyje atrenkama po tris laimėtojas. Lietuvoje dr. Mažena Mackoit-Sinkevičienė (VU) laimėjo stipendiją mokslo daktarių kategorijoje gamtos mokslų srityje. M. Mackoit-Sinkevičienė domisi kvantinių technologijų tobulinimu, tirdama, kaip sūkurio formos šviesa sąveikauja su atominėmis dalelėmis. Greta Striganavičiūtė (LAMMC) laimėjo stipen-

diją doktorančių kategorijoje žemės ūkio mokslų srityje. Ji tyrinėja, kaip įvairių genetinių linijų sidabrinio beržo ir juodalksnio sodinukai reaguoja į policiklinius aromatinius angliavandenilius (angl. *polycyclic aromatic hydrocarbons*, PAH) – kenksmingus aplinkos teršalus, kurie kaupiasi miškų ekosistemose. Dr. Rūta Ubarevičienė (LSTC) laimėjo stipendiją mokslo daktarių kategorijoje socialinių mokslų srityje. Savo tyrimuose ji siekia sujungti šiuolaikinės migracijos ir segregacijos tyrimų mokslines išžvalgas su viešuoju diskursu ir politikos formavimu. Šių stipendijų fondą 2025 m. skyrė nacionalinės ministerijos, kuriojančios mokslinių tyrimų sritį, o paraiškas vertino Baltijos šalių mokslų akademijų sudarytos komisijos.

Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos pavedimu LMA kasmet vykdo Lietuvos Respublikos Prezidentų vardinių stipendijų geriausiems aukštųjų mokyklų studentams konkursą: renka ir vertina paraiškas, rekomenduoja ministerijai nugalėtojus. 2005 m. gauta 80 paraiškų, 29 studentai rekomenduoti gauti vardines prezidentų Antano Smetonos (humanitarinių mokslų studijų ir menų studijų kryptyse), Algirdo Brazausko (socialinių mokslų, ugdymo mokslų, teisės, verslo ir viešosios vadybos studijų kryptyse), Kazio Griniaus (gyvybės mokslų, sveikatos mokslų, veterinarijos mokslų, žemės ūkio mokslų, sporto studijų kryptyse) ir Jono Žemaičio (inžinerijos mokslų, technologijų mokslų studijų kryptyse) stipendijas.

Mokslinės konferencijos, skirtos karjerą pradantiems jauniesiems tyrėjams,

14-osios tarptautinės jaunųjų mokslininkų konferencijos „Jaunieji mokslininkai – žemės ūkio pažangai“ dalyviai. 2025 11 26.

↓ 18-osios Lietuvos jaunųjų mokslininkų konferencijos „Bioateitis: gamtos ir gyvybės mokslų perspektyvos“ dalyviai. 2025 11 27.

skatina jų nuosavą akademinę raišką. LMA kasmet rengia keletą tokių konferencijų, 2025 m. organizuotos trys tęstinės.

Balandžio 11 d. įvyko 13-oji jaunųjų mokslininkų konferencija „Fizinių ir technologijos mokslų tarpdalykiniai tyrimai“. Ją organizavo LMAJA, MFChMS ir TMS nariai kartu su asociacija INFOBALT, remiant įmonių grupei „Novian“ bei Visorių informacinių technologijų parkui (VITP). Šios konferencijos tikslas – skatinti jaunųjų mokslininkų veiklumą ir aktyvumą vykdant mokslinius tyrimus, keistis informacija apie vykdomus tyrimus ir rinkos poreikius, spartinti mokslo rezultatų praktinį naudojimą. Geriausiais pripažintų mokslinių tiriamųjų darbų autoriams INFOBALT įsteigė vardines stipendijas, prie kurių prisidėjo nauji rėmėjai – VITP ir bendrovė „Novian“. Gegužės 22 d. įteikti LMA diplomai, INFOBALT ir VITP stipendijos. Įmonių grupės „Novian“ ekspertų komisija skyrė dvi skatinamąsias stipendijas: Oskarui Klimašauskui (VU) už darbą „Reinforcement Learning for 2D Car Navigation: Effects of Input and Exploration Strategies“ ir Rokui Lemežiui (VU) už darbą „Kalcio chlorapatitų struktūrinių medžiagos fazių tyrimas kietojo kūno BMR metodu“. Dvi pirmosios vietos stipendijos (po 1 750 eurų) skirtos Žygingtai Murnikovai (VU) už tyrimą „Study of Enhanced Solubility of Glibenclamide in Aqueous Ionic Liquid Solutions“ bei Aidiui Žygui (VU), pristačiusiam darbą „Muzikos garso šaltinių atskyrimas: SCNet modelio architektūra, apmokymo duomenys ir kokybės vertinimas“. VITP

apdovanojo šešis jaunuosius mokslininkus. Keturios skatinamosios stipendijos skirtos: Augustui Koklevičiui (FTMC) už darbą „Elekromagnetinių bangų atspindžio mažinimas panaudojant daugiasluoksnes struktūras su metapaviršiais“; Vladislavui Čižui (FTMC) – „Dviejų režimų terahercų homodininio vaizdinimo sistemos patobulinimas C-formos metalėšiais“; Ujjawal Malani (VILNIUS TECH) – „Biologiškai skaidžios tempimo jutiklio medžiagos iš rafinuoto karagenino kūrimas“ bei Tim Tofan (VILNIUS TECH), pristačiusiam darbą „Smulkios, lašo pavidalo dalelės, ant tam tikro paviršiaus sąveikos analizė“. Dvi pirmosios vietos stipendijos skirtos: Simonai Bendžiūtei (VU) už darbą „Stroncio chlorapatito legiruoto europiumo sintezė bei liuminescencinės savybės“ (taikymo kosmoso technologijų srityje tematika) ir Jonui Žurauskui (VU) – „Mažai elektronų turintys akridonai ir akridinai, kaip super fotooksidantai molekulinėje fotoelektrochemijoje, naudojantys neįprastus mechanizmus“ (taikymo gynybos technologijų srityje tematika).

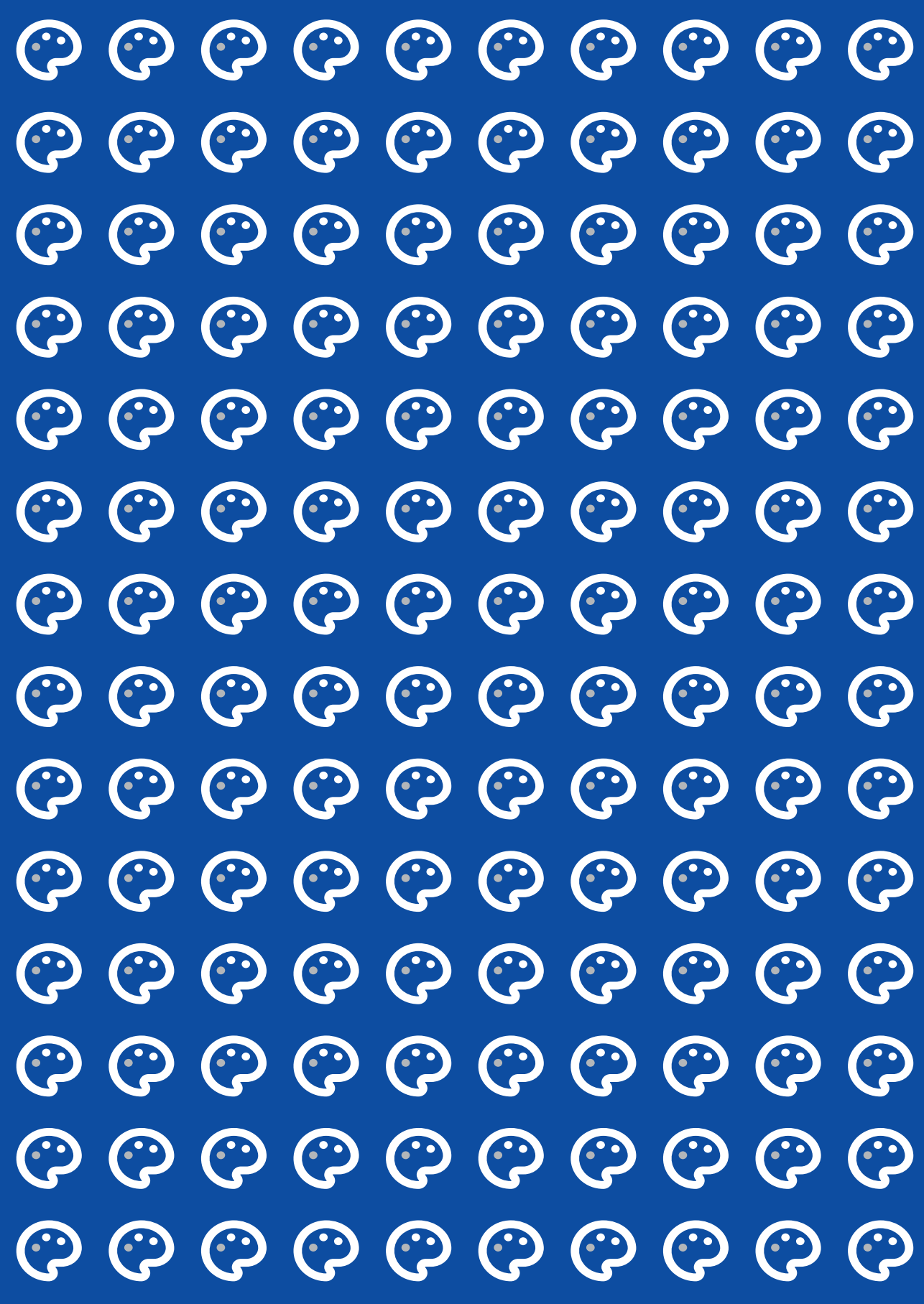
Lapkričio 26 d. LMAJA nariai kartu su akademikais organizavo 14-ąją tarptautinę jaunųjų mokslininkų konferenciją „Jaunieji mokslininkai – žemės ūkio pažangai“. Geriausių pranešimų autoriai apdovanoti pagyrimo raštais: Justina Dambrauskaitė (LSMU) už tyrimą, kuriame nagrinėjami genotipo nulemti virusinės infekcijos intensyvumo skirtumai bitėse (*Apis mellifera*); Jakubas Sultanas (Yaqoob Sultan, LAMMC), pristatęs produktyvumo kitimo dėsningumą analizę

Lietuvoje augančiuose paprastuosiuose garždeniuose (*Lotus corniculatus*); Gabrielė Babarskaitė (LSMU) už pranešimą maisto saugos ir veterinarijos tema; Janis Kaneps (Jānis Kaņeps, Latvijos gyvybės mokslų ir technologijos universitetas) už pranešimą apie grybų kultūras, randamas pupiniuose augaluose; Ieva Knoknerienė (VDU) už tyrimą, kaip paviršiaus ir bendrojo mėšlo drėgmės lygio valdymas gali padėti mažinti amoniako emisijas; Alperis Melih Ucaras (Alper Melih Ucar, GTC, VILNIUS TECH) už sudaromą daugialypio atsparumo žemėlapi, analizuojant antibiotikams atsparias bakterijas Lietuvos žemės ūkio ekosistemose; Nasimas Safaris (Nasim Safari, LAMMC) už tyrimą, kuriame analizuojamos vertingų vaistinių ir aromatinių notrelinių (*Lamiaceae*) rūšių auginimo kontroliuojamoje aplinkoje galimybės. Konferencijoje buvo pabrėžtas ne tik įvairių mokslo sričių bendradarbiavimas, bet ir būtinybė ieškoti tvarių žemės ūkio bei aplinkosaugos sprendimų.

Lapkričio 27 d. vyko 18-oji Lietuvos jaunųjų mokslininkų konferencija „Bio-

ateitis: gamtos ir gyvybės mokslų perspektyvos“, organizuota LMAJA narių kartu su LMA BMGMS akademikais. Konferencijoje plenarinį pranešimą „Ilgaamžiškumo paslaptys: genetiko požiūris“ skaitė akad. prof. Sonata Jarmalaitė, o „Širdies vaizdiniai tyrimai: naujovės ir galimybės“ – LMA jaunasis akademikas prof. dr. Tomas Lapinskas. 11 konferencijos dalyvių buvo apdovanoti bendrovės „Thermo Fisher Scientific Baltics“ diplomais ir vertingais prizais. Apdovanojimus ir pirmosios vietos diplomus gavo Dalia Jurkėnaitė (VU), Rugilė Puteikienė (VU), Simona Rinkevičiūtė (VU), Deimantė Valentėlytė (LSMU); antrosios vietos diplomais buvo apdovanotos Vilija Lapinskaitė (VMTI GTC), Indrė Krastinaitė (VU) ir Miglė Stančiauskaitė (VU); trečiosios vietos diplomais – Širin Arslonova (Shirin Arslonova, KTU), Ričardas Kundelis (VU ligoninės Santaros klinikos), Ieva Šiugždaitė (VU Gyvybės mokslų centras) ir Algirdas Valys (VMTI GTC). Konferencijoje skaitytų pranešimų tezės išleistos elektroniniu leidiniu, publikuojamu LMA svetainėje.

LMA padalinių ir įstaigų veikla

Jaunoji akademija

LMA Jaunojoje akademijoje (LMAJA) 2025 m. veiklą vykdė 40 narių – po aštuonis humanitarinių ir socialinių mokslų, matematikos, fizikos ir chemijos mokslų, biologijos, medicinos ir geomokslų, žemės ūkio ir miškų mokslų bei technikos mokslų sekcijose. LMAJA pirmininkės pareigas ėjo Rūta Ubarevičienė, vicepirmininko – Julius Vengelis. LMAJA biurą sudarė kiekvieno skyriaus atstovai: Meda Andrijauskienė, Lina Mikoliūnaitė, Karolis Ažukaitis, Paulina Štreimikytė ir Arvydas Rimkus.

LMAJA ataskaitinius metus pradėjo narių visuotiniu susirinkimu vasario 3 d. Pristatyta 2024 m. LMAJA veiklos ataskaita ir aptartas 2025 m. veiklos planas. Jame numatyta plati organizacinė ir ekspertinė veikla, tarptautinis bendradarbiavimas, seminarai, renginiai bei mokslo populiarinimo iniciatyvos. Pagrindinė plano veiklos kryptis – komandinis LMAJA narių darbas. Susirinkime taip pat skirta laiko darbui LMAJA darbo grupėse. 2024 m. suformuotos trys LMAJA darbo grupės: mokslo politikos, eksper-

tinio vertinimo ir mokslo komunikacijos, kurios sėkmingai veikė ir 2025 m. bei pasiteisino kaip formatas, skatinantis tarpdisciplininę skirtingų sričių mokslininkų bendradarbiavimą, idėjų mainus ir jų įgyvendinimą konkrečiose veiklos srityse. Taip pat susitikimo metu išklaustyta pranešimas apie Mokslo ir inovacijų patarėjų (MIP) tinklą Lietuvoje. LMAJA narė Dovilė Pūraitė-Andrikienė yra šio tinklo narė; ji pasiūlė LMAJA bendradarbiauti su šio tinklo nariais siekiant efektyviau įgyvendinti LMAJA misiją.

2025 m. įvyko du išvažiuojamieji LMAJA posėdžiai. Gegužės 15 d. LAMMC Sodininkystės ir daržininkystės institute Babtuose LMAJA nariai buvo supažindinti su jaunųjų mokslininkų vykdomais tyrimais, aplankė laboratorijas ir bandyminius sodus. Susitikimą organizavo LMAJA nariai Neringa Rasiukevičiūtė, Rūta Sutulienė, Paulina Štreimikytė ir Jonas Viškelis. Gruodžio 2 d. įvyko antrasis išvažiuojamasis posėdis, kurį organizavo LMAJA pirmininkė R. Ubarevičienė (HSM skyrius). Susitikimas vyko Vilniaus miesto duomenų centre „ID Vilnius“ ir Vilniaus miesto savivaldybėje. Jo metu LMAJA nariai iš arčiau susipažino su duomenimis

Lietuvos mokslų akademijos Jaunosios akademijos (LMAJA) narių susitikimas su švietimo, mokslo ir sporto ministerijos vadovybe. 2025 01 22.

↓ Šiaurės ir Baltijos šalių jaunųjų akademijų susitikimas Taline, kuriame dalyvavo LMAJA atstovai. 2025 05 09.

Reginio „Mokslas be ribų: efektyvi komunikacija ir kūrybiškas bendradarbiavimas“
akimirkos. 2025 11 28.
LMAJA archyvo nuotraukos.

grįstu miesto valdymu, planavimu, urbanistinėmis strategijomis, iššūkiams ir ilgalaikėmis miesto plėtros vizijomis.

Sausio 22 d. LMA Jaunosios akademijos atstovai susitiko su Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos vadovybe, viceministre Regina Valutyte ir Mokslo skyriaus vedėju Tadu Juknevičiumi. Susitikime aptarti jauniems mokslininkams aktualūs karjeros, finansavimo ir mokslo politikos klausimai, taip pat iššūkiams, susiję su studentų pritraukimu. Sutarta ir toliau tęsti bendradarbiavimą, siekiant gerinti sąlygas jauniems tyrėjams.

Lapkričio 17 d. LMAJA ir Lietuvos jaunųjų mokslininkų sąjungos atstovai dalyvavo bendrame posėdyje su LMT Mokslo ir studijų politikos ekspertų komitetu. Susitikime aptarti doktorantams ir jauniems mokslininkams aktualūs klausimai: jų įtraukimas į ekspertinę veiklą, karjeros vystymo paramos priemonės, tyrėjo karjeros pakopų klausimas bei tarpdisciplininių tyrimų situacija Lietuvoje. Taip pat aptarti klausimai, susiję su doktorantūros studijų formatu Lietuvoje ir doktorantams aktualių problemų sprendimu.

2025 m. LMAJA aktyviai dalyvavo tarptautinėje veikloje. Gegužės 8–9 d. LMAJA atstovai – pirmininkė R. Ubarevičienė, vicepirmininkas J. Vengelis, nariai Ignas Kalpokas, D. Pūraitė-Andrikienė bei Tadas Kaliatka – dalyvavo Šiaurės ir Baltijos šalių jaunųjų akademijų susitikime Taline (Estija). Jame kartu su regiono jaunaisiais akademikais aptarė akademinės karjeros iššūkius ir dirbtinio intelekto etikos klausimus. LMAJA atstovai dalijosi patir-

timi, pristatė savo iniciatyvas ir Lietuvos kontekstą. Susitikimo metu aptarta kai kuriose Europos šalyse stiprėjanti akademinės laisvės varžymo tendencija ir nutarta šią problemą iškelti viešai paskelbiant bendrą deklaraciją. 2025 m. buvo derinamas deklaracijos tekstas, o gruodžio 15 d. Estijos, Latvijos, Lenkijos, Suomijos, Danijos, Norvegijos, Švedijos ir Lietuvos jaunosios akademijos paskelbė bendrą pareiškimą, kuriame išreiškė viešą raginimą stiprinti akademinės laisvės apsaugą, pabrėždami, kad kai kuriose Europos šalyse augantis politinis spaudimas kelia grėsmę tyrimams, mokymui ir mokslo komunikacijai. Pareiškime pasiūlyta ginti akademinę laisvę įstatymu, įsteigti ombudsmeną jos apsaugai ir siekti, kad mokslo politika būtų grįsta ilgalaikė vizija bei tęstinumu.

Birželio 5–6 d. LMAJA atstovai, pirmininkė R. Ubarevičienė ir narys A. Rimkus, dalyvavo Europos nacionalinių jaunųjų akademijų (ENYA) susitikime Berne (Šveicarija), subūrusiame jaunuosius akademikus iš visos Europos. Renginyje aptarti mokslo politikos, akademinės laisvės ir mokslo diplomatijos klausimai. LMAJA atstovai dalyvavo mokslo komunikacijai skirtoje diskusijoje, kurioje nagrinėta, kaip mokslininkai gali veiksmingiau perteikti žinias visuomenei, didinti mokslo prieinamumą bei pasitikėjimą juo ir stiprinti įrodymais grįstą viešąjį diskursą. Susitikimo metu taip pat pradėtas formuoti bendras Europos jaunųjų akademijų pozicijos pagrindas aktualiais mokslo politikos klausimais. Diskutuota apie to-

lesnio bendradarbiavimo formas: siūlyta steigti temines darbo grupes, rengti bendrus pareiškimus ir pozicinius dokumentus, kurie leistų koordinuotai atstovauti jaunųjų akademijų požiūriui Europos politinėje ir akademinėje erdvėje. LMAJA aktyviai įsitraukia į šiuos procesus, prisidėdama prie iniciatyvų turinio formavimo ir strateginių krypčių nustatymo.

JAUNIEJI AKADEMIKAI AKTYVIAI DALYVAVO TARPTAUTINĖSE EKSPERTINĖSE VEIKLOSE. Juozas Grigas atstovavo LMAJA Europos jaunųjų akademijų mokslo patariamojoje struktūroje (YASAS), Vytautas Klimavičius atstovavo Lietuvai Europos magnetinio rezonanso asociacijoje (AMPERE komitete), J. Vengelis aktyviai įsitraukė į SPIE bei „Optica“ tarptautinių draugijų veiklą, LMAJA alumnas Vidus Lekavičius dalyvavo Europos akademijų mokslo konsultacinės tarybos (EASAC) darbo grupės dėl tvaraus energijos tiekimo saugumo susitikimuose. K. Ažukaitis yra Europos vaikų nefrologų draugijos (ESPN) valdybos narys, Judita Škuldeckė, Gražina Korvel bei Ieva Plikusienė aktyviai dalyvavo įvairiose COST veiklose bei valdymo komitetuose, o A. Rimkus buvo nominuotas SAPEA darbo grupei „Pažangios medžiagos“. I. Plikusienė tapo UNESCO Tarptautinės fundamentalųjų mokslų programos (IBSP) Mokslinės patariamosios tarybos nare – pirmąją šias pareigas einančia mokslininke iš Lietuvos. Rasa Nedzinskaitė-Mačiūnienė yra Europos švietimo lyderystės ir vadybos tobulinimo tinklo ENIRDELM (*European Network for*

Improving Research and Development in Educational Leadership and Management) valdybos narė, Šarūnas Skuodis eina Europos civilinės inžinerijos švietimo ir mokymo asociacijos EUCEET (*European Civil Engineering Education and Training Association*) prezidento pareigas, Milda Stankevičiūtė – Baltijos jūros aplinkos apsaugos komisijos HELCOM Pavojingų medžiagų ekspertų grupės (EG Haz) biologinio poveikio tyrimų pogrupio (*Expert Group on Hazardous Substances (EG Haz) sub-team on Biological effects*) narė.

VYKDYDAMI LMAJA MISIJĄ, LMAJA NARIAI AKTYVIAI DALYVAVO ĮVAIRIOJE EKSPERTINĖJE VEIKLOJE. Jie vertino LMA Aukštųjų mokyklų studentų mokslinių darbų konkurso ir kitas paraiškas. LMAJA suformuota ekspertinio vertinimo darbo grupė parengė papildomus siūlymus šio konkurso nuostatomis ir vertinimo anketai atnaujinti. 2025 m. ši darbo grupė taip pat pateikė siūlymus dėl LMAJA nuostatų papildymo alumnų klausimu, siekiant aiškiau apibrėžti jų statusą LMAJA ir skatinti toliau dalyvauti įvairiose LMAJA iniciatyvose. Šie pakeitimai sėkmingai patvirtinti LMA narių visuotiniame susirinkime 2025 m. rugsėjį.

LMAJA NARIAI VYKDĖ IR INDIVIDUALIĄ EKSPERTINĘ VEIKLĄ: Mantas Šimėnas buvo Lietuvos mokslo premijų komisijos narys; Akvilė Naudžiūnienė – mokslo komunikacijos gairių, atitinkančių akademinę etiką, rengimo darbo grupės narė; R. Nedzinskaitė-Mačiūnienė – LMT

Edukacinių tyrimų proveržio projekto stebėsenos grupės narė; M. Andrijauskienė – Europos inovacijų tarybos patariamąsios darbo grupės narė; Š. Skuodis – Lietuvos geotechnikos draugijos jaunųjų narių atstovas tarptautinėje geotechnikos draugijoje (ISSMGE); J. Vengelis – „Laserlab-Europe“ tyrimų prieigos (*Laserlab-Europe access*) programos recenzentas; Jonas Viškėlis – Lietuvos Respublikos Seimo Kaimo reikalų komiteto konsultantas maisto mokslo, saugos ir kokybės klausimais; K. Ažukaitis – Vilniaus miesto apdovanojimų šv. Kristoforo statulėle komisijos ir Lietuvos pediatrijos draugijos valdybos narys; Vilma Naujokienė – žurnalo „Agronomy“ specialiojo leidinio kvietinė redaktorė; J. Vengelis, M. Šimėnas ir Justina Gaidukevič darbuosė mokslo žurnalų redakcinėse kolegijose.

2025 m. LMAJA nariai organizavo arba prisidėjo prie 30 renginių, daugelį jų rengiant kartu su LMA skyriais ir kitais partneriais.

Tarp jų – tradicinės jaunųjų mokslininkų konferencijos, organizuotos kartu su LMA MFChMS, TMS, BMGMS ir ŽŪMMS.

Vasario 28 d. Lietuvos mokslų akademijoje pristatytos Lietuvos kvantinių technologijų gairės – dokumentas, apžvelgiantis kvantinių technologijų situaciją Lietuvoje ir pasaulyje bei pateikiantis jų plėtros rekomendacijas. Gairės rengė mokslo, verslo ir viešojo sektoriaus atstovai, tarp

kurių buvo LMAJA nariai M. Šimėnas ir J. Vengelis.

Lapkričio 28 d. LMAJA nariai M. Andrijauskienė, A. Rimkus ir R. Ubarevičienė kartu su VGTU „Linkmenų fabriku“ ir Lietuvos žurnalistikos centru organizavo renginį „Mokslas be ribų: efektyvi komunikacija ir kūrybiškas bendradarbiavimas“. Pusdienį trukusioje programoje, skirtoje gilinti efektyvios mokslo komunikacijos žinias, dalyvavo 27 jaunieji tyrėjai iš septynių Lietuvos ir užsienio aukštojo mokslo institucijų, atstovaujantys skirtingoms mokslo sritims.

Taip pat labai svarbi LMAJA renginių dalis – kartu su LMA skyriumi „Mokslininkų rūmai“ organizuojami „Mokslo ir žinių dienos“ renginiai įvairių Lietuvos mokyklų moksleiviams. Balandžio 28 d. vyko LMAJA nario T. Kaliatkos paskaita „Branduolinis baubas“ KTU inžinerijos licėjaus moksleiviams; spalio 24 d. LMAJA nariai J. Vengelis ir Rokas Kondrotas surengė ekskursiją į VU Lazerinių tyrimų centrą ir FTMC Medžiagų struktūrinės analizės skyrių Vilniaus M. Biržiškos gimnazijos moksleiviams; lapkričio 7 d. LMAJA nariai V. Klimavičius ir M. Šimėnas priėmė tos pačios mokyklos moksleivius VU branduolių magnetinio rezonanso (BMR) bei elektronų paramagnetinio rezonanso (EPR) spektroskopijos laboratorijose, kur jie taip pat klausėsi paskaitos apie optoelektroninius prietaisus.

Itin svarbi LMAJA veiklos dalis yra mokslo sklaida, populiarinimas ir visuomenės informavimas. Siekiant didinti LMAJA veiklos matomumą, skatinti bendradarbiavimą su mokslo, švietimo, pramonės ir

verslo organizacijomis, efektyviau skleisti informaciją apie renginius, pritraukti jaunus mokslininkus bei stiprinti mokslo sklaidą ir komunikaciją, 2024 m. buvo sukurtas oficialus LMAJA „LinkedIn“ profilis, kuris 2025 m. toliau augo (per 1 050 sekėjų) ir buvo aktyviai naudojamas (daugiau kaip 30 informacinių pranešimų). LMAJA nariai taip pat aktyviai prisidėjo prie mokslo komunikacijos ir populiarinimo įvairiose platformose. I. Plikusienė dalyvavo LOGIN 2025 konferencijoje – skaitytas pranešimas apie energijos mainus žmogaus kūne ir aplinkoje bei šių procesų pritaikymą kuriant ateities technologijas; R. Ubarevičienė ir Tomas Čelkis filmavosi LRT laidoje „Smalsumo genas“; R. Ubarevičienė, G. Korvel ir A. Naudžiūnienė buvo diskusijų kviestinės dalyvės festivalyje „Būtent“; R. Ubarevičienė – diskusijų dalyvė Nacionaliniame žmogaus teisių forume; T. Čelkis vedė paskaitą Vilniaus istorijos

mokytojams; A. Naudžiūnienė yra LRT radijo laidos „Džiazuojanti istorija“ viena iš laidos vedėjų ir autorių; R. Ubarevičienė ir T. Čelkis davė interviu laidoje „Savaitė“. I. Kalpokas nuolat komentavo politinius įvykius žiniasklaidoje („Delfi“, LRT ir kt.). Taip pat LMAJA nariai aktyviai dalyvavo mokslo populiarinimo veiklose: festivalyje „Erdvėlaisis Žemė“ ir festivalyje „Savos bangos: tvarios ateities kūrėjų laboratorija“, „Studentas vienai dienai“; taip pat rengė mokslo populiarinimo straipsnius spaudoje (*15min.lt*) – J. Vengelis, M. Stankevičiūtė ir Gintarė Kručaitė.

Metų pabaigoje LMAJA vyko naujos vadovybės rinkimai. Pirmininku išrinktas J. Vengelis, pakeitęs alumne tapusią R. Ubarevičienę, o naująja vicepirmininke tapo G. Korvel. Akademijos gretas papildė 10 naujų narių, o alumnais tapę nariai buvo išlydėti, jiems padėkota už jų indėlį ir nuveiktus darbus.

LMA Leidybos skyrius

Skyrius rengė ir leido mokslo populiarinimo knygas, periodinius mokslo žurnalus, elektroninius leidinius; rūpinosi mokslinių tyrimų rezultatų sklaida, leidinių archyvavimu ir ilgalaikiu išsaugojimu; taikė mokslinės etikos, autorystės ir originalumo patikros mechanizmus; užtikrino, kad moksliniai leidiniai būtų laisvai prieinami akademinėi bendruomenei ir visuomenei; bendradarbiavo su akademinėmis institucijomis Lietuvoje ir užsienyje.

2025 m. išleistos trys mokslo populiarinimo knygos: Romualdo Karazijos „Genijai, kurie pakeitė pasaulį“, Algirdo Vaclovo Valiulio „Neatsakyti Visatos ir gyvybės raidos klausimai“ bei Viktorijos Daujotytės „Smulkioji lituanistika“. Buvo dirbama su kolektyvinės monografijos „Lietuvos žemės gelmių turtai“ rankraščiu.

Per metus išleista 20 spausdintų ir 21 elektroninis septynių pavadinimų („Biologija“, „Chemija“, „Filosofija. Sociologija“, „Lithuanian Journal of Physics“, „Lituanistica“, „Menotyra“ ir „Energetika“) mokslo žurnalų

numeris. LMA kartu su VU ir Nacionaliniu vėžio institutu leidžia žurnalą „Acta medica Lituanica“, su Mykolo Romerio universitetu – „Intelektinė ekonomika“.

Siekiant užtikrinti leidinių kokybę ir tarptautiškumą, 2025 m. pasikeitė žurnalų „Chemija“ ir „Lithuanian Journal of Physics“ vyriausieji redaktoriai, „Chemija“ ir „Filosofija. Sociologija“ – atsakingieji sekretoriai, atnaujintos redakcinės kolegijos.

Iš viso 2025 m. publikuoti 145 moksliniai straipsniai. Daugiausia paskelbta žurnale „Filosofija. Sociologija“ ir „Chemija“, mažiausia straipsnių išspausdinta žurnaluose „Energetika“ ir „Menotyra“. LMA periodiniuose mokslo leidiniuose vyravo Lietuvos autorių darbai. Daugiausia užsieniečių straipsnių paskelbta žurnale „Filosofija. Sociologija“ (18), autoriai buvo iš 10 šalių; „Chemijos“ – 13 straipsnių iš 12 šalių. Iš viso 2025 m. žurnalų apimtis yra 276,5 spaudos lankai. Didžiausia apimtimi išsiskyrė „Lituanistica“ (61,25 sp. l.) „Filosofija. Sociologija“ (57,5 sp. l.) ir „Biologija“ (44,75 sp. l.).

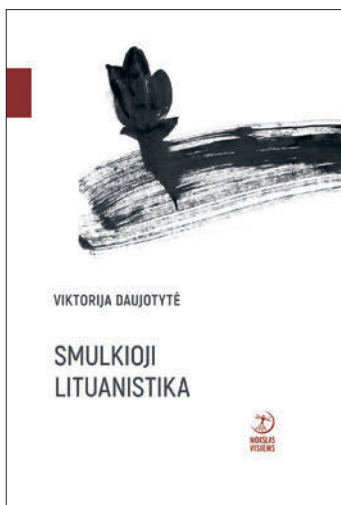
Visi LMA mokslo žurnalai publikuojami atvirosios prieigos principu interneto

svetainėje www.lmaleidykla.lt, naudojant OJS (*Open Journal Systems*) platformą. Moksliniams straipsniams suteikiami DOI numeriai, jie registruojami „Crossref“ agentūroje, tęsiamas straipsnių archyvavimas ir pagal poreikį formuojami kaupiamieji numeriai. Straipsnių originalumas ir autorystė tikrinami naudojant „iThenticate“ sistemą. LMA su visų mokslinių straipsnių autoriais sudaro Autorių turtinių teisių perdavimo sutartis, per metus pasirašytos 145 sutartys. 2025 m. skelbti straipsniai iš viso buvo peržiūrėti 68 347 kartus.

Trys LMA mokslo žurnalai – „Lithuanian Journal of Physics“, „Chemija“ ir „Filosofija. Sociologija“ – indeksuojami „Clarivate WoS“. Šeši žurnalai referuojami „Scopus“, kiti – EBSCO, „Index Copernicus“ ir kitose duomenų bazėse. 2025 m. žurnalas „Menotyra“ papildomai buvo įtrauktas į „ProQuest“ duomenų bazę.

Išleisti elektroniniai leidiniai perduodami Lietuvos nacionalinei Martyno Mažvydo bibliotekai. Vyksta diskusijos su „Ex Libris“ dėl metaduomenų integravimo į akademinių bibliotekų virtualiąsias sistemas. Mokslo žurnalai platinami pagal tarptautines mainų programas – 2025 m. jie pasiekė 31 pasaulio šalį, daugiausia Lenkiją (42 egz.), JAV (28), Vokietiją (26) ir kitas pasaulio valstybes. Visus žurnalus buvo galima prenumeruoti, 85 proc. prenumeratorių buvo miestų gyventojai, 15 proc. – gyvenantys kaimiškose vietovėse.

Leidybos skyrius dalyvavo Lietuvos mokslo periodikos asociacijos ir Lietuvos akademinių leidyklų asociacijos veiklose, seminaruose apie duomenų archyvavimą, prieinamumą ir dirbtinio intelekto taikymą leidyboje. Kartu su LMA Vrublevskių biblioteka leidiniai buvo pristatyti Vilniaus knygų mugėje.

Skyrius „Mokslininkų rūmai“

Skyrius sėkmingai įgyvendino savo planus: populiarino mokslą ir kultūrą visuomenėje, skatino visuomenės ir tyrėjų dialogą, didino LMA žinomumą. Buvo organizuojamos kontaktinės ir nuotolinės paskaitos, knygų sutiktuvės, paminėtos svarbios šalies datos ir nusipelnusių Lietuvai asmenybių sukaktys.

Per metus „Mokslininkų rūmai“ surengė 41 renginį: 11 paskaitų ir ekskursijų moksleiviams ir plačiajai visuomenei, 3 – Trečiojo amžiaus universiteto klausytojams ir 27 mokslo bei kultūros populiarinimo renginius. Juose apsilankė daugiau kaip 8 tūkst. klausytojų.

Siekiant didinti mokslininko profesijos patrauklumą, buvo tęsiamas renginių ciklas „Mokslo žinių dienos“, skirtas šalies vyresniųjų klasių moksleiviams ir senjorams. LMA akademikai, kitų mokslo institucijų mokslininkai, Jaunosios akademijos nariai pristatė mokslo naujienas ir atliekamus tyrimus. Skyrius parengė 31 publikaciją LMA svetainėje. Jos peržiūrėtos daugiau kaip 23 tūkst. kartų.

Tęstinio ciklo „Mokslo žinių dienos“ renginiais skyrius jaunimui pristato mokslo įvairovę. Kasmet akad. Giedrius Kuprevičius parengia naują nuotolinę paskaitą apie muziką, šį kartą – „Muzikos kodas“, į kurią užsiregistravo keli šimtai moksleivių iš įvairių šalies miestų. Siekiant supažindinti moksleivius su biotechnologo specialybe, ekskursijos metu Vilniaus licėjaus moksleiviai apsilankė genų terapijos centre „Celltechna“, kurio vadovas – akad. Vladas Algirdas Bumelis, įmonių grupės „Northway“ valdybos pirmininkas. Skyrius taip pat bendradarbiauja su LMAJA akademikais ir skatina juos dalytis savo žiniomis su šalies moksleiviais. LMAJA narys dr. Tadas Kaliaatka KTU Inžinerijos licėjuje skaitė paskaitą „Branduolinė energetika: ateitis ar „baubas“? Paskaitoje aptarta pasaulio ir Lietuvos branduolinės energetikos situacija. Taip pat įvyko dr. Tomo Kaliaatkos paskaita „Ekonomikos pamoka „Bloomberg“ laboratorijoje“. Spalio ir lapkričio mėnesiais net kelios moksleivių grupės iš Vilniaus M. Biržiškos gimnazijos vyko į ekskursiją VU Lazerinių tyrimų centre (VU LTC), kurią vedė LMAJA narys dr. Julius Vengelis. Jo paskaitos tema – „Lazerio

spinduliuotės sąveikos su medžiaga ypatybės: netiesinė optika, medžiagų mikroapdirbimas bei nanofotonika“. VU FTMC Medžiagų struktūrinės analizės skyriuje dr. Rokas Kondrotas vedė ekskursiją ir skaitė paskaitą „Medžiagų struktūrinių savybių matavimo metodikos“. Dr. Mantas Šimėnas vedė ekskursiją po VU Elektronų paramagnetinio rezonanso (EPR) spektroskopijos laboratoriją ir skaitė paskaitą „EPR ir kvantinės technologijos“. Gruodį Vilniaus Tuskulėnų gimnazijoje vyko architekto Algirdo Kaušpėdo paskaita-prezentacija „Vilniaus Aukštutinės pilies atkūrimo vizija“. „Mokslo žinių dienos“ rengiamos ir senjorams – Trečiojo amžiaus universiteto (MČTAU) lankytojams. Akad. Algirdas Vaclovas Valiulis skaitė paskaitą „Klimato kaita ir aplinkos tarša – mitas, ar mūsų pačių sukeltos grėsmės?“ Ypač moteris sudomino dr. Edvino Misiukevičiaus paskaita „Spalvotas viendienų pasaulis: formų, funkcijų ir auginimo įvairovė“. Akad. Alvydas Jokubaitis skaitė paskaitą „Religijos fenomenas“. Balandžio mėn. įvyko MČTAU jubiliejinė konferencija „Gyvenimo pilnatvės sraute“. Pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su visuomenine organizacija „Senjorų pasaulis“, kurios nariai dalyvauja skyriaus organizuojamuose renginiuose ir įtraukiami į savanorystės darbus.

Bendradarbiaudamas su visais LMA mokslų skyriais, universitetais bei kitomis mokslo ir kultūros institucijomis, skyrius siekia stiprinti visuomenės domėjimąsi mokslu ir kultūra, viešinti ir skleisti mokslo bei kultūros pasiekimus, pristatydami juos pozityviai ir kurdami tei-

giamas emocijas. Plačiau visuomenei organizuojami mokslininkų ir nusipelnusių asmenų atminimo vakarai, minimi jubiliejai, naujų knygų sutiktuvės ir jų aptarimai, diskusijos aktualiomis temomis, koncertai. Siekdamas stiprinti mokslo ir meno tarpusavio ryšius, skyrius rengia meno kolektyvų pasirodymus, organizuoja išvažiuojamąsias konferencijas, ekskursijas į muziejus, pristato menines programas. Skyrius visuomenei pristatė įdomių knygų, taip pat prisidėjo prie kitų mokslų skyrių organizuojamų naujų knygų pristatymų. Didelio susidomėjimo sulaukė filosofo, rašytojo, publicisto, humanitarinių mokslų daktaro Arvydo Juozaičio knyga „Tikra Sąjūdžio istorija“, kurioje detaliai aprašytas Sąjūdžio Steigiamasis suvažiavimas, vykęs LMA, pabrėžtas didžiulis akademikų indėlis į Sąjūdžio atsiradimą. Skyrius prisidėjo pristatant visuomenei LMA leidžiamos knygų serijos „Mokslas visiems“ knygas: akad. Romualdo Karazijos „Genijai, kurie pakeitė pasaulį“, akad. A.V. Valiulio „Neatsakyti Visatos ir gyvybės raidos klausimai“, akad. Viktorijos Daujotytės „Smulkioji lituanistika“. Taip pat visuomenei pristatyta VDU ir K. Simonavičiaus universitetų išleista prof. dr. Giedrės Kvieskienės ir jos komandos parengta kolektyvinė monografija „Sumaniosios edukacijos komunikacija: *Fluxus* grįstas švietimas“.

Surengtos diskusijos aktualiomis temomis: „Istorinės dramos – mūsų nūdienu“, kurioje aptartos filosofo A. Juozaičio anksčiau išleistos knygos; prof. Liberto Klimkos inicijuota diskusija „Kada Lietuva turės

Iš ciklo „Ižymių žmonių portretai“. Akordeonų orkestro „Consona“ vadovo ir dirigento Ričardo Sviackevičiaus kūrybinės veiklos 55-mečiui skirtas koncertas. Solistai Agnė Stančikaitė ir Ruslanas Grimbovskis. 2025 03 20.

- ↓ Vilniaus kultūros centro moterų choras „Liepos“. Viduryje iš kairės: meno vadovė Audronė Steponavičiūtė Zupkauskienė, skaitovė Aldona Daučiūnienė, koncertmeisterė Loreta Kuliešiuvienė. 2025 09 22.

Operos vaikams „Batuotas katinas“ pagal Šarlio Pero pasaką premjera Lietuvos mokslų akademijoje. Režisierius LMTA prof. Vladimiras Prudnikovas. 2025 03 18.

↓ Iš ciklo „Ižymių žmonių portretai“. Poetės, prozininkės, dramaturgės, vertėjos Violetos Palčinskaitės kūrybos vakaras. Iš kairės: dainų autorius ir atlikėjas Vygantas Kazlauskas, V. Palčinskaitė, leidyklos „Tyto alba“ direktorė Lolita Varanavičienė. 2025 03 27.

valstybės laikrodį?“, subūrusi restauratorius, architektus, dailininkus, Respublikos Seimo narius, savivaldybės atstovus; Reformacijos dienai paminėti surengta diskusija „Evangelikų švietimas ir mokykla Lietuvoje.“ Skyrius taip pat prisdėjo meninėmis programomis, rengiant iškilų mokslininkų jubiliejinius vakarus. Paminėtos buvusių LMA prezidentų akad. Juro Požėlos 100-metis ir akad. Zenono Rokaus Rudziko 85-osios gimimo metinės, įvyko akad. Vidmanto Stanio jubiliejiniai akademiniai skaitymai „Ar pateisins augalai tvarumo lūkesčius ateityje“, kuriuose skyrius parengė muzikinio sveikinimo programas.

Tradicija tapo kasmet meninėmis programomis papuošti Lietuvos mokslo premijos laureato diplomų įteikimo iškilmes, talkinti VLKK, rengiant lietuvių kalbos puoselėtojų apdovanojimo ceremoniją „Sraigės“, su jaunaisiais dainininkais rengti Motinos dienai skirtus vakarus, organizuoti kalėdinius ir naujametinius koncertus.

Ypač daug lankytojų dėmesio sulaukia skyriaus organizuojami ciklo „Įžymių žmo-

nių portretai“ renginiai, skirti ryškioms kūrybinėms asmenybėms pagerbti: muzikologui Viktorui Gerulaičiui, pianistei, kultūrologei Ritai Aleknaitei-Bieliauskienei, dirigentui prof. Ričardui Sviackevičiui, (minint jų jubiliejines sukaktis), rašytojai Violetai Palčinskaitei. Lietuvių dailininko ir kompozitoriaus Mikalojaus Konstantino Čiurlionio 150-osioms gimimo metinėms skaitovė Aldona Daučiūnienė parengė ir drauge su moterų choru „Liepos“ atliko literatūrinę, dailės ir muzikos kompoziciją „Į pačią gilumą iriuos“. Ciklo „Profesorius ir jo mokykla“ renginiuose pristatyti žymūs Lietuvos muzikos ir teatro pedagogai menininkai – pianistė prof. Irena Uss-Armonienė, violončelininkas prof. Rimantas Armonas, kompozitorius ir pedagogas prof. Mindaugas Urbaitis. Ataskaitiniu laikotarpiu įgyvendinta nauja iniciatyva – LMA scenoje pastatyta opera vaikams „Batutas katinas“ pagal Šarlio Pero pasaką. Premjerinį spektaklį maestro Vladimiras Prudnikovas su savo dainavimo klasės studentais skyrė LMA akademikų ir darbuotojų vaikams bei vaikaičiams.

LMA Vrublevskių biblioteka

2025-uosius metus bibliotekoje papuošė gausūs baroko literatūros ir Motiejaus Kazimiero Sarbievijaus 430-ųjų gimimo metinių minėjimai. Juos LMA Vrublevskių biblioteka įprasmino XVI–XVII a. Lietuvos lotyniškosios literatūros vertimų antologija „Palemono šalies giesmės“. Kitas svarbus jubiliejus – 150-osios Mikalojaus Konstantino Čiurlionio gimimo metinės. Joms biblioteka pradėjo ruošti dar 2020 m., kai Mokslinės informacijos skyrius pradėjo rengti Čiurlioniui skirtą bibliografinę rodyklę. 2025 m. medžiaga buvo baigta rinkti ir atliktas autorinis įrašų redagavimas.

2025 m. pradžioje paskelbtą konkursą direktoriaus pareigoms eiti laimėjo iki šiol bibliotekai vadovavęs dr. Sigitas Narbutas.

Ataskaitinių metų pavasarį bibliotekoje įdiegta nauja dokumentų valdymo sistema DBSIS. Jai įdiegti kolektyvas rengėsi iš anksto, todėl ši nauja technologija nesutrikdė bibliotekos veiklos.

INFORMACINIŲ IŠTEKLIŲ KOMPLEKTAVIMAS yra viena iš pagrindinių kiekvienos bibliotekos veiklos sričių. 2025 m. šios srities rodikliai nesumenko – LMAVB saugomų dokumentų fondas pasipildė dau-

Knyga „Palemono šalies giesmės: XVI-XVII a. Lietuvos lotyniškosios poezijos antologija“, sudarytojas ir vertėjas dr. Sigitas Narbutas. LMAVB archyvo nuotr.

giau nei 11,5 tūkst. dokumentų. Per metus Rankraščių skyriuje buvo įsteigti 8 nauji fondai (2024 m. – 6): F461 – Aleksandro Šliaupos, F462 – Vilniaus pedagoginio universiteto Lituanistikos fakulteto (veikė 1944–2009), F463 – Vytauto Juodkazio, F464 – Vytauto Vonsavičiaus, F465 – Zitos Astos Alaunienės, F466 – Romo Batūros, F467 – Reginos Morkūnaitės ir F468 – Kazimiero Garšvos. Spaudinių komplektavimo šaltiniai išliko tie patys, tik pakitė jų procentinė vertė. 2025-aisiais kiek sumenko iš knygų mainų gautų doku-

mentų skaičius – šiuo būdu gauti 1 647 vnt. (2024 m. – 2 997 vnt.). Per metus nutraukti ryšiai su 21 neproduktyviu mainų partneriu. Dėl pandemijos ir Rusijos karo Ukrainoje mainai šioje Europos dalyje drastiškai susitraukė. Vidurinės Azijos partneriai po pandemijos buvo išvis nepasiekiami, todėl jiems spaudinių nesiųsta. Į Pagrindinį fondą neatlygintinai perduotas 3 991 dokumentas, gautas iš privačių asmenų bei įvairių organizacijų. Biblioteka skaitytojams užtikrino nuolatinę prieigą prie 24 duomenų bazių: iš jų 15 buvo prenumeruotos, 3 nupirktos per Lietuvos mokslinių bibliotekų asociaciją, o prie 6 suteikta nemokama prieiga. 2025 m. biblioteka testavo 9 duomenų bases.

INFORMACIJOS IŠTEKLIŲ TVARKYMA bibliotekoje apibūdina įrašų skaičius kataloguose ir duomenų bazėse. Per 2025 m. jų skaičius instituciniame kataloge padidėjo daugiau nei 45 tūkst., o bendras įrašų skaičius šiuo metu siekia per 1 490 tūkst.

LANKYTOJŲ patogumui 2024 m. lapkričio 27 d. bibliotekoje pradėta naudoti debesijos pagrindu veikianti informacinė bibliotekinė sistema BPP „Alma“. Pagal bibliotekos poreikius buvo sukonfigūruota ir veikia BPP „Alma“ vartotojų aplinka – virtualioji biblioteka „Primo VE“. Naudodamiesi virtualiąja biblioteka „Primo VE“, vartotojai gali:

- ieškoti dokumentų visuose LMA Vrublevskių bibliotekos ištekliuose, prenumeruojamose duomenų

bazėse, kolekcijose, institucinėje talpykloje bei atvirosios prieigos elektroniniuose ištekliuose, kuriuose yra daugiau nei penki milijardai bibliografinių įrašų;

- užsisakyti fizinius dokumentus, pratęsti jų grąžinimo terminą, skaityti ir atsisiųsti LMA Vrublevskių bibliotekos prenumeruojamas elektronines knygas bei straipsnius;
- naudotis generatyvinio dirbtinio intelekto įrankiu „Mokslinių tyrimų asistentas“.

Anksčiau ir einamaisiais metais užregistruotų skaitytojų skaičius turi tendenciją mažėti. Per metus bibliotekos skaitytojais tapo 470 asmenų, todėl metų pabaigoje institucija turėjo 5 025 registruotus vartotojus (2024 m. – 5 296).

Minint LMAVB įkūrėjo Tado Vrublevskio (1858–1925) gimtadienį, visą lapkričio mėnesį komunikacijos specialistės kvietė miestiečius tapti šios atminties institucijos skaitytojais.

2025 m. šiek tiek sumažėjo užsienio mokslininkų bei tyrėjų apsilankymų – biblioteka jų sulaukė 129 (2024 m. – 169). Kaip ir anksčiau, gausiausiai čia darbavosi skaitytojai iš Lenkijos (86), jų atvyko iš Vokietijos (8), Baltarusijos (6), JAV, Japonijos ir Austrijos (po 4), Italijos ir Izraelio (po 3), Latvijos bei Ukrainos (po 2), po vieną – iš Estijos, Didžiosios Britanijos, Švedijos, Šveicarijos, Belgijos, Vengrijos ir Kanados.

Mažėjant fiziniam lankytojų skaičiui, turėjo gausėti vartotojų, kurie naudojami elektroninėmis ir virtualiomis

paslaugomis, tačiau taip neatsitiko. 2024-ųjų pabaigoje įdiegus naują BPP „Alma“, teko atnaujinti ir skaitmeninio archyvo programinę įrangą. 2025 m. dukart sutriko pagrindinio BPP „Alma“ serverio veikla, todėl sutrikimų šalinimo metu ir Lietuvoje, ir kitur pasaulyje paslaugos nebuvo teikiamos. Dėl šios priežasties mažėjo paieškų, atsisiuntimų skaičius ir kiti rodikliai. Skaitmeniniame archyve „DSpace“ įvykdyta 4 352 746 paieškų (2024 m. – 4 982 780), 3 874 720 įrašų peržiūrų (2024 m. – 4 807 846), o 3 697 658 visateksčių atsisiuntimų (2024 m. – 4 825 970). Virtualiojoje bibliotekoje (BPP „Alma“ instituciniame kataloge) vykdytos 128 296 paieškos (2024 m. – 135 986) ir 85 237 įrašų peržiūros (2024 m. – 53 972). Per metus suskaitmeninta 73 971 vaizdas (2004 m. – 53 236), iš jų 12 502 – pagal užsakymą (2004 m. – 9 812). Įrašų apie skaitytojams skaitmeniniame archyve prieinamus dokumentus 2025 m. sudarė: 557 bibliotekos leidiniai, 5 625 reti spaudiniai, 9001 rankraštis.

2025 m. gruodžio 31 d.
LMAVB interneto svetainė
turėjo 21 436 vartotojus
(2024 m. gruodžio 31 d. buvo 16 003,
o 2023 m. gruodžio 31 d. – 30 692)
iš 102 šalių (daugiausia
iš Lietuvos, taip pat iš Lenkijos,
JAV, Vokietijos, Rusijos,
Baltarusijos, Didžiosios
Britanijos ir kt.), apsilankiusius
joje 237 813 kartų (2024 –
152 163, o 2023 – 229 846).

MOKSLINIS DARBAS. LMAVB 2025 m. tęsė tris mokslo darbų programas: raštijos paveldo, mokslo istorijos ir bibliometrinius tyrimus. LMAVB darbuotojai paskelbė 18 mokslinių straipsnių, parengė 20 pranešimų, 20 mokslo sklaidos publikacijų, taip pat surengė 15 seminarų.

Šiuo metu LMAVB darbuojasi 12 mokslo daktarų. Bibliotekos darbuotojos dr. Justina Sipavičiūtė, dr. Aušra Čiuladienė, dr. Gita Drungilienė, Edita Keršulytė, Rūta Smažinienė, Margarita Vencloviienė ir dr. Rima Cicėnienė 2025 m. dalyvavo tarptautinėse konferencijose ir skaitė pranešimus.

Kaip ir ankstesniais metais, LMAVB priėmė praktikantų iš aukštųjų mokyklų: tris VU Istorijos fakulteto I pakopos istorijos studijų programos III kurso studentes, taip pat VU Chemijos ir geomokslų fakulteto studentę Gustę Rudaitytę, bibliotekoje atlikusią magistrinę praktiką, po kurios čia buvo įdarbinta eiti restauratorės pareigas. Jos VU apgintas magistro darbas vėliau pateiktas Kilnojamųjų kultūros vertybių restauravimo komisijai, kuri suteikė antrąją restauravimo chemiko technologo kvalifikacinę kategoriją. Rudenį magistrė sėkmingai įstojo į VU doktorantūrą.

KNYGOS. 2025 m. LMAVB išleido dr. Sigitą Narbutą sudarytą ir verstą rinkinį „Palemono šalies giesmės: XVI–XVII a. Lietuvos lotyniškosios poezijos vertimų antologija“; Almos Braziūnienės sudarytą jos pačios ir Gitos Drungilienės, Virginijos Galvanauskaitės, Simonos Jaskelevičiūtės,

JAV lietuvių bendruomenės veikėją, Amerikos lietuvių tarybos narį Joną Antaną Stundžią priėmė LMAVB direktorius dr. Sigitas Narbutas ir bibliotekos Komplektavimo skyriaus vedėja Daiva Liudavičienė. 2025 09 10.

- ↓ Biblioteką aplankė grafas Džordžas Vindzoras (George Windsor), jį lydėjo VU partnerystės prorektorius dr. Artūras Vasiliauskas, bendravo LMAVB Komplektavimo skyriaus vedėjos pavaduotoja Ana Vencloviėnė, direktoriaus pavaduotoja mokslui dr. Rima Cicėnienė ir direktorius dr. Sigitas Narbutas. 2025 05 08.

Iš kairės: LMAVB mokslo darbuotoja Rasa Sperskienė, Vasario 16-osios Akto signataro prof. Mykolo Biržiškos anūkė Danutė Barauskaitė-Mažeikienė ir LMAVB kultūrinės veiklos specialistė Lina Anušauskienė. 2025 05 08. Vikos Petrikaitės nuotraukos

- ↓ Paroda „Lietuvos mokslo knygų menas 1955–2025“. Panevėžio dailės galerija. 2025 05 21. Gedimino Kartano nuotr.

Jadvygos Misiūnienės ir Aušros Rinkūnaitės tekstų rinkinį „Nepažintas senųjų knygų pasaulis: Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės didikų paveldas Vilniaus bibliotekose: parodos katalogas / *The uncharted world of old books: the heritage of the nobility of the Grand Duchy of Lithuania in Vilnius libraries: exhibition catalogue*“ (dailininkas Sigitas Gužauskas, vertėja į anglų kalbą Ana Vencloviėnė); tęstinį mokslo darbų leidinį (t. 14) „LMA Vrublevskių bibliotekos darbai“ (ats. redaktorė Daiva Narbutienė); Kotrynos Rekašiūtės monografiją „Masonai kultūriniam Prūsijos Lietuvos ir Klaipėdos krašto gyvenime (XVIII a. – XX a. pirma pusė)“; spaudai parengtas Algimanto Grigelio leidinys „Ketvirtoji trikampio briauna“ (sudarė Giedrė Miknienė, bibliografinio aprašo redaktorės Vaida Juodėnienė, Giedrė Miknienė, kalbos redaktorius Artūras Judžentis).

KOMPETENCIJA. Bibliotekos darbuotojų profesionalumas vertinamas tiek Lietuvos bibliotekų, kitų atminties institucijų bei kultūros įstaigų, tiek užsienio institucijų bei organizacijų. Vrublevskių žmonės nemažai metų yra svarbių Lietuvos bei užsienio leidinių redakcinių kolegijų nariai, jie dirba įvairių institucijų mokslo tarybose, įvairiose komisijose ir komitetuose. 2025 m. direktoriaus pavaduotoja mokslui dr. R. Cicėnienė išrinkta eLABA konsorciumo valdybos pirmininke.

VIRTUALIOS PARODOS. Nors biblioteka šiuo metu neturi parodinių erdvių, sė-

kmingai rengiamos virtualios parodos. 2025 m. buvo surengta 14 tokių parodų. Per metus jos LMAVB portale peržiūrėtos 9 794 kartus (2024 m. – 6 164). Daugiausia lankytojų dėmesio sulaukė virtualios parodos „Japonistika Vrublevskių bibliotekoje“; „Senųjų dokumentų tekstilinių dalių konservavimas ir restauravimas“; „Drąsiai palaikęs Lietuvą ir lietuvius“; Tado Stanislovo Vrublevskio 100-osioms mirties metinėms“; „Akių ir lietuviško žodžio šviesoje. Petruvi Avizoniui – 150“ bei „Tavo pasaulio puikaus, Kristau, grožybės piešiu“, skirta M. K. Sarbievijaus ir baroko literatūros metams paminėti.

Keletas tradicinių parodų buvo surengta kitų institucijų erdvėse. Didelio atgarsio sulaukė Panevėžio dailės galerijoje Eglės Stasiukaitytės surengta paroda „Lietuvos mokslo knygų menas 1955–2025“.

Skenuotų piešinių kilnojamoji paroda „K. Prošinskio fenomenas: grybų piešiniai“ eksponuota Vilniaus knygų mugėje, Šiaulių apskrities viešojoje P. Višinskio bibliotekoje, Panevėžio apskrities viešojoje G. Petkevičaitės-Bitės bibliotekoje ir Užutrakio dvare. Bibliotekos kiemelyje surengtos dvi parodos: lauko keramikos ir akmens skulptūrų.

2025 m. sėkmingai pradėtas vykdyti skulptūrinės kompozicijos „Žygmantas ir Barbora“ projektas.

SVEČIAI. Biblioteka visame pasaulyje garbėja savo rinkiniais, todėl per 2025 m. ji sulaukė nemažai garbių svečių. Balandžio 16 d. bibliotekoje apsilankė svečiai iš Kazachstano Respublikos: Centrinės rin-

Gedimino Piekuro skulptūra „Žygimantas ir Barbora“. LMAVB nuotr.

kimų komisijos sekretorius p. Mukhtaras Jermanas (Mukhtar Yerman), Kazachstano Respublikos ambasadorius Lietuvoje p. Timūras Urazajevas (Timur B. Urazayev) ir trečioji ambasados sekretorė Malika Orazgalijeva (Malika Orazgaliyeva). Susitikimo metu buvo aptartos galimybės bendradarbiauti su Kazachstano bibliotekomis.

Gegužės 8 d. biblioteką aplankė grafas Džordžas Vindzoras (George Philip Nicholas Windsor, Earl of St Andrews). Britų filantropas ir bibliofilas susipažino su unikaliais dokumentais, liudijančiais apie kelių šimtmečių kultūrinius ir kitokius Lietuvos ir Britanijos ryšius. Stiprų įspūdį visiems padarė svečio gražia lietuvių kalba ištarti pasisveikinimo žodžiai, šiltas ir paprastas jo bendravimo būdas, dėmesys Abiejų Tautų Respublikos istorijai, taip pat žinia, kad grafas mokosi lietuvių kalbos.

Liepos pradžioje bibliotekoje keletą kartų lankėsi ypatinga viešnia – Los Andžele gyvenanti, Holivude gimusi Vasario 16-osios akto signataro prof. Mykolo Biržiškos (1882–1962) anūkė Danutė Barauskaitė-Mažeikienė (Danutė Mažeika).

Birželio 19 d. bibliotekoje viešėjo Kaune gimusi, beveik prieš 80 metų į Kolumbiją su šeima emigravusi Barbora Rimgailaitė (dab. Barbara de Durana). Ji prieš keletą metų savo iniciatyva į ispanų kalbą išvertė Dalios Grinkevičiūtės (1927–1987) knygą „Amžino įšalo žemėje“.

Rugsėjo 10 d. bibliotekoje apsilankė JAV lietuvių bendruomenės veikėjas, Amerikos lietuvių tarybos narys Jonas Antanas Stundžia. Gyvendamas JAV ir dirbdamas tenyktėse lietuvių bendruomenėse, jis renka archyvinę medžiagą, lietuviškus leidinius ir juos savo lėšomis siunčia į Lietuvos atminties institucijas. Svečio apsilankymo išvakarėse biblioteką pasiekė vertingas krovynys: 6 dėžės su spaudiniais, rankraščiais ir kitais unikaliais dokumentais.

Rugsėjo 24 d. bibliotekoje apsilankė Lenkijos bibliotekininkai: Palenkės vaivadijos Lukašo Gurnickio bibliotekos direktorė Ivona Gavel (Iwona Gaweł) ir jos kolegos. Susitikimo metu kalbėtasi apie bendradarbiavimo perspektyvas ir bendrus projektus, pasidalyta informacija apie atminties institucijų pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms ir veiksmus, siekiant apsaugoti kultūros vertybes nuo įvairių grėsmių.

Spalio 22 d. bibliotekoje viešėjo garsus baltistas habil. dr. Ilja Lemeškinas. Jis

čia kuriamam Knygos muziejui perdavė du vertingus eksponatus: XIX a. rotatorių ir ruletę. Abu daiktai priklausė čekų dailininkui Jiriui Altmanui (Jiří Altman, 1942–2023), paskutiniam menininkui, sukūrusiam įsimintiną Pranciškaus Skorinos portretą. Šiuos daiktus bibliotekai padovanojo dailininko palikimu besirūpinanti p. Zuzana Matlachova (Zuzana Matlachová).

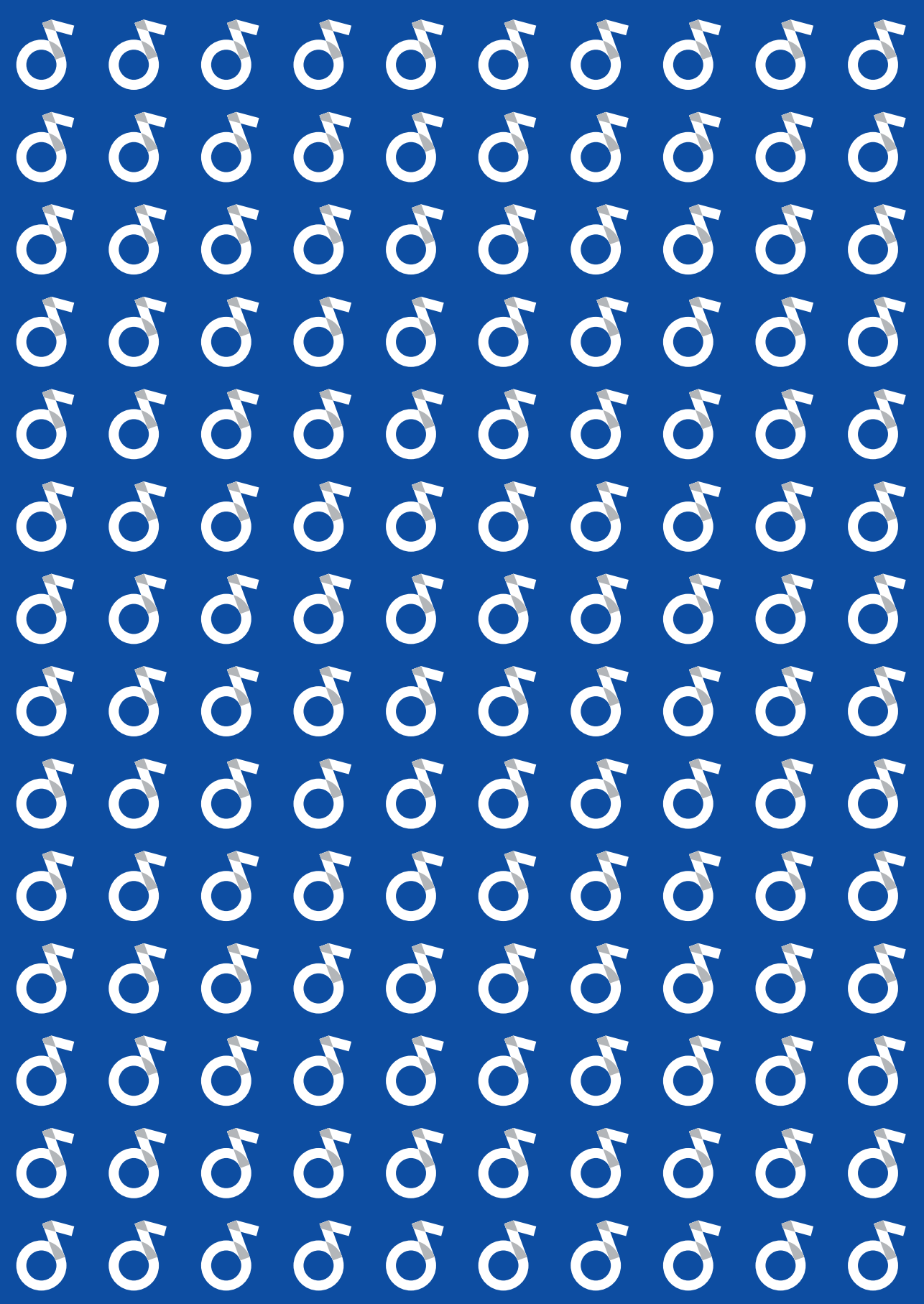
RAŠTIJOS PAVELDO IŠSAUGOJIMUI didelės reikšmės turi darbai, kuriuos atlieka kelių padalinių – pirmiausia Skaitmeninimo ir Dokumentų konservavimo ir restauravimo skyrių – darbuotojai. 2025 m. restauruota per 25 tūkst. sąlyginių dokumentų lapų, įrišta 1 382 knygos, fotografuota per 4 tūkst., kserokopijuota beveik 2 tūkst. dokumentų, nuskenuota per 73 tūkst. dokumentų vaizdų.

Ypatingo specialistų susitelkimo poreikio problema, ištikusi Retų spaudinių

skyriaus saugyklą. Keliuose čia saugomuose XVI–XVII a. leidiniuose buvo aptikta vabzdžių kenkėjų. Infekuotos knygos buvo izoliuotos, pritaikytos vabzdžių atbaidymo priemonės, lygiagrečiai vykdyta stebėseną – tikrintos ir valytos kitos greta saugotos knygos. Tačiau tapo aišku, kad šių priemonių nepakanka. Tinkamiausias sprendimas būtų anksinis kenkėjų vabzdžių naikinimo metodas. Analizuoti šio metodo taikymo variantai ir parengta techninė specifikacija viešųjų pirkimų komisijai.

RENOVUOJAMAME LMA Vrublevskių bibliotekos pagrindiniame pastate iki rugsėjo dalinai įrengtos elektros tiekimo, vandentiekio bei nuotekų šalinimo sistemos, dalinai įrengti kompiuteriniai tinklai, restauruotos ir išgabentos istorinės durys bei istorinis parketas, įrengtos dvi ventiliacinės kameros ir išvedžiotas vėdinimo vamzdynas.

Finansai

LMA biudžetinių lėšų panaudojimas programai „Mokslinių tyrimų plėtojimas bei jų rezultatų panaudojimo efektyvumo didinimas“ vykdyti 2025 m.

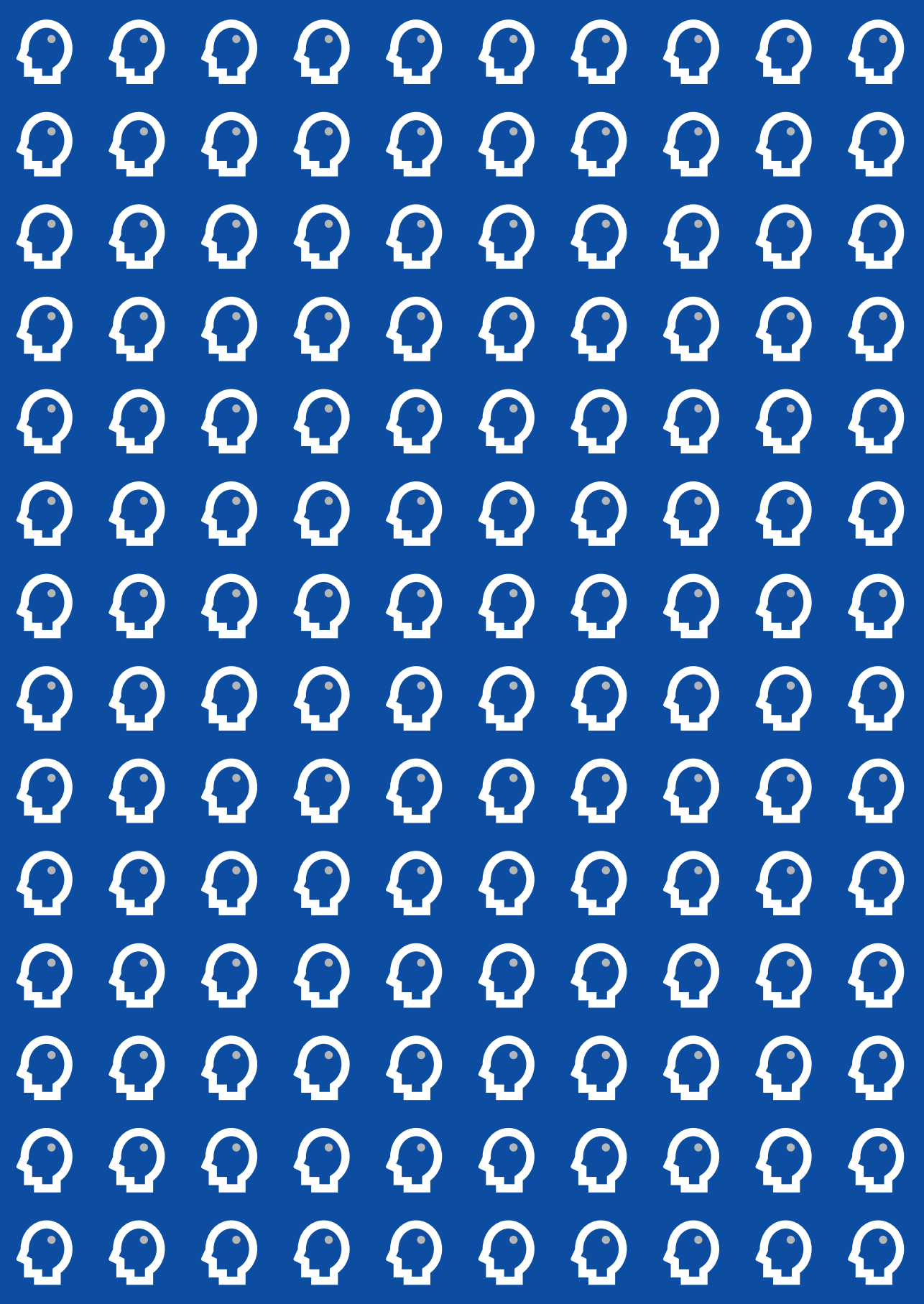
Tūkst. eurų

2025 M. SKIRTI VALSTYBĖS BIUDŽETO ASIGNAVIMAI	2072,0
darbo užmokestis ir socialinis draudimas	1546,2
darbo užmokestis	1521,0
socialinio draudimo įmokos	25,2
prekių ir paslaugų naudojimo išlaidos:	210,2
medicininė prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidos	0,6
ryšių paslaugos	0,6
transporto išlaikymo ir transporto paslaugų įsigijimo išlaidos	4,7
viešinimo išlaidos	1,8
komandiruočių išlaidos	19,2
aprangos ir patalynės įsigijimo bei priežiūros išlaidos	0,1
komunalinių paslaugų įsigijimo išlaidos	42,8
informacinių technologijų prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidos	14,8
reprezentacinės išlaidos	5,1
kitų prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidos	120,5
kitos išmokos:	315,6
darbdavių socialinė parama	2,7
stipendijos	68,0
LMA narių emeritų ir darbo santykių neturinčių vyresnių nei 65 metų tikrųjų narių išmokos	215,7
LMA mokslo premijos	26,5
LMA atstovavimo išlaidos	2,7
2025 m. LMA pajamų įmokų lėšos	78,1
iš jų 20,3 tūkst. eurų panaudota LMA narių emeritų ir darbo santykių neturinčių vyresnių nei 65 metų tikrųjų narių išmokoms	

Kitų institucijos lėšų panaudojimas

- LR švietimo, mokslo ir sporto ministerijos skirtos 36,7 tūkst. eurų lėšos pavedimams vykdyti panaudotos Lietuvos mokslo premijų komisijos, kurią techniškai aptarnauja LMA, veiklos išlaidoms apmokėti, o 24,2 tūkst. eurų – Baltijos šalių apdovanojimų konkurso „Women in Science Baltic Fellowship“ laureačių stipendijoms mokėti.
- UAB „Thermo Fisher Scientific Baltics“ skirta 3,1 tūkst. eurų parama buvo panaudota Lietuvos jaunųjų mokslininkų konferencijai „Bioateitis: gamtos ir gyvybės mokslų perspektyvos“ organizuoti.
- 13-osios jaunųjų mokslininkų konferencijos „Fizinių ir technologijos mokslų tarpdalykiniai tyrimai“ organizavimo išlaidoms apmokėti panaudota VŠĮ Visorių informacinių technologijų parkas skirta 0,9 tūkst. eurų parama.

Priedai

LMA ir Jaunosios akademijos narių apdovanojimai ir pripažinimas

Už reikšmingus darbus ir Lietuvos vardo garsinimą pasaulyje 2025 m. keletas akademikų apdovanoti Lietuvos valstybės ordinais ir medaliais. A. Ramanavičius apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi, G. Račiukaitis – Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Karininko kryžiumi, P. Duchovskis, V. Getautis, G. Niaura ir G. Valkiūnas – Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Riterio kryžiumi, o A. Jokubaitis apdovanotas ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ medaliu.

Č. Venclovui (su bendraautoriais) ir J. V. Gražulevičiui (su bendraautoriais) paskirtos Lietuvos mokslo premijos. J. Sprindytei skirta Vyriausybės kultūros ir meno premija už svarų indėlį į kultūrą ir meną bei ypatingus nuopelnus. Minint Mikalojaus Konstantino Čiurlionio 150-ąsias gimimo metines Vyriausybės padėkos raštu ir proginiu sidabrinu medaliu apdovanotas A. Andrijauskas.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2025 m. suteikė nacionalinio mecenato vardą akad. E. A. Janulaičiui (UAB „J investicijos“); Kultūros ministerija suteikė kultūros ir meno srities bendruomenių mecenatų vardą V. A. Bumeliui („Northway“ įmonių grupė).

2025 m. akademikai ir Jaunosios akademijos nariai bei alumnai buvo pagerbti įvairiais nacionaliniais ir tarptautiniais apdovanojimais bei premijomis. Baltijos šalių stipendijų konkurso „Moterims moksle“ laureate tapo jaunoji akademikė Rūta Ubarevičienė. G. Račiukaičiui įteiktas latvių dainininkės Inesės Galantės (Inese Galante) fondo įsteigtas Baltijos apdovanojimas už svarų indėlį į mokslo plėtrą bei Vilniaus miesto Šv. Kristoforo apdovanojimas už nuopelnus mokslui. G. Tamulaitis su CERN kolektyvu apdovanotas Proveržio premija fundamentinės fizikos srityje. G. Juzeliūnui paskirta 2025 metų Vilniaus miesto mokslininkų premija.

V. Daujotytės knyga „Kai rašai, nebijai. Autobiografiniai tekstai“ laimėjo Metų knygos titulą negrožinių knygų kategorijoje. Literatūros festivalyje „Open Books“ akademiškai už knygą „Trumpės“ skirta elektroninių ir audioknygų platformos *Antanukas.lt* premija „Už negrožinės knygos grožį“. B. Stundžiai skirta kalbininko Petro Būtėno ir jo mokinės Aleksandros Kazickienės atminimo premija, taip pat Gabrielės Petkevičaitės-Bitės atminimo medalis „Tarnaukite Lietuvai“ už savanorystės kultūros sklaidą Lietuvoje.

D. Kaunui skirta Klaipėdos r. savivaldybės Ievos Simonaitytės vardo 2025 metų premija ir Seimo Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos padėkos raštas. D. Klajumienei skirtas Lietuvos dailės istorikų draugijos apdovanojimas „Vlado Drėmos lupa“. G. Blažienę Genealogijos, heraldikos ir veksilologijos institutas apdovanojo vardiniu auksiniu ženklu „Už nuopelnus genealogijai“.

R. Dubakienei įteiktas Valstybinės lietuvių kalbos komisijos apdovanojimas už mokslo populiarinimo knygą „Įdomioji alergologija“. R. Benečiui įteiktas Kauno krašto pramonės ir prekybos rūmų apdovanojimas. V. Kučinskui už mokslo darbų ciklą „Mikroevoliuciniai procesai lietuvių genome“ skirta LMA P. Šivickio (biologija) premija. E. Bartkienės darbai, 2025 m. paskelbus reitingus už 2024 m., pripažinti patekę į 2 proc. „Top Researchers List“ (geriausiai vertinamų mokslininkų sąrašo) subkategorijoje „Maisto mokslas“. L. Kupčinskui įteiktas Lenkijos hepatologų asociacijos prizas „Z Serca dla Wątroby“. Jaun. akad. Mantas Šimėnas gavo „New voices in MR“ apdovanojimą už publikaciją „Journal of Magnetic Resonance“. Jaun. akad. Judita Šulteckė apdovanota „Scientific Innovation in Road Engineering“ prestižiniuose „Baltic Road Awards“ apdovanojimuose už žiedinės ekonomikos principų diegimą kelių tiesyboje. Jaun. akad. Rokas Kondrotas laimėjo Baltijos-Amerikos laisvės fondo stipendiją stažuotei į Jungtines Amerikos Valstijas.

J. Banys Kišiniove buvo inauguruotas Moldovos mokslų akademijos garbės nariu, jam suteiktas Ukrainos nacionalinės mokslų akademijos Garbės daktaro vardas. I. Dabašinskienei suteiktas Mariupolio valstybinio universiteto Garbės profesorės vardas. Jai taip pat skirtas Donecko srities valstybinės (karinės) administracijos apdovanojimas „Pagarbos ženklas“ (medalis) už paramą Ukrainai, Azovo pulko simbolinis apdovanojimas – medalis (atminimo ženklas) „AZOV. Be apribojimų“, Taraso Ševčenkos nacionalinio universiteto garbės (padėkos) medalis (ženklas). Akademikė inauguruota Vytauto Didžiojo universiteto rektore. Ateities biomedicinos fondo įkūrėjui E. A. Janulaičiui už VU misijos suvokimą ir reikšmingą daugiau kaip 1 mln. eurų siekiančią finansinę paramą VU fondui suteiktas Vilniaus universiteto mecenato vardas.

G. Daunoravičienei skirta LMTA 2025 metų AČIŪ padėka. A. Beinorius – VU Rektorius mokslo premijos laureatas. A. Povilaitis apdovanotas VDU rektorės ir Senato pirmininko padėka už akademinę veiklą Vytauto Didžiojo universiteto labai bei VDU ŽŪA kanclerės padėka už MTEP veiklą. M. Ružauskas įvertintas LSMU rektorius padėka už indėlį į universiteto plėtrą, LSMU vardo garsinimą ir pastangas kurti stipresnę, pažangesnę ir atviresnę akademinę bendruomenę. E. Šarauskis – VDU ŽŪA Mokslo premijų konkurso 1-osios vietos laimėtojas (kartu su bendraautoriais); apdovanotas premija ir diplomu. D. Steponavičius apdovanotas VDU padėka – geriausiai studentų įvertintas 2024–2025 mokslo metų Žemės ūkio akademijos Inžinerijos fakulteto dėstytojas. R. Žaliūnas apdovanotas LSMU padėka. Vilniaus universiteto rektorius premija

už išskirtinius mokslo ir akademinus pasiekimus 2025 m. skirta jaunesiems akademikams Gražinai Korvel, Irmai Mačkinei ir LMAJA alumnui Mangirdui Malinauskui. LAMMC padėką už aktyvią mokslinę veiklą pelnė jaun. akad. Neringa Rasiukevičiūtė. Jaun. akad. Julius Vengelis išrinktas į „SPIE Optical Engineering“ žurnalo redakcinę kolegiją, jaun. akad. Justina Gaidukevič tapo žurnalo „Chemija“ vyriausiojo redaktoriaus pavaduotoja.

Akademikams J. Baniui, V. Daujotytei-Pakerienei, E. A. Janulaičiui ir G. Tautvaišienei įteiktas mineralogo ir švietėjo Ignoto Domeikos atminimo medalis (I. Domeikos draugija). V. Razumas ir G. Račiukaitis apdovanoti Teodoro Grotuso medaliu, E. Norkus – Teodoro Grotuso medaliu ir LMA atminimo medaliu, taip pat gavo Lietuvos Respublikos Prezidento sveikinimo raštą. LMA atminimo medaliais taip pat įvertinti J. Augutis, A. Laucevičius, A. Malinauskas, E. Norkus, V. Ruzgas, A. Sederevičius, V. Stanys, R. Šiaučiūnas, P. Viškelis, V. Žulkus.

2 PRIEDAS

LMA narių veiklos rezultatai,
leidybinė mokslo žinių sklaida

I LENTELĖ

LMA narių tiriamųjų ir mokslo populiarinimo darbų skaičius 2025 m.,
narių pripažinimas

	HSMS	MFChMS	BMGMS	ŽŪMMS	TMS	Iš viso
Narių skaičius (be užsienio narių)	35	42	43	29	32	181
Paskelbta leidinių (monografijų, vadovėlių, knygų)	16	–	4	7	3	30
Gauta patentų	–	6	5	4	9	24
Paskelbta mokslo straipsnių	70	174	127	105	162	638
Iš jų „Clarivate“ ir „Scopus“ indeksuo- jamuose tarptauti- niuose leidiniuose	34	172	115	79	148	548
Paskelbta mokslą populiarinančių straipsnių	101	30	55	87	34	307
Kalbėta renginiuose visuomenei, radijo ir TV laidose	192	35	69	54	25	375
Vykdyta konkursinių mokslo projektų	39	60	54	45	53	251
Iš jų tarptautinių	14	24	28	18	38	122
Atlikta ekspertizių LMA vardu	120	102	180	33	120	555
Pažymėti Lietuvos ir užsienio valstybiniais apdovanojimais	1	4	1	–	1	7
Gavo Lietuvos ir tarptautines mokslo premijas	–	2	1	–	1	4

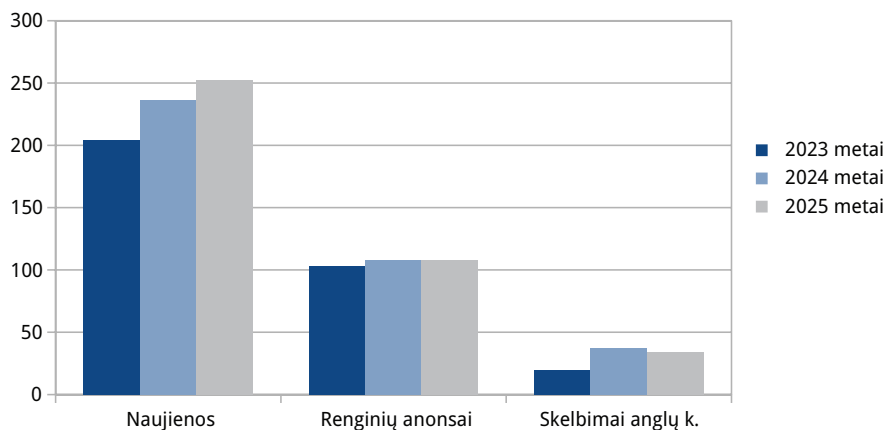
II LENTELE

Informacija apie LMA leidžiamus
periodinius mokslo žurnalus

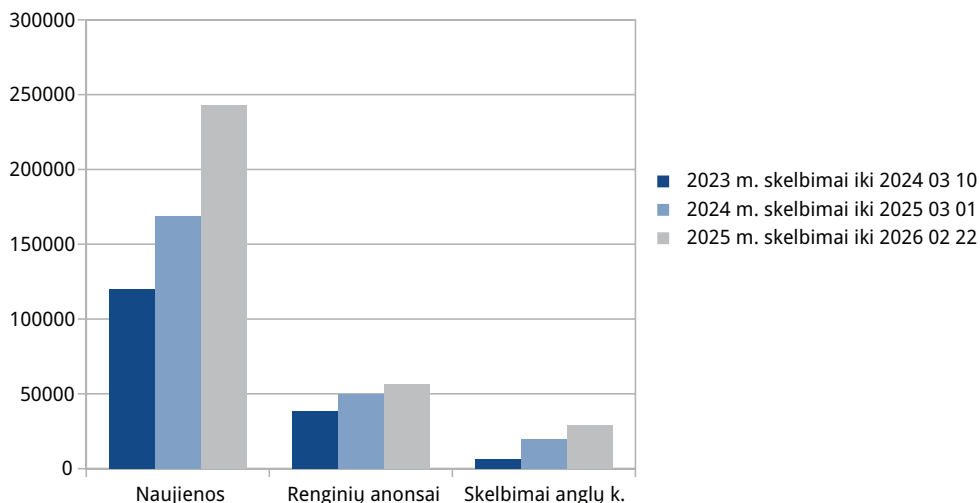
LMA žurnalo pavadinimas	Mokslo sritis	Kuruojantis mokslų skyrius	Redakcinės kolegijos pirmininkas	Išleista spaudos lankų	Paskelbta straipsnių
Lituanistica	Humanitariniai mokslai	HSMS	Eugenijus Jovaiša	61,25	23
Menotyra			Rasa Vasinauskaitė	26,5	11
Filosofija. Sociologija			Socialiniai mokslai	Aušra Maslauskaitė	57,5
Lithuanian Journal of Physics	Gamtos mokslai	MFChMS	Jūras Banys	35,25	21
Chemija			Aivaras Kareiva	38,0	26
Biologija		BMGMS	Algimantas Paulauskas	44,75	14
Energetika	Technologijos mokslai	TMS	Rolandas Urbonas	13,25	7

Lietuvos mokslų akademijos 2025 metų veiklos rodikliai

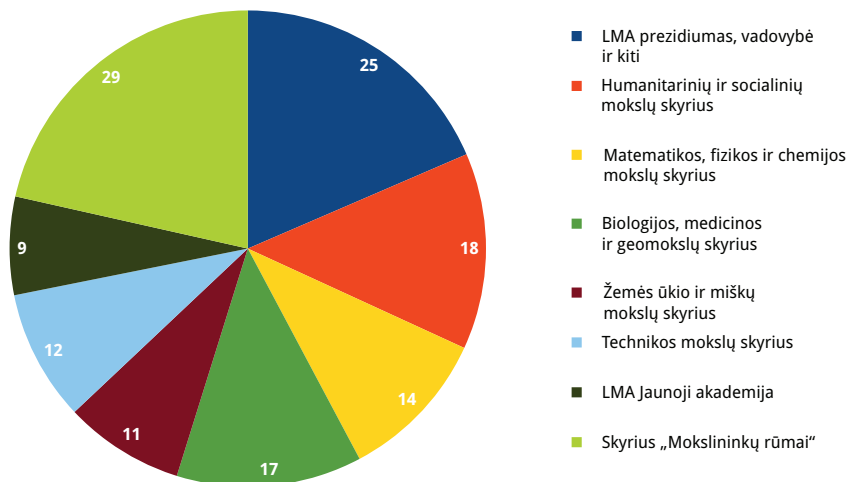
Skelbimų LMA svetainėje skaičiaus palyginimas pagal metus

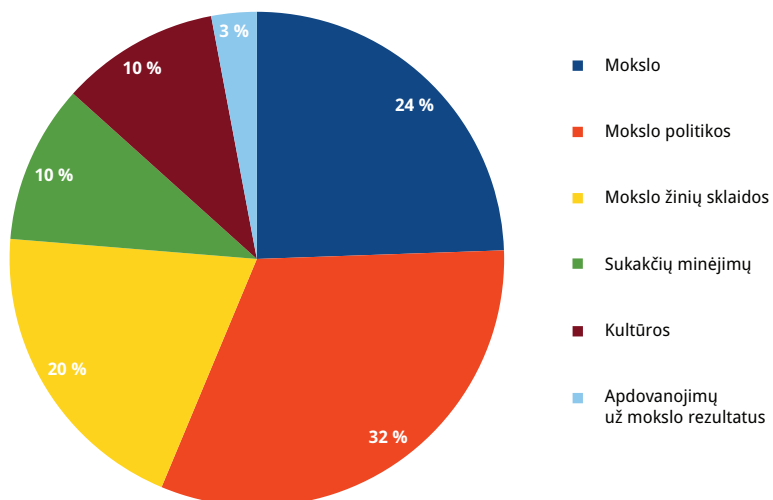
Skelbimų LMA svetainėje peržiūrų skaičiaus palyginimas pagal metus

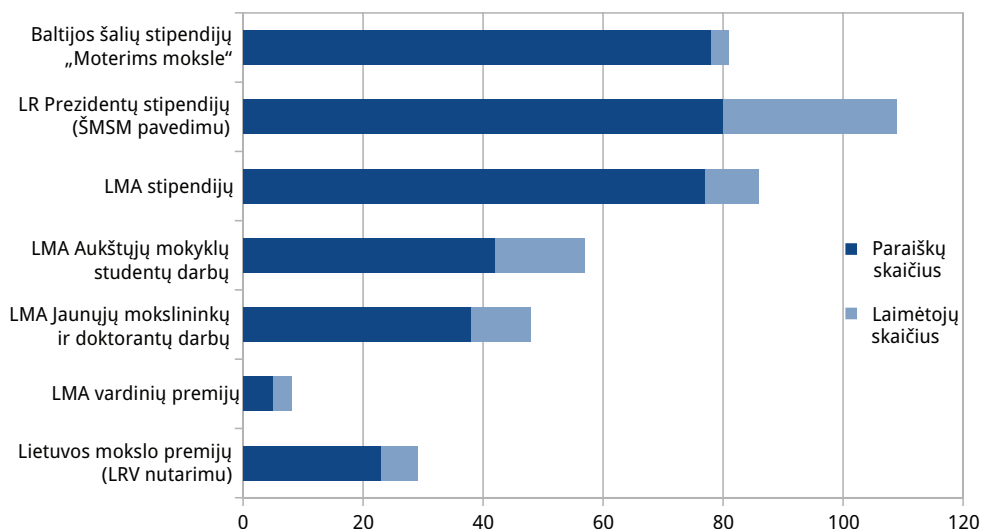
LMA padaliniai savarankiškai ir su partneriais 2025 m. organizavo 135 renginius

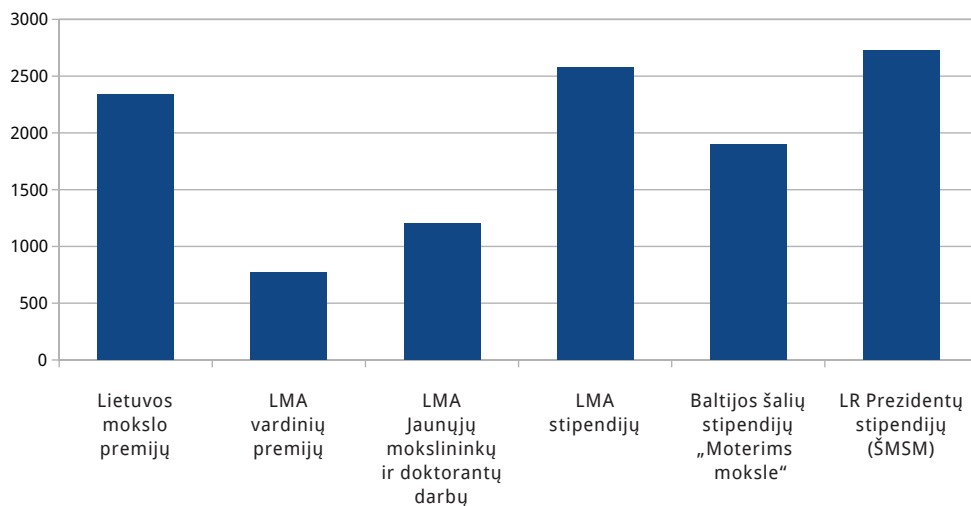
LMA 2025 m. organizuoti renginiai pagal pobūdį

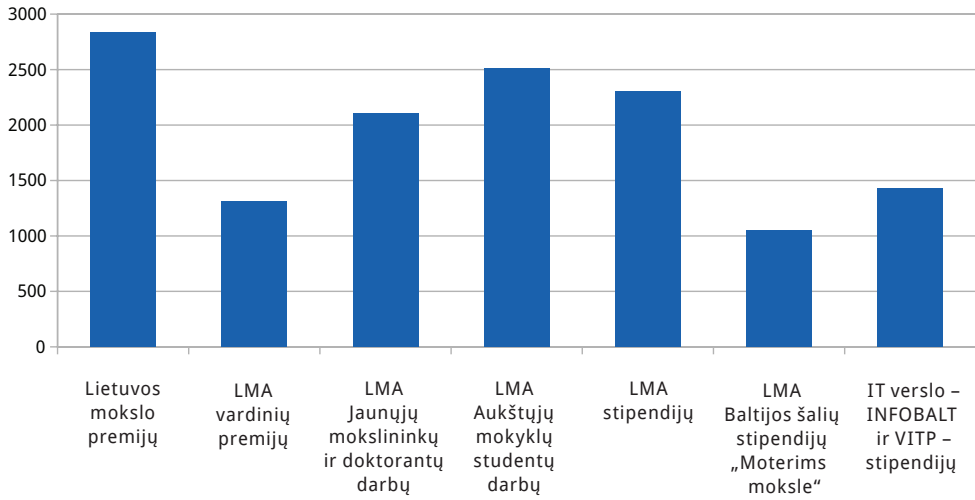
LMA 2025 m. įvykusių konkursų paraiškų ir laimėtojų skaičiai

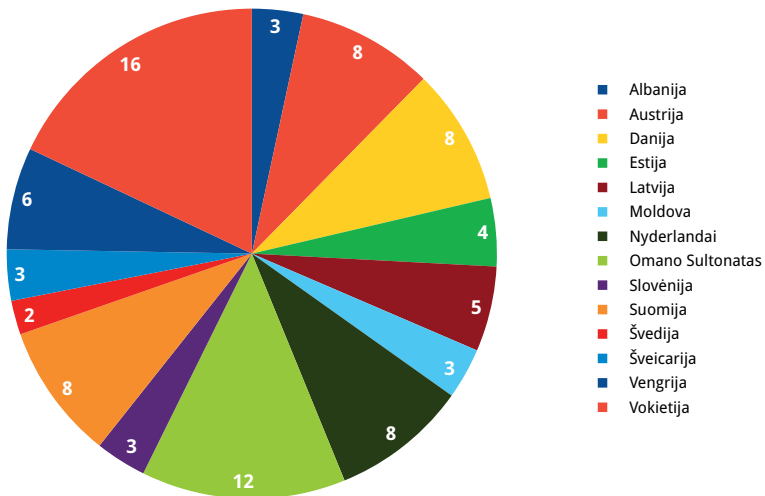
2025 m. LMA organizuotų konkursų skelbimų peržiūros

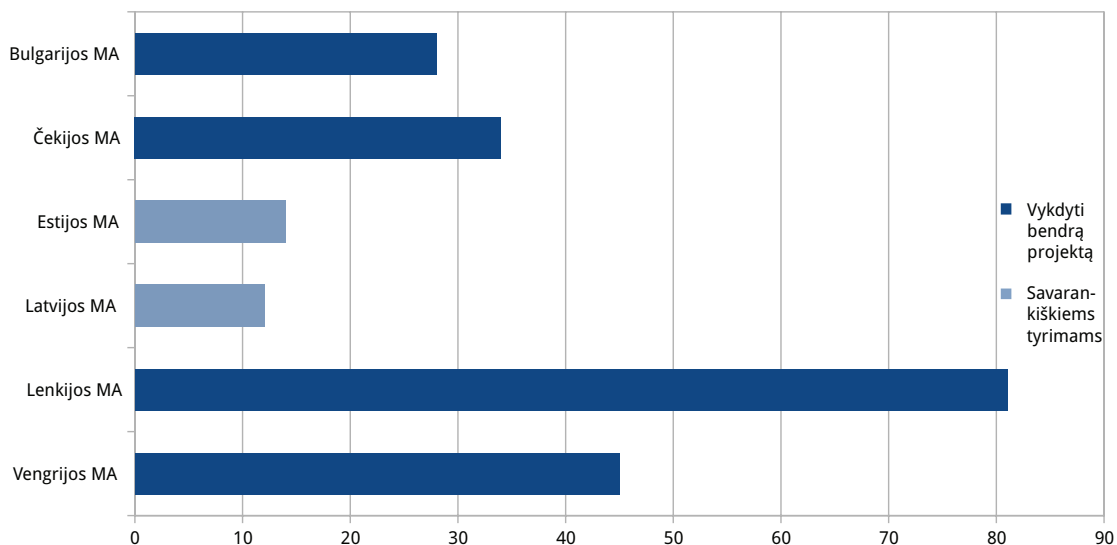
LMA organizuotų konkursų 2025 m. paskelbtų rezultatų peržiūros

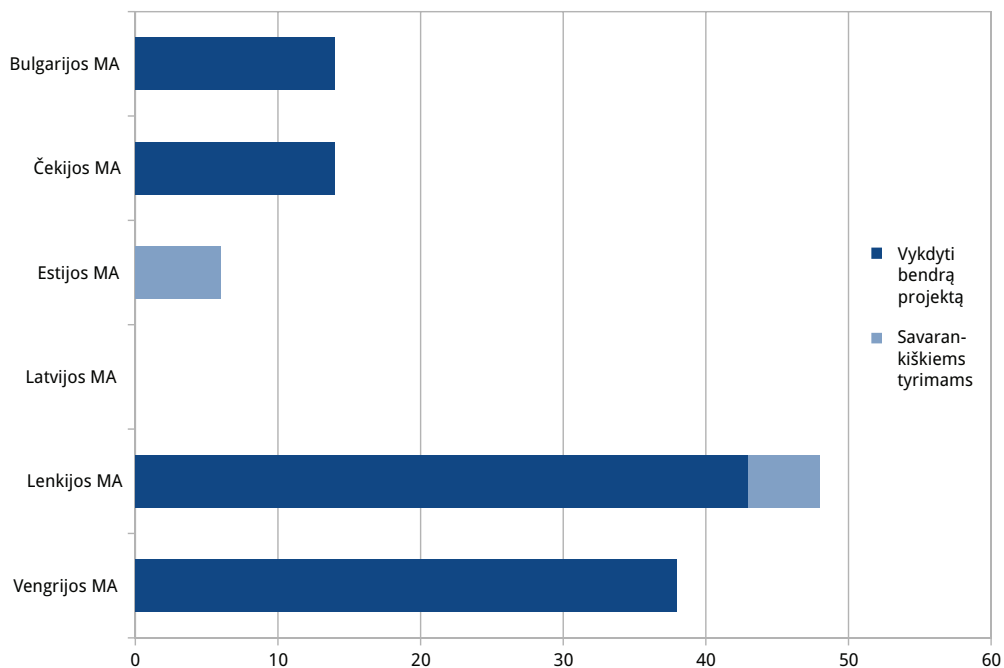
LMA komandiruočių 2025 m. šalys ir trukmė

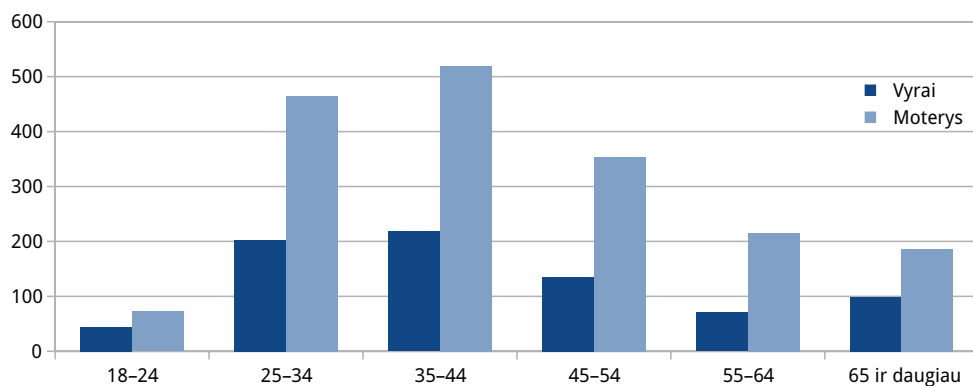
Moksliniai mainai 2025 m.: išvykimo dienų skaičius pagal tikslus

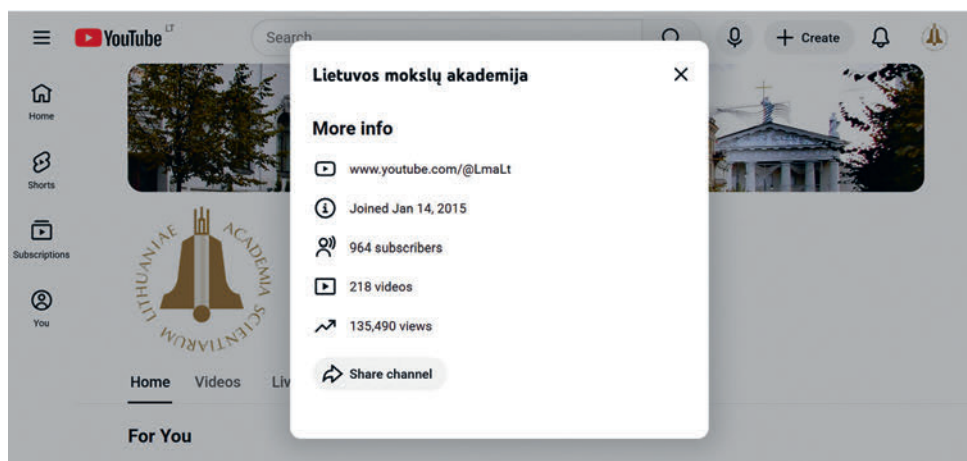
Moksliniai mainai 2025 m.: atvykimo dienų skaičius pagal tikslus

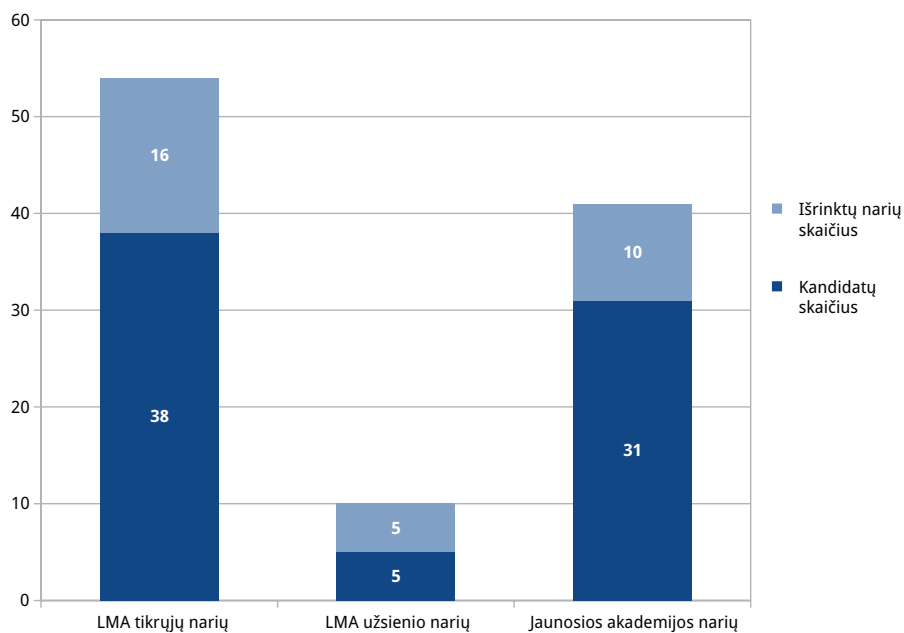
Sekėjai LMA feisbuko paskyroje pagal amžių (2026 03 06)

LMA YouTube kanalo duomenys (2026 03 06)

LMA 2025 m. įvykų rinkimai

4 PRIEDAS

Lietuvos mokslų akademijos narių sąrašas

2025 m. gruodžio 31 d.

TIKRIEJI NARIAI

Darius Abramavičius • Egidijus Aleksandravičius • Kęstutis Armolaitis • Juozas Augutis • Jūras Banys • Rimantas Barauskas • Romas Baronas • Elena Bartkienė • Audrius Beinorius • Rimantas Benetis • Albertas Bitinas • Vidmantas Bižokas • Marijonas Bogdevičius • Vilmantė Borutaitė • Gediminas Brazaitis • Arūnas Bukantis • Eugenijus Butkus • Raimondas Čiegis • Ineta Dabašinskienė • Zenonas Dabkevičius • Darius Danusevičius • Rolanas Daukševičius • Gražina Daunoravičienė • Audrius Dėdėlė • Rūta Dubakienė • Artūras Dubickas • Audrius Dubietis • Pavelas Duchovskis • Gintautas Dzemyda • Algis Džiugys • Arvaidas Galdikas • Ramūnas Garunkštis • Vytautas Getautis • Juozas Vidas Gražulevičius • Saulius Grigalevičius • Vidmantas Gulbinas • Rimantas Jankauskas • Rūta Janonienė • Sonata Jarmalaitė • Alvydas Jokubaitis • Gediminas Juzeliūnas • Tomas Kačerauskas • Rimantas Kačianauskas • Žydrė Kadžiulienė • Gintaris Kaklauskas • Artūras Kaklauskas • Algirdas Kaliatka • Aivaras Kareiva • Evaldas Kazlauskas • Dalia Klajumienė • Saulius Klimašauskas • Jūratė Kriauciūnienė • Albinas Kuncevičius • Limas Kupčinskis • Olga Kurasova • Arvydas Laurinavičius • Romas Lazutka • Remigijus Leipus • Vaiva Lesauskaitė • Ričardas Makuška • Mindaugas Malakauskas • Albertas Malinauskas • Audrius Sigitas Maruška • Aušra Maslauskaitė • Daumantas Matulis • Jonas Mažeika • Linas Mažutis • Valentinas Mikelėnas • Vytautas Nekrošius • Gediminas Niaura • Eugenijus Norkus • Zenonas Norkus • Sergej Olenin • Rolandas Palekas • Rimvydas Petrauskas • Konstantinas Pileckas • Alfas Pliūra • Dainora Pociūtė-Abukevičienė • Sigitas Podėnas • Arvydas Vytautas Povilaitis • Gediminas Račiukaitis • Minvydas Kazys Ragulskis • Rimantas Ramanauskas • Almira Ramanavičienė • Arūnas Ramanavičius • Daiva Rastenytė • Valdemaras Razumas • Egidijus Rimkus • Vytautas Ruzgas • Modestas Ružauskas • Giedrė Samuolienė • Jūratė Sprindytė • Darius Staliūnas • Vidmantas Stanys • Gediminas Staugaitis • Dainius Steponavičius • Kęstutis Strupas • Bonifacas Stundžia • Egidijus Šarauskis • Raimundas Šiaučiūnas • Jonas Šiaulyš • Virginijus Šikšnys • Gintautas Tamulaitis • Sigitas Tamulevičius • Gražina Tautvaišienė • Andrius

Vaišnys • Juozas Valivonis • Gediminas Valkiūnas • Gintaras Valušis • Česlovas Venclovas
• Petras Rimantas Venskutonis • Remigijus Žaliūnas • Henrikas Žilinskas • Artūras
Žukauskas • Aurelija Žvirblienė

NARIAI EMERITAI

Antanas Andrijauskas • Vilijandas Bagdonavičius • Vytautas Basys • Grasilda Blažienė
• Vincas Būda • Vladas Algirdas Bumelis • Antanas Buračas • Viktorija Daujotytė-
Pakerienė • Mykolas Daunys • Algirdas Gaižutis • Jonas Grigas • Algimantas Grigelis
• Feliksas Ivanauskas • Eugenijus Arvydas Janulaitis • Eugenijus Jovaiša • Česlovas Jukna
• Benediktas Juodka • Gytis Juška • Stasys Karazija • Romualdas Karazija • Domas Kaunas
• Rymantas Jonas Kažys • Zigmuntas Kiaupa • Kęstutis Kilkus • Arūnas Krotkus • Vaidutis
Kučinskas • Zita Aušrelė Kučinskienė • Juozas Kulys • Giedrius Antanas Kuprevičius
• Pranas Kūris • Albinas Kusta • Aleksandras Laucevičius • Valdas Stanislovas
Laurinavičius • Antanas Laurinčikas • Eugenijus Manstavičius • Vytautas Martinkus
• Arvydas Virgilijus Matulionis • Robert Mokrik • Gediminas Motuza Matuzevičius
• Algirdas Juozas Motuzas • Jonas Remigijus Naujalis • Vytautas Ostasevičius • Vygantas
Paulauskas • Povilas Poškas • Algirdas Jonas Raila • Mifodijus Sapagovas • Kęstutis
Sasnauskas • Antanas Sederevičius • Vytautas Konstantinas Sirvydis • Vytautas Jonas
Sirvydis • Algirdas Sliesaravičius • Algirdas Petras Stabinis • Jurgis Kazimieras Staniškis
• Donatas Surgailis • Giedrius Uždavins • Juozas Vidmantis Vaitkus • Algirdas Vaclovas
Valiulis • Leonas Valkūnas • Veronika Vasiliauskienė • Jurgis Vilemas • Pranas Viškėlis
• Edmundas Kazimieras Zavadskas • Mečislovas Žalakevičius • Antanas Žilinskas
• Gintautas Žintelis • Vladas Žulkus

UŽSIENIO NARIAI

Hojatas Adeli (Hojjat Adeli) • Makoto Asašima (Makoto Asashima) • Algirdas Avižienis
• Petras V. Avižonis • Aleksejus Bogdanovas (Aleksej Bogdanov) • Deividas Bridžesas
(David Bridges) • Endriu Bušas (Andrew Bush) • Dzinde Cao (Jinde Cao) • Pjetras
Umbertas Dinis (Pietro Umberto Dini) • Vinfridas Drochneris (Winfried Drochner)
• Robertas Nilas Džounsas (Robert Neil Jones) • Svenas Ekdalis (Sven Ekdahl) • Hansas
Jurgenas Foitas (Hans Jürgen Voigt) • André Frankė (Andre Franke) • Maiklas Fulas
(Michael Fullen) • Rivneras Ganijevas (Rivner Ganiev) • Frydrichas Gėcė (Friedrich
Götze) • Jurijus Gleba (Jurij Gleba) • Nazimas Gruda (Nazim Gruda) • Janas Harfas
(Jan Harff) • Sergejus Inge-Večtomovas (Sergej Inge-Večtomov) • Janas Jankovskis

(Jan Jankowski) • Haincas Jerochas (Heinz Jeroch) • Janas Jurkevičius (Jan Jurkiewicz)
• Tomas Justelis (Thomas Jüstel) • Janušas Kacpžykas (Janusz Kacprzyk) • Saulius
Kačiulis • Zdzislavas Kaveckis (Zdzisław Kawecki) • Emilis (Emile) Knystautas • Ričardas
Gajus Komptonas (Richard Guy Compton) • Barbara Elizabetė Lotenbach (Barbara
Elisabeth Lothenbach) • Ivanas Karlas Erikas Magnusonas (Ivan Karl-Eric Magnusson)
• Pėteris Malfertaineris (Peter Malfertheiner) • Maitas Metspalu (Mait Metspalu) • Algis
Mickūnas • Zenonas Mruzas (Zenon Mróz) • Abdulas Munemas Muazenas (Abdul
Mounem Mouazen) • Žeraras Muru (Gérard Albert Mourou) • Stenas Nilsonas (Sten
Nilsson) • Panas M. Pardalas (Panos M. Pardalos) • Filipas Patsalis (Philippos C. Patsalis)
• Dmitrijus Pavlovas (Dmitrij Pavlov) • Hansas Hartmutas Pėteris (Hans Hartmut Peter)
• Bernhardas Pėtersas (Bernhard Peters) • Andrė Priumo (André Preumont) • Danielis Pti
(Daniel Petit) • Reinas Raudas (Rein Raud) • Baiba Rivža • Migelis Sanchuanas (Miguel
A. F. Sanjuan) • Eva Marija Severinon (Eva Maria Severinon) • Karlas Skirnisonas
(Karl Skirnisson) • Kenvėjus Montgomeris Smitas (Kenway Montgomery Smith) • Janas
Erikas Solheimas (Jan Erik Solheim) • Tarmas Somerė (Tarmo Soomere) • Ojaras Sparytis
(Ojārs Spārītis) • Voldemaras Strykis (Voldemārs Strīķis) • Rolandas Sune Svanbergas
(Roland Sune Svanberg) • Robertas Džeimsas Šileris (Robert James Shiller) • Michailas
Šūras (Michael Shur) • Rimas Vaičaitis • Rynkas van Hrondelė (Rienk van Grondelle)
• Rimvydas Vasaitis • Dyteris Verneris (Dieter Werner) • Richardas Vilemsas (Richard
Villems) • Antoninas Zikikis (Antonino Zichichi)

5 PRIEDAS

LMA ir su partneriais organizuoti 2025 metų renginiai

SAUSIS

- 8 [Konferencija „Amžinoji reforma – ar ne laikas leisti mokytojui ramiai dirbti?“](#)
- 14 [Diskusija „Kada Lietuva turės valstybės laikrodį?“](#)
- 15 [Konferencija „Kalba, tauta, valstybė“, skirta akademiko Zigmo Zinkevičiaus šimtmečiui](#)
- 16 [Ataskaitinis LMA Matematikos, fizikos ir chemijos mokslų skyriaus susirinkimas ir popietė, skirta akademiko Ariano Prokopčiko \(1924–2001\) 100-osioms gimimo metinėms](#)
- 22 LMA Jaunosios akademijos narių vizitas Švietimo, mokslo ir sporto ministerijoje ir susitikimas su jos vadovybe
- 27 [Akad. Algirdo Vaclovo Valiulio paskaita „Klimato kaita ir aplinkos tarša – mitas ar pačių sukeltos grėsmės?“](#)
- 28 [Ataskaitinis LMA Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus narių susirinkimas](#)
- 30 [Mokslo konferencija „Nomadiškumas, judėjimas, migravimas filosofiniu, sociologiniu ir komunikaciniu požiūriu“](#)

VASARIS

- 3 [Ataskaitinis LMA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus narių susirinkimas](#)
- 3 Ataskaitinis LMA Jaunosios akademijos narių visuotinis susirinkimas
- 4 [Ataskaitinis ir rinkiminis LMA Technikos mokslų skyriaus narių susirinkimas](#)
- 13 [Jubiliejinis Viktoro Gerulaičio kūrybos vakaras „Svečiuose – Francas Šubertas ir Nikolo Paganinis“](#)
- 18 [Valstybinės lietuvių kalbos komisijos apdovanojimai už lietuvių kalbos puoselėjimą](#)
- 20 [Prof. habil. dr. Ritos Aleknaitės-Bieliauskienės jubiliejinis kūrybos vakaras](#)
- 20 [Rinkiminis LMA Matematikos, fizikos ir chemijos mokslų skyriaus narių susirinkimas](#)
- 25 [Rinkiminis LMA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus narių susirinkimas](#)

- 26 „Mokslo žinių diena“ – nuotolinė akad. Giedriaus Kuprevičiaus paskaita apie muziką „Muzikos kodas“
- 27 [Ataskaitinis rinkinys LMA Humanitarinių ir socialinių mokslų skyriaus narių visuotinis susirinkimas](#)
- 28 [Lietuvos kvantinių technologijų gairių pristatymas](#)
- 28 Atminimo lentos prof. Kaziui Daukšui atidengimas Pakruojo r. Lygumuose

KOVAS

- 4 [2024 metų Lietuvos mokslo premijos laureato diplomų teikimo iškilmės](#)
- 6 [Tarptautinis žinių sklaidos seminaras „Alternatyvios augalų apsaugos priemonės braškėms“](#)
- 10 „Mokslo žinių diena“ – ekonomikos pamoka „Bloomberg“ laboratorijoje
- 13 [Rinkinys LMA Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus narių susirinkimas](#)
- 14 [Prof. Stasio Vėlyvio akademiniai skaitymai „Teisė į įstatymo garantuotą teismą – aktualijos ir iššūkiai“](#)
- 18 [Operos vaikams „Batutas katinas“ pagal Šarlio Pero pasaką premjera](#)
- 18 „Mokslo žinių diena“ – LMAJA nario dr. Tado Kaliatkos paskaita „Branduolinis baubas“ KTU inžinerijos licėjaus moksleiviams
- 19 [Diskusija „Gedimino kalnas Vilniaus istorijoje“](#)
- 20 [Seminaras-diskusija „Ar galimas laivybos kelias Neries upe: iššūkiai ir galimybės“](#)
- 20 [Prof. Ričardo Sviackevičiaus profesinės veiklos 55-mečiui skirtas koncertas „Amžinas ratas“](#)
- 21 [Rašytojo, vertėjo doc. Bengto Jangfeldto paskaita pristatant jo knygą „The Nobel Family \(Nobelio šeima\)“](#)
- 25 [„Unio Pictorum“ serijos kūrybos albumo „Emilija Gaspariūnaitė-Taločkienė. Tapybos audinio poetika“ \(sudarytojas akad. Antanas Andrijauskas\) sutiktuvės](#)
- 27 [Poetės Violetos Palčinskaitės kūrybos vakaras-koncertas ir naujos atsiminimų knygos „Pilnatis babilonai, arba Kristiano Anderseno rožė“ sutiktuvės](#)
- 27 [Seminaras-diskusija „Lietuvos elektroenergetikos sistemos funkcionavimas, kai dominuos nestabili generacija“](#)

BALANDIS

- 1 [Knygos „Dhammapada: mokymo pėdos“ \(atnaujintas akad. Audriaus Beinoriaus vertimas iš pali kalbos\) pristatymas](#)
- 3 [Dirvožemio mokslo pradininko, Mokslų akademijos nario korespondento prof. Viktoro Ruokio 140 metų gimimo sukakties minėjimas](#)

- 8 [Ataskaitinis ir rinkiminis Lietuvos mokslų akademijos narių visuotinis susirinkimas](#)
- 8 „Mokslo žinių diena“ – LMAJA nario dr. Tado Kaliatkos paskaita „Branduolinis baubas“
- 9 Lietuvos-Amerikos inovacijų apdovanojimų ceremonija
- 10 „Mokslo žinių diena“ – ekonomikos pamoka „Bloomberg laboratorijoje. Lektorius – KTU Ekonomikos ir verslo fakulteto vyr. lektorius dr. Tomas Stravinskas
- 11 [13-oji jaunųjų mokslininkų konferencija „Fizinių ir technologijos mokslų tarpdalykiniai tyrimai“](#)
- 17 [Akad. Vidmanto Stanio mokinio dr. Edvino Misiukevičiaus paskaita „Spalvotas viendienių pasaulis: formų, funkcijų ir auginimo įvairovė“](#)
- 18 „Mokslo žinių diena“ – Biotechnologijos Lietuvoje ir ateities perspektyvos: gimnazistų ekskursija į „Northway Biotech“ įmonę ir supažindinimas su jos veikla bei BIOCITY, didžiausio biotechnologijų miesto Europoje, projektu
- 22 [LMA miškasodis 2025 ir diskusija „Kokie iššūkiai laukia ateities miškų?“](#)
- 22 Mokslinė konferencija „Mes gyvenimo sraute“, skirta Trečiojo amžiaus universiteto 30-mečiui
- 24–25 [Seminaras „Lazeriniai dalelių greitintuvai, jų taikymai ir eksperimentų ELI infrastruktūroje galimybės“](#)
- 25 [Akademiko Eugenijaus Jovaišos kūrybos vakaras](#)
- 28 LMA Jaunosios akademijos vadovybės ir alumnų nuotolinis susirinkimas
- 29 [Pianistės Irenos Uss-Armonienės ir violončelininko Rimanto Armono kūrybos vakaras](#)
- 29 [Konferencija „Ar tikrai visos ligos nuo nervų? Imuninės sistemos ir nervų sistemos sąveika“](#)

GEGUŽĖ

- 2 [Motinos diena skirtas koncertas „Mama, Tu man didžiausia paguoda“](#)
- 6 [Monografijos „Lietuvos sveikatos sistema pilnametystės Europos Sąjungoje su laukus“ pristatymas](#)
- 7–9 [31-oji tarptautinė mokslinė-praktinė konferencija „Žmogaus ir gamtos sauga 2025“](#)
- 8 [Akad. Romualdo Karazijos knygos „Genijai, kurie pakeitė pasaulį“ pristatymas](#)
- 13 [Mokslinė konferencija „Lietuvos magistrantų informatikos ir IT tyrimai“](#)
- 13 [Konferencija-diskusija „Tvarus žemės ūkis: naujos technologijos, alternatyvios žaliavos“ ir sodų žydėjimo šventė](#)
- 15–16 [19-oji tarptautinė daugiadalykė konferencija „Gyvasis gamtos ženklas“ \(The Vital Nature Sign, VNS 2025\)](#)

- 15 Išvažiuojamasis LMA Jaunosios akademijos narių susirinkimas LAMMC Sodininkystės ir daržininkystės institute Babtouse
- 20 [Filosofo, rašytojo, publicisto dr. Arvydo Juozaičio pokalbis „Istorinės dramos – mūsų nūdienu“ ir jo knygų aptarimas](#)
- 20 [LMA BMGMS narių visuotinis susirinkimas ir akad. Vytauto Jono Sirvydžio akademiniai skaitymai](#)
- 22 [LMA Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus išvažiuojamasis posėdis Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Farmacijos fakultete](#)
- 22 13-osios LMA jaunųjų mokslininkų konferencijos „Fizinių ir technologijos mokslų tarpdalykiniai tyrimai“ laureatų apdovanojimai
- 23 Tarptautinė konferencija „Mechanika 2025“
- 27 TMS išvažiuojamasis posėdis Vilniaus Gedimino technikos universitete (VILNIUS TECH)
- 29 [Konferencija „Lietuvos ūkiniu gyvūnu genetiniu ištekliu išsaugojimas pasauliniame kontekste: tvariu sistemų kūrimas“](#)
- 29 [Tarpdisciplininė konferencija „Imuninėmis ligomis sergančių pacientu gydymo išeičių optimizavimas“](#)
- 30-31 Tarptautinis renginys „Meeting on Acute Cardiac Care and Emergency Medicine / Ūminės širdies priežiūros ir skubiosios medicinos konferencija“

BIRŽELIS

- 3 [Popietė su Ignu Domeika](#)
- 7 Išvažiuojamasis MFChMS posėdis Žeimelyje (Pakruojo r.), memorialinės lentos Teodorui Grotusui atidengimas
- 11 Išvažiuojamasis MFChMS Chemijos sekcijos posėdis „Brangakmenių identifikavimas ir vertinimas“ Brangakmenių muziejuje Kaune
- 12 [LMA Žemės ūkiu ir miškų mokslų skyriaus išvažiuojamasis posėdis ir „Agroambasadoriu“ klubo susirinkimas](#)
- 17 [Lietuvos mokslų akademijos nariu visuotinis susirinkimas](#)
- 25 [Akademiko Mindaugo Strukčinsko \(1925–2013\) 100-ųjų gimimo metiniu minėjimas](#)
- 30 [Akademiko Vidmanto Stanio akademiniai skaitymai](#)

LIEPA

- 15 Henriko Radausko poezija ir klasikinė muzika „Vasarvidžio šventėje Pažaislyje“

RUGPJŪTIS

- 25 [Nišiniu augalu atranka Lietuvos žemės ūkiui](#)

- 25-27 [Tarptautinis renginys „Laukinių gyvūnų maliarijos tyrėjų tinklo antrasis seminaras“](#)
- 25-29 27-oji tarptautinė konferencija-mokykla „Advanced Materials and Technologies 2025 / Šiuolaikinės medžiagos ir technologijos“

RUGSĖJIS

- 2 [MFChMS narių visuotinis susirinkimas; akad. Raimondo Čiegio paskaita „Kvantiniai kompiuteriai ir algoritmai: karštos naujienos ir kaip pasirengti naujiems iššūkiams?“](#)
- 4-5 [XVII nacionalinė Lietuvos sociologų draugijos konferencija „Globalios ir įtraukios sociologijos link“](#)
- 11 [Humanitarinių ir socialinių mokslų skyriaus narių visuotinis susirinkimas](#)
- 16 [Apskritojo stalo diskusija „Čiurlionio kūrybos aktualumas dabartiniame pasaulyje“ pasitinkant akad. Antano Andrijausko monografijos „Čiurlionis: nesuprasto genijaus tragiškas skrydis“ pirmuosius du tomus](#)
- 16 [Technikos mokslų skyriaus narių visuotinis susirinkimas](#)
- 18 [Hepatito C eliminacijos Lietuvoje ambasadorių susitikimas](#)
- 22 [Lietuvių dailininko, kompozitoriaus ir kultūros veikėjo Mikalojaus Konstantino Čiurlionio 150-ajam jubiliejui skirtas koncertas](#)
- 23 [Lietuvos mokslų akademijos narių visuotinis susirinkimas](#)
- 23 [Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus narių visuotinis susirinkimas](#)
- 24-26 Europos molekulinės biologijos organizacijos jaunųjų mokslininkų forumas Baltijos šalims (EMBO YSF)
- 30 [Adolfo Jucio akademiniai skaitymai, skirti LMA prezidento Zenono Rokaus Rudziko \(1940–2011\) 85-osioms gimimo metinėms](#)

SPALIS

- 1-3 29-oji tarptautinė konferencija „Transport means 2025 / Transporto priemonės“
- 2 [Akad. Algirdo Vaclovo Valiulio knygos „Neatsakyti Visatos ir gyvybės raidos klausimai“ sutiktuvės](#)
- 9 [Akademiškos prof. habil. dr. Viktorijos Daujotytės knygos „Smulkioji lituanistika“ sutiktuvės](#)
- 9 [5-oji tarptautinė mokslinė konferencija „Gyvulininkystė – naujausios tendencijos ir ateities perspektyvos“](#)
- 10 [Tarptautinė Europos tinklo „Eurocarers“ konferencija „Mapping Informal Care: Research, Policies and Practices in the Baltics and in Europe / Neformalios priežiūros apžvalga: tyrimai, politikos ir praktikos Baltijos šalyse ir Europoje“](#)

- 13 [Tarptautinė konferencija „Dirvožemio valdymas tvariai ateičiai: dirvožemio svarba tvarioje žemdirbystėje ir sveiko maisto gamyboje“](#)
- 16 [3-ioji tarptautinė mokslinė konferencija „Gyvūnų asistuojama terapija – poveikis žmogaus sveikatai ir ateities perspektyvos“](#)
- 17 [Apskritojo stalo diskusija „Politika ir žmogiškumo išsaugojimas“ pasitinkant akad. Egidijaus Aleksandravičiaus ir akad. Alvydo Jokubaičio naujas knygas](#)
- 21 [„Mokslo žinių diena“ – akademiko Alvydo Jokubaičio paskaita „Religijos fenomenas“](#)
- 21 [Atviras išplėstinis Biologijos, medicinos ir geomokslų bei Žemės ūkio ir miškų mokslų skyrių susitikimas su kandidatais į LMA prezidentus](#)
- 22 [Seminaras-diskusija „Energetinis saugumas šiandien: iššūkiai ir sprendimai“](#)
- 23 [Akademiškės dr. Dalios Klajumienės monografijos „Vietiniai ir įvežtiniai XIX–XX a. 7 deš. kokliai Lietuvoje: gamintojai ir produkcijos ženklėjimas“ sutiktuvės](#)
- 23 [Konferencija „Dirbtinio intelekto technologijos medicinoje: tyrimai ir diagnostika“](#)
- 23 [Seminaras-diskusija „Klimatui neutrali energetika: virsmo kelias“](#)
- 24 [„Mokslo žinių diena“ – gimnazistų ekskursijos į VU Lazerinių tyrimų centrą, vadovas dr. Julius Vengelis, ir FTMC Medžiagų struktūrinės analizės skyrių, vadovas dr. Rokas Kondrotas](#)
- 27 [Akademiko profesoriaus Broniaus Grigelionio 90-mečio minėjimas](#)
- 28 [Rinkiminis Lietuvos mokslų akademijos narių visuotinis susirinkimas](#)

LAPKRITIS

- 3 [Mokslinė popietė „Demografiniai gimstamumo ir šeimos kaitos modeliai Vokietijoje, Baltijos ir Šiaurės Europos šalyse“](#)
- 3 [Reformacijos dienai skirtas renginys „Kėdainių šviesiosios gimnazijos 400 metų įkūrimo sukaktis“, diskusija „Evangelikų švietimas ir mokyklos Lietuvoje“](#)
- 6 [Kompozitoriaus, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos profesoriaus Mindaugo Urbaičio kūrybos vakaras](#)
- 10 [Kolektyvinės monografijos „Sumaniosios edukacijos komunikacija: Fluxus grįstas švietimas“ sutiktuvės](#)
- 12 [Akademiko Vlodo Jurgučio 140-ųjų gimimo metinių minėjimas Lietuvos mokslų akademijoje](#)
- 14 [Biologijos mokytojams skirta konferencija „Sveikatos ir gyvybės mokslų perspektyvos 2025“](#)
- 14 [Veterinarija šiandien: įrodymais pagrįsti veterinarinės medicinos pasiekimai klinikinėje smulkiųjų gyvūnų praktikoje](#)

- 14 „Mokslo žinių diena“ – gimnazistų ekskursijos į VU Elektronų paramagnetinio rezonanso (EPR) spektroskopijos laboratoriją, vadovas dr. Mantas Šimėnas, į FTMC Medžiagų struktūrinės analizės skyrių, vadovas dr. R. Kondrotas, į FTMC Optoelektronikos skyriaus laboratorijas, vadovai Vladislovas Čižas ir Vytautas Jakštas
- 20 [Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus narių rinkiminis susirinkimas ir žemės ūkio mokslų srities LMA Jaunosios akademijos narių rinkimai](#)
- 20 [Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus narių visuotinis susirinkimas ir LMA Jaunosios akademijos narių rinkimai](#)
- 21 [Technikos mokslų skyriaus narių visuotinis susirinkimas](#)
- 25 [Rinkimai į Lietuvos mokslų akademijos Jaunosios akademijos narius Technikos mokslų skyriuje](#)
- 25 [Rinkiminis Humanitarinių ir socialinių mokslų skyriaus narių visuotinis susirinkimas](#)
- 25 [Seminaras-diskusija „Centralizuotas šilumos tiekimas Lietuvos šiuolaikinės energetikos kontekste“](#)
- 25 [Matematikos, fizikos ir chemijos mokslų skyriaus narių visuotinis susirinkimas ir skyriaus pirmininko bei LMA Jaunosios akademijos narių rinkimai](#)
- 26 [14-oji tarptautinė jaunųjų mokslininkų konferencija „Jaunieji mokslininkai – žemės ūkio pažangai“](#)
- 27 [16-oji tarptautinė konferencija „Duomenų analizės metodai programų sistemoms“](#)
- 27 [18-oji Lietuvos jaunųjų mokslininkų konferencija „Bioateitis: gamtos ir gyvybės mokslų perspektyvos“](#)
- 28 [Mokymai „Mokslas be ribų: efektyvi komunikacija ir kūrybiškas bendradarbiavimas“](#)

GRUODIS

- 2 Išvažiuojamasis LMA Jaunosios akademijos narių susirinkimas Vilniaus miesto savivaldybėje
- 3 [LMA seminaras „Žiniasklaidos elgsena ir „informacijos dykumos“: naujų integralumas prieštarų akistatoje“](#)
- 4 [Konferencija „Sveikata ir demografija: nuo gimimų medicininių duomenų iki valstybės išlikimo“, skirta 30 metų gimimų medicininių duomenų registravimui \(1995–2025\)](#)
- 5–6 Tarptautinė konferencija – 9th ESDO Masterclass „Decoding the Gut: Challenges and Advances in Gastrointestinal Oncology / Žarnyno dekodavimas: iššūkiai ir pažanga virškinimo trakto onkologijoje“

- 9 [Lietuvos mokslų akademijos prezidentui \(1984–1992\) Jurui Poželai – 100](#)
- 10 „Mokslo žinių diena“ – architekto Algirdo Kaušpėdo prezentacija „Vilniaus Aukštutinės pilies atkūrimo vizija“
- 11 [Filosofo, rašytojo, publicisto, humanitarinių mokslų daktaro Arvydo Juozaičio knygos „Tikra Sąjūdžio istorija“ \(I knyga\) sutiktuvės](#)
- 12 [Kūrybos albumo „Jonas Maldžiūnas: tapyba kaip išpažintis“ \(sudarytojas akad. Antanas Andrijauskas\) ir Jono Maldžiūno poezijos knygos „Abejojantiems“ pristatymas-diskusija](#)
- 16 [Rinkiminis Lietuvos mokslų akademijos narių visuotinis susirinkimas](#)
- 31 Naujametinis koncertas „Metų nakties karnavalas“

6 PRIEDAS

Naudoti sutrumpinimai

ALLEA	Visos Europos mokslų akademijų federacija (<i>All European Academies</i>)
AM	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija
BMGMS	Biologijos, medicinos ir geomokslų skyrius
CERN	Europos branduolinių mokslinių tyrimų organizacija
COVID-19	2019 metais pradėjusio plisti vainikinio viruso sukeliama liga (<i>Coronavirus-induced disease-2019</i>)
EASAC	Europos Sąjungos šalių, Norvegijos, Šveicarijos ir JK akademijų mokslo konsultacinė taryba (<i>European Academies Science Advisory Council</i>)
EK	Europos Komisija
ES	Europos Sąjunga
FEAM	Europos medicinos mokslų akademijų federacija (<i>Federation of European Academies of Medicine</i>)
FTMC	Fizinių ir technologijos mokslų centras
GTC	Gamtos tyrimų centras
HSMS	Humanitarinių ir socialinių mokslų skyrius
IAP	Tarptautinė mokslų akademijų sąjunga (<i>InterAcademy Partnership</i>)
IT	informacinės technologijos
ISC	Tarptautinė mokslo taryba (<i>International Council for Science</i>)
JAV	Jungtinės Amerikos Valstijos
JK	Jungtinė Karalystė
KTU	Kauno technologijos universitetas
KU	Klaipėdos universitetas
LAMMC	Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras
LEI	Lietuvos energetikos institutas
LKI	Lietuvių kalbos institutas
LKTI	Lietuvos kultūros tyrimų institutas
LMA	Lietuvos mokslų akademija
LMAJA	Lietuvos mokslų akademijos Jaunoji akademija
LMAVB	Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka

LMT	Lietuvos mokslo taryba
LMTA	Lietuvos muzikos ir teatro akademija
LR	Lietuvos Respublika
LRS	Lietuvos Respublikos Seimas
LRV	Lietuvos Respublikos Vyriausybė
LSMC	Lietuvos socialinių mokslų centras
LSMU	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas
MA	Mokslų akademija
MFChMS	Matematikos, fizikos ir chemijos mokslų skyrius
NVI	Nacionalinis vėžio institutas
SAM	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija
SAPEA	penkių Europos MA tinklų – <i>Academia Europaea</i> (Europos akademija), ALLEA, EASAC, Euro-CASE (Europos technologijų, taikomųjų ir inžinerijos mokslų akademijų taryba) ir FEAM – konsorciumo kaip EK patarėjų veikla „Europos akademijų moksliniai patarimai politikai“ (<i>Science Advice for Policy by European Academies</i>)
ŠMSM	Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija
TMS	Technikos mokslų skyrius
UAB	uždaroji akcinė bendrovė
UNESCO	Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacija
VDU	Vytauto Didžiojo universitetas
VG TU	Vilniaus Gedimino technikos universitetas (VILNIUS TECH)
VITP	VšĮ Visorių informacinių technologijų parkas
VŠĮ	viešoji įstaiga
VU	Vilniaus universitetas
WoS	„Web of Science“, bendrovės „Clarivate“ duomenų bazių platforma
ŽŪA	Žemės ūkio akademija
ŽŪM	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija
ŽŪMMS	Žemės ūkio ir miškų mokslų skyrius

LEIDINIO „LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS 2025 METŲ VEIKLOS ATASKAITA“

REDAKCIŅĒ TARYBA:

Vytautas Nekrošius (pirmininkas), Juozas Augutis, Jūras Banys,
Andrius Bernotas, Zenonas Dabkevičius, Gintautas Dzemyda,
Aivaras Kareiva, Limas Kupčinskas, Ričardas Makuška, Rolandas Maskoliūnas,
Aušra Maslauskaitė, Vidmantas Stanys, Leonas Valkūnas, Aurelija Žvirblienė

SUDARYTOJAI: Andrius Bernotas, Rolandas Maskoliūnas

MEDŽIAGAŲ RENGĖ: LMA mokslų skyrių pirmininkai Gintautas Dzemyda, Limas Kupčinskas,
Ričardas Makuška, Aušra Maslauskaitė, Vidmantas Stanys, mokslų skyrių vyriausiosios
koordinatės Silva Aukštinaitytė, Aurika Bagdonavičienė, Reda Daukšienė (kartu ir
vyriaus. referentė), Jadvyga Olechnovičienė, Valerija Paškauskienė, vyriaus. finansininkė
Rasa Aleknavičienė, skyriaus „Mokslininkų rūmai“ vadovė Aldona Daučiūnienė, Leidybos
skyriaus vadovė Zina Turčinskienė, vyriaus. referentė Evelina Baronienė, Organizacinio
skyriaus vyr. specialistė Violeta Skirgailienė ir Agnė Rodriguez, LMAJA pirmininkas
Julius Vengelis, LMAJA vicepirmininkė Gražina Korvel, personalo vyriaus. specialistė
Daiva Vailionienė, LMA Vrublevskių bibliotekos direktorius Sigitas Narbutas, mokslinė
sekretorė Leokadija Kairelienė ir Komunikacijos skyriaus vedėja Inga Berulienė

Apsvarstyta Lietuvos mokslų akademijos prezidiumo

2026 m. balandžio 7 d. posėdyje, protokolas Nr. 9

Kalbos redaktorė Sandra Tamulionienė

Apipavidalino Miglė Datkūnaitė

Nuotraukos Virginijos Valuckienės

Tiražas 100 egz., nemokamai

Išleido Lietuvos mokslų akademija

Gedimino pr. 3, 01102 Vilnius

www.lma.lt

Spausdino UAB „Utenos Indra“

Maironio g. 12, 28143 Utena

www.indra.lt

ISSN 2029-9397

ISSN 2669-1604 (elektroninis)

ISSN 2029-9397

9 772029 939005